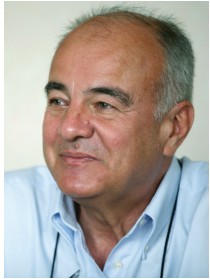

Георги Корчев:
НИМХ-БАН дава
информация и
прогнози на CNN

Стр. 11

ТЕРЕМ пак
протестира - дългът
към работниците
вече е над
1 млн. и 300 хил. лв.

Стр. 5

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С ДУМА

Стр. 13

В Добричко
не приемат
жълтистотинки

Стр. 4

НЯКОЛКО ДУМИ Големите Вувузели

Георги ГЕОРГИЕВ

Преди малко повече от месец Румен Овчаров призова "Голямата вувузела" да млъкне по въпроса за газовите договори с Русия. Овчаров не уточни кой точно е Голямата вувузела, но пък ни насочи, като коментира, че това е "човекът, който говори най-много". Всъщност по въпроса за газа много повече са пригласенията на вестници и министри, отколкото самите изявления на "човекът, който говори най-много".

Колко струва само едно заглавие: "Бойко сваля \$200 от газа". А изявленията след срещата с "Газпром" в Евксиноград, че от октомври цената на газа ще падне с 15%? А прогнозата на министър Трайчо Трайков, че гобиът на си нъо гориво от находището край Галата ще намали цената допълнително с 10 на сто? Свят да ти се завие. И така до онзи ден, когато "Булгаргаз" поиска 3% увеличение на цената за същия този октомври, и до вчера, когато председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев коментира, че и да има намаление, то ще бъде в рамките на 5 на сто (стр. 6). Добре де, то че ни правите на маймуни, е повече от ясно, но все пак - къде отидоха обявените от властта отстъпки на "Газпром", къде се дяна намалението от вътрешен гобив? Къорфишеци ли бяха тези изявления? Или просто управляващите по навик надуха големите вувузели.

Пак хаос с паспортите

МВР призова хората да се въздържат от вагенето на документи, липсват бланки за тях

Пълен хаос с издаването на международни паспорти отново настана на гишетата на районните полицейски управления. Проблемът този път дойде от липсата на бланки за издаване на документите. Само в столицата още 600 граждани няма да си получат паспортите, а общо 9 хиляди поръчки няма да бъдат изпълнени в срок. Оказа се, че изпълнителят не е коректен и продъл-

жава да не е коректен на база ангажиментите, които има по договор с МВР, каза заместник вътрешният министър Павлин Димитров. Според него до 30 май от СИМЕНС е трябвало да доставят 400 000 корици за задгранични паспорти. Два месеца и половина след крайния срок обаче били доставени 393 хиляди. Заради отпускарския сезон, който хората използва-

ли, за да си заявят издаването на паспорт, МВР било направило поръчка за още 300 хиляди корици. До момента от тях не е доставено нищо, опита се да се оправдае Димитров. Той информира, че в опит да разреши проблема вътрешното министерство предприема среща с изпълнителите на 9 август. Фирмата декларира готовността всяка седмица да ни доставя по 35 хиляди кори-

ци за паспорти. Само два дни след това в нарочно писмо ни информираха, че няма да могат да доставят 35 хиляди, ще доставят 20 хиляди. На следващия ден, на 13-и, ми се обади по телефона, че повече от 9 хиляди не могат да предоставят", допълни Димитров. Той призова хората да се въздържат да си вадят нови документи.

Стр. 2

Снимка Мариета ТОМОВА

Членове на Бялото братство изпълняват танца паневритмия на платото край езерото "Бъбрека" - едно от седемте рилски езера. Тази година за танца бяха дошли членове на братството от 8 държави. Така дъновистите отбелязват началото на Новата година по тяхното учение - 19 август

Елена Койчева събра в книга 350 песни

60 от тях са записани на диск към сборника „Мъри Радо, бяла Радо“, издаден за юбилей на добруджанката

Какво харесват хората по света

Филмът „Аватар“, веригата за бързо хранене „Макдоналдс“, футболът, ябълките и бананите обединяват различните народи

Стр. 21

Стр. 25

ISSN 1340-1340

9 770861 134015

България

www.duma.bg

Бум на наемите, студенти напускат общежитията

Студентите масово напускат неудобните столични общежития, с което предизвикаха бум на пазара на наеми в София. Това изненада дори брокерите на недвижими имоти. С почти 40% е нараснал броят на отдадените през първите десет дни на август жилища, спрямо същия период на юли. 47 на сто от всички са нови, закупени с инвестиционна цел, а наемодателят може да сваля от месечната цена, ако счете наемателя за “надежден”, коментираха от фирма “Адрес”.

Макар да разглеждаме кратък период, имаме основание да смятаме, че тенденцията е трайна и ще се задържи не само до края на месеца, но и през септември, коментира Цветелина Тасева, изпълнителен директор. Към активно търсещите жилища първокурсници се присъединяват и студенти, които досега са живеели в общежития, но изплашени от неудобствата и проблемите с топлата вода в Студентски град напускат, свидетелства Тасева. Младите хора не настоявали квартирата да е близо до Студентски град, а предпочитат ниски цени и удобен транспорт до факултетите си, обяснява новите тенденции директорката.

По данни на “Адрес” 22% от регистрираните студенти или техните родители предпочитат да закупят имот, който да използват по време на следването, отколкото да наемат. В част от случаите семейството продава наследствен имот в родното населено място и добавя необходимата сума от спестявания, анализират от компанията.

Очакванията са повишеното търсене да не доведе до поскъпване на наемите, тъй като има и голямо предлагане - между 7 и 8 офери се падат на кандидат-наемател. Това прави сделките бързи - договор се подписва за период от 1 до 4 дни, посочват от дружеството.

Третата рота за охрана на летището в Кабул, Афганистан, бе изпратена с тържествена церемония на централния площад във Враца. Ротата е от състава на Десети механизирани батальон към Пета механизирана бригада-Плевен. В нея влизат 200 офицери, сержанти и войници, от които 10 са жени

Свършиха бланките за международни паспорти

МВР обвинява фирмата изпълнител, стотици обаче остават без нови документи

В склада на МВР има само 600 бланки за задгранични паспорти. Закъснението в издаването на заявените документи вече е много голямо. Само в столицата още 600 граждани няма да си получат паспортите, а общо 9 хиляди поръчки нямало да бъдат изпълнени в срок. Това стана ясно вчера от сигналите на много граждани, които се оплакаха от поредния хаос в МВР.

Оказа, че изпълнителят не е коректен и продължава да не е коректен на база ангажиментите, които има по договор с МВР, каза заместник вътрешният министър Павлин Димитров. Според него до 30 май от СИМЕНС е трябвало да доставят 400 000 корици за задгранични паспорти. Два месеца и половина след крайния срок обаче били доставени 393 хиляди.

Заради отпускарския сезон, който хората използвали, за да си заявят издаването на паспорт, МВР било направило поръчка за още 300 хиляди корици. До момента от тях не е доставено нищо, опита се да се оправдае Димитров. Той информира, че в опит да разреши проблема вътрешното министерство предприема среща с изпълнителите на 9 август. Фирмата декларира готовността всяка седмица да ни доставя по 35 хиляди корици за паспорти. Само два дни след това в нарочно писмо ни информираха, че няма да могат да доставят 35 хиляди, ще доставят 20 хиляди. На следващия ден, на 13-и, ми се обадиха по телефона, че повече от 9 хиляди не могат да предоставят”, допълни Димитров.

Земистник-министърът дори призна, че заради проблемите с липсващите бланки

за паспорти директорът на Български документи за самоличност Мария Костадинова е с влошено здраве.

Вече пети ден е в интензивното отделение на нашата болница. Защото г-жа Костадинова не успя да преодолее напрежението, не успя да преодолее отговорностите не на МВР, а на фирмата изпълнител и получи много тежка хипертонична

криза. Това са резултатите от ангажиментите, които фирмата изпълнител, ще я назова - фирмата СИМЕНС - и в момента, колкото и да не ми е приятно, ще обявя, че комуникацията вече е много трудна, представителите не желаят да коментират отговорностите си и задълженията си към нас, оправда се Димитров. От МВР обявиха, че вече щели да търсят неустойки.

В РУСЕ СЪЩО ХАОС

Липсата на бланки доведе до хаос и издаването на документи в Русе. От областната дирекция на МВР обявиха, че за неустановено време е преустановено приемането на заявления за издаване на паспорти с платена такса за експресна и бърза услуга. Оттам обявиха още, че проблемът не е в местната дирекция, но не се ангажираха със срокове за решаване на проблема.

Ветеринари протестират:

Омръзна ни монологът на министър Найгенов

Христо ДИМИТРОВ

Липсва диалог, омръзнаха ни министерските монолози, обявя председателят на областната ветеринарномедицинска колегия в Стара Загора д-р Трайко Алчев, който заедно с още 40 свои колеги излезе на протест в града на липите. От 8 месеца спонсорираме държавата, едва 25% от дължимите ни към 1,5 млн. лв. бяха приведени по сметките през миналата седмица. Имаше няколко срещи с министър Мирослав Найгенов, но на практика нито веднъж

не сме обсъждали проблемите на отрасъла. Ветеринарите подадоха предупредителни уведомления срещу тоталното неизпълнение по договорите им за изпълнение на държавната профилактична програма от страна на РВМС.

“До настоящия момент е налице пренебрегване на ваши задължения по всички 4 точки в договора ни. Настоявам в 10-дневен срок да изплатите дължимите възнаграждения и предприемете действия по това, защото не съм в състояние да изпълнявам своите задължения и не мога да

работя по държавната профилактична програма.” Това пише в еднотипните документи на лекарите. Според уведомленията, на ветеринарите не са предоставяни консултативни, ваксини, диагностични и дори бланки на документи, както и не се спазва изплащането на дължимите суми в срок. Както в повечето градове в страната, вчера и старозагорските ветеринари сложиха ленти “Аз протестирам” и излязоха на мирна демонстрация пред РВМС, където подадоха и декларация с исканията си.

„Екогласност“ пише на главния прокурор

Сигнал до главния прокурор за извършено престъпление срещу собствеността внасят от Политически клуб “Екогласност” срещу фирма “Каолин”, която, в нарушение на законите, разработва кариера за домолит в землището на град Миречлери. Това съобщиха в Хасково партийният лидер Емил Георгиев.

По думите му 160 парцела, попадащи на територията на находище “Великан”, са иззети от собствениците им, но не е извършена процедурата по смяна на предназначението на земята.

Георгиев показва и археологически находки (на снимката), част от експозицията на етнографската сбирка в читалището на Миречлери, за които твърди, че са открити в предишни години

в могилите, попадащи в чертите на кариерата. Артефактите опровергавали твърденията на служители в “Каолин”, чийто собственик е доскорошният медиен бос Иво Прокопиев, че на мястото няма исторически пласт.

Екозащитниците твърдят, че въпреки първоначалните уверения на МИЕТ и МОСВ, техни представители не са били включени в комисията, инспектирала работата на кариерата.

Два паралелни протестни митинга се проведоха миналата седмица в София, в единия участваха жители на Миречлери, които искаха да бъде спряна работата на “Каолин”, а в другия се включиха около 150 служители, които твърдяха че зад протестиращите екозащитници стоят частни интереси на конкуренти.

Тема с продължение

МИТРОПОЛИТ КИРИЛ ПОДКРЕПИ ПРОКУРОРА НА ПАЗАРДЖИК

Варненският и Великопреславски митрополит Кирил защити окръжния прокурор на Пазарджик Стефан Янев, който в началото на август излезе със становище, в което приравнява хомосексуализма с “разврат” и го обявява за “противоестествен”. Към видовете сексуална ориентация държавният обвинител включи геронтофилията, педофилията, содомията, некрофилията, фетишизма, мастурбацията и екхибиционизма.

Гей организациите реагираха остро, настоявайки прокурорското постановление да бъде обявено за незаконосъобразно. В крайна сметка миналата седмица ВАП го отмени.

“Придържайки се към принципите на умереност, напомниме, че както мнозинството е задължено да спазва, да пазят и да осигурява правата на малцинствата, така и по-малките групи не трябва да търсят насилствено или агресивно добиване на преимущества”, се казва в посланието на митрополит Кирил към миряните.

И миньорите на протест срещу пенсионната реформа

В момента тече погнуска срещу лошите условия на труд и замразените доходи в сектора

Миньорите не одобряват предложените от правителството промени в пенсионната система и е възможно да излязат на протест. Това обяви вчера Владимир Топалов, председател на синдикалната миньорска федерация "Подкрепа", в сряда, когато се отбелязва Денят на миньора.

На последното си заседание кабинетът одобри пакет от промени в Кодекса за социално осигуряване, свързани с пенсионната реформа, които пре-

движдат поетапно увеличаване с три години стажа за трета категория труд и с две години възрастта за пенсиониране на работещите от първа и втора категория труд.

Миньорите попадат в първа категория труд и ако поправките минат през парламента, за мъжете възрастта ще се повиши от 52 на 54 години, а за жените от 47 на 49 години.

Още при приемането на корекциите двете най-големи синдикални организации КНСБ и КТ "Подкрепа" обявиха, че не ги

одобряват и предупредиха за предстоящи протести. Миньорите не са единствените, които негодуват срещу пенсионните промени. Военни и полицаи, за които условията за пенсиониране също се утежняват, подават масово молби за пенсиониране. Промените в Кодекса за социалното осигуряване не се подкрепят и от представители на политичес-

ките сили отляво и отдясно. Окончателно решение за това дали миньорите ще протестират обаче ще бъде взето през септември, когато започва работата Народното събрание и промените в пенсионната система ще започнат да се обсъждат.

В момента в страната текат подписки за организирането на протести от миньорите, като от бран-

ша недоволстват и срещу лошите условия на труд, замразените доходи в сектора, затварянето на ТЕЦ "Бриkel" заради екоизискванията на ЕС, на малената цена на въглищата и липсата на адекватно здравно обслужване на рисковия труд. По думите на Топалов е недопустимо ранен работник, със счупен крак, да почине от кръвоизлива, след като с часове обикаля болниците, какъвто случай е имало.

Социалният министър Тотю Младенов изрази готовност да разговаря с представители на миньорите, за да се решат проблемите около безопасността на труда, но отказа да коментира заявените намерения за протести срещу пенсионната реформа.

Снимка БГНЕС

В Старосел се провежда лагер за деца на бежанци и търсещи закрила, организиран от БЧК. Децата имат възможност да учат български език, да контактуват с техни връстници и да се социализират. На снимката: Меги Шукри на 13 г. от Ирак

Актуализираха бюджета на Пловдив

Общинските съветници на Пловдив прекъснаха отпуските си за извънредна сесия, на която гласуваха актуализацията на бюджета за 2010 г. Намалението е с 4.7 млн. лв., а сумата представлява оръжаните държавни субсидии за 2010-а. Предложението за изменение на бюджета бе прието с мнозинство и парите на общината се редуцират до 230 млн. лв. четири месеца преди края на годината. "Ножицата" ще се отрази, както се очакваше, на възнагражденията за служителите на общинската администрация, здравеопазването и културата. Според зам.-председателята на ОбС Сузана Николова от ГЕРБ обаче отпуснатите по-малко пари няма да нарушат ритъма на работа.

Групата на ГЕРБ не подкрепи актуализацията и критикува администрацията, че приходите от общинско имущество са извънредно ниски. Средно 25 000 лв. приход от една концесия е много малко, отбеляза Николова, а доскорошният председател на СДС Николай Караиванов й опонира, че основният смисъл на концесиите е доброто стопанисване на обектите, с които общината не може да се справи сама.

С 50 млн. лв. е ошетен от държавата Пловдив тази година, пресметна кметът Славчо Атанасов. В сумата той включва спрения от финансовия министър 30-милионен заем, неполучените 15 млн. лв. за софийския боклук, както и оръжаната актуализацията бюджетна субсидия. В същото време Пловдив дава 1 млрд. лв. данъци в държавната хазна, добави Атанасов. ОбС одобри и близо 600 000 лв. от остатъка от 50-милионния заем да отидат за довършване на ремонта на бул. "България".

Отчетът за свършеното от общинската администрация през полугодия предизвика разгорещен двучасов дебат. Поетичен финал на скандалните спорове сложи бившият син кмет на Пловдив Спас Гърневски, който заяви, че обсъждането на отчета се е превърнало в партиен фарс и цирк. И за да потвърди казаното, изчете лично творчество, издържано, според него, в сатиричната традиция на Волтер.

ОБЩИНА СМОЛЯН

На основание чл. 21, (1), т. 9 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с Решение №424 и Решение №425 от 21.04.2010 г., Протокол №28 на общинския съвет - Смолян

ОБЯВЯВА:

Публично оповестен конкурс за възлагане на обществен превоз на пътници по общинската и квотите на община Смолян от областната и републиканската транспортна схема.

I. ВЪЗЛОЖИТЕЛ - Община Смолян, гр. Смолян, област Смолян, бул. "България" 12

II. ПРЕДМЕТ НА КОНКУРСА:

Възлагане обществен превоз на пътници по автобусни линии и пакети от линии по общинската и квотите на община Смолян от областната и републиканската транспортна схема, обособени в 14 пакета и 3 самостоятелни линии.

1. ПЪРВИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия №1 - първа, трета и пета кола
- * Автобусна линия №6
- * Автобусна линия №16
- * Междуселищна линия Мугла-Смолян-Мугла
- * Междуселищна линия Смолян-Гела-Смолян
- * Междуселищна линия Смолян-Брезе-Смолян
- * Маршрутна линия №111 Станевска-Дунево

2. ВТОРИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия №1 - втора и четвърта кола
- * Автобусна линия №22
- * Автобусна линия №32
- * Автобусна линия №66
- * Междуселищна линия Орешец-Устово-Орешец
- * Междуселищна линия Стража-Устово-Стража
- * Маршрутка №112- ул. "Алеко Константинов"-Кетевска махала

3. ТРЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия №3
- * Автобусна линия №4
- * Автобусна линия №5
- * Междуселищна линия Катараница-Устово-Катараница
- * Междуселищна линия Устово-Ряка-Устово
- * Междуселищна линия Устово-Тикале-Градът-Устово
- * Маршрутка № 114 Варненски университет- Кръстовище Стадион Смолян

4. ЧЕТВЪРТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия №13 Смилян-Смолян-Смилян
- * Междуселищна линия Горна Арда-Смолян- Горна Арда
- * Междуселищна линия Райково-Вълчан-Райково
- * Междуселищна линия Райково-Чеплят-Горово- Райково
- * Междуселищна линия Смолян-Киселчово-Кремене-Черешово-Смолян
- * Междуселищна линия Смилян-Горна Арда-Смилян
- * Междуселищна линия Смолян-Сивино-Смолян

5. ПЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-София-Смолян-06.30 -13.10
- * Маршрутка № 113 Гробищен парк Смолян- Гробищен парк Райково

6. ШЕСТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-София-Смолян - 9.30-16.00
- * Междуселищна линия Белев дол-Устово-Белев дол

7. СЕДМИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-София-Смолян - 12.00-18.00
- * Междуселищна линия Смолян-Турян-Смолян

8. ОСМИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-Пловдив-Смолян - 8.00-11.00 /IV-XI/
- * Автобусна линия Смолян-Пловдив-Смолян - 8.00-13.00 /XI-IV/

9. ДЕВЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-Пловдив-Смолян - 9.00-13.00 /IV-XI/
- * Автобусна линия Смолян-Пловдив-Смолян - 9.00-15.00 /XI-IV/

10. ДЕСЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-Пловдив-Смолян - 14.00-19.00
- * Междуселищна линия Устово-Левочево-Устово
- * Междуселищна линия Устово-Хасовица-Устово

11. ЕДИНАДЕСЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-Пловдив-Смолян - 11.00-17.00
- * Междуселищна линия Кутела-Устово-Кутела
- * Междуселищна линия Кутела-Славейно-Кутела

12. ДВАНАДЕСЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Устово-Кърджали-Устово
- * Автобусна линия Устово-Гърнати-Устово

13. ТРИНАДЕСЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-Девин-Смолян - 7.10-9.30
- * Автобусна линия Смолян-Девин-Смолян - 12.10-15.30
- * Автобусна линия Смолян-Девин-Смолян - 17.10-19.30

14. ЧЕТИРИНАДЕСЕТИ ПАКЕТ

- * Автобусна линия Смолян-Мадан-Смолян - 6.20-17.10
- * Автобусна линия Смолян-Мадан-Смолян - 7.10-8.00
- * Междуселищна линия Търън-Третице-Търън
- * Междуселищна линия Търън-Селище-Търън

15. САМОСТОЯТЕЛНА ЛИНИЯ

- * Смолян-Слънчев бряг-Смолян - 11.15 петък - 9.00 събота /сезонна юни до септември/

16. САМОСТОЯТЕЛНА ЛИНИЯ

- * Смолян-Слънчев бряг-Смолян - 11.15 петък - 9.00 понеделник

делник

/сезонна от юни до септември/

17. САМОСТОЯТЕЛНА ЛИНИЯ

* Смолян-Слънчев бряг-Смолян - 8.30 събота - 12.15 неделя /сезонна от юни до септември/

III. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

Конкурсът за възлагане на превози по утвърдена общинска областна и републиканска транспортна схема е на основание чл. 17, ал. 1, 2, 3, 4 и 5 от Наредба №2/15.03.2002 г. на Министерството на транспорта и съобщенията.

IV. СРОК И МЯСТО ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕВОЗИТЕ

Срок - 8 (осем) години, считано от датата на сключване на договор за възлагане на обществен превоз на пътници с община Смолян.

Място - Регламентираният и възложен маршрут на съответната линия.

V. ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПРЕВОЗИ НА ПЪТНИЦИ

При изпълнение на превозите задължително да се използват автобуси с класове, посочени по спецификация в приложението на решение №425 на общинския съвет Смолян.

VI. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ

Квалификационните изисквания към кандидатите, техническите изисквания към автобусите и изискванията за качество са утвърдени и приети с Решение № 425, протокол № 28 от 21.04.2010 г. на общинския съвет Смолян и са посочени в документацията за провеждане на конкурс за възлагане на обществен превоз на пътници по общинската и квотите на община Смолян от областната и републиканската транспортна схема.

VII. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА И НАЧИН НА ОЦЕНКА

Критериите и начинът на оценка и класиране на кандидатите се извършва по методика, утвърдена и приета с Решение 425, Протокол № 28 от 21.04.2010 г. на общинския съвет Смолян, приложени в документацията за провеждане на конкурс за възлагане на обществен превоз на пътници по общинската и квотите на община Смолян от областната и републиканската транспортна схема.

Класирането на кандидатите се извършва за всеки пакет или самостоятелна линия поотделно.

VIII. СРОК И ВАЛИДНОСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В 90-дневен срок от датата на представянето им кандидатите са обвързани с условията на предложените от тях предложения.

IX. МЯСТО И СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

Предложенията за участие в конкурса се подават от кандидатите или негов упълномощен представител в запечатан и непрозрачен плик с надпис и указания:

* Името на кандидата и адреса на регистрация

* Номера на пакета от линии или самостоятелната линия

За всеки пакет от линии или за всяка самостоятелна линия се подава отделно предложение в отделен плик с пълен набор документи, като всеки плик се приема и завежда отделно в деловодството на община Смолян.

Предложенията за участие в конкурса се приемат всеки работен ден до 1.10.2010 г., включително от 9.00 ч. до 12.00 ч. и от 13.00 ч. до 16.30 ч. в община Смолян - Приемна №1 - деловодство.

Не се приемат предложения след 16.30 ч. на 1.10. 2010 г.

X. МЯСТО И НАЧИН НА ПОЛУЧАВАНЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА

Конкурсна документация се закупува в срок до 17.30 ч. (българско време) на 27.09.2010 г. в сградата на община Смолян - Приемна № 1 -деловодство, на цена в размер на 500 (петстотин) лева, платими по банкова сметка BG 38 IORT 80193150005000, при ТБ "Инвестбанк" АД - клон Смолян, BIC код IORTBGSF, или в брой в касата на община Смолян - стая 424, срещу представени документ за платена такса, удостоверение за актуално състояние и пълномощно в случаите на упълномощаване.

XI. ДАТА, ЧАС И МЯСТО НА ОТВАРЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

На 4.10. 2010 г. в зала 211 на община Смолян, от 9.30 ч. се отварят предложенията и се допускат кандидатите.

Оценка на показателите за моментното състояние на МПС се извършва след оглед на автобусите по график, предложен от комисията.

Кандидатите, които не представят за оглед МПС, както и тези, чиито автобуси не отговарят на изискванията на конкурсната документация, не се допускат до оценка и класиране на конкурса.

XII. ДОПЪЛНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ И КОНСУЛТАЦИИ

Допълнителна информация по организация на конкурса и технически въпроси може да се получи от община Смолян, дирекция ИР и ОС, отдел "Транспорт", етаж 2, стая 218, тел 67640, г-жа Петя Коровска, e-mail: p_s_k@abv.b

ДОРА ЯНКОВА
кмет на Община Смолян

България

Снимка Мариета ТОМОВА

Диня
в жегата
е за
предпочитане
пред
сладоледа

Чиновници бавят магистрала „Тракия“

Законно притежавани терени липсвали върху картите на АПИ, собствениците водят гела

Христо ХРИСТОВ

Едомислици на чиновници от агенция “Пътна инфраструктура” могат да забавят работата по ЛОТ 2 на автомагистрала “Тракия”, алармираха юристи. Те вече обжалвали в Софийски градски съд заповед, издадена от члена на УС на АПИ Лазар Лазаров, за събаряне на частни простройки по трасето. В Старозагорския административен съд пък бе внесена жалба срещу заповед на областния управител Йордан Николов, с която се прави опит за отнемането на два

имота, притежание на жителите на село Загоре. Терените били закупени още през 1994 г., върху тях са изградени селскостопански постройки за по 10 000-12 000 пилета, собствениците им притежават всички необходими документи, но кой знае защо това не било отразено върху картите, предоставени от АПИ на строителите от консорциум “Магистрали Трейс”. “Клиентите ми притежават нотариални актове, те са построили на имотите си пиличарници, съответно за по 10 000 и 12 000 пилета, а са им предложили обезщетение от по 1000 лв., което е подигравка. Несериозно звучи и заповед под номер РД 11346/3.08, подписана от члена на УС на агенция “Пътна инфраструктура” Лазар Лазаров, с която се разпорежда събарянето на постройките”, коментира адвокат Александър Желязков и припомни, че първата копка на ЛОТ 2 бе направена от премиера Бойко Борисов на 2 май, тогава на изпълнителя на отсечката “Магистрали Трейс” бе връчен и документ, удостоверяващ, че са отстранени всички проблеми със собствеността на трасето. “Не желаем да спъваме

изграждането на магистрала, но все пак частната собственост е неприкосновена по конституция и всички институции трябва да се съобразяват с този факт”, подчерта юристът. Когато направи първа копка и за ЛОТ 2 на автомагистралата, премиерът Борисов се самопохвали, че за разлика от предишното правителство на тройната коалиция сега екипът му си изпипвал работата и давал изцяло “зелена светлина” на строителите. Засага от “Магистрали Трейс” заобиколили спорните терени, но не знаят колко дълго ще се проточи поредната съдебна сага и дали няма да се влезе в просрочие спрямо и без това сгъстените графици за изграждането на отсечката.

Капитан счуни ръка на инспекторка за забележка

Капитан на корабче за туристически атракции преби инспекторка от дирекция “Рибарство и аквакултури” на кея в Созопол. Първоначалните данни са, че инспекторката Верджиния Георгиева казала на капитана на корабчето, че няма право да сваля пътниците от борда на своя кораб на друг. Според нейн колега капитан Яни Пападопулу от Поморие напуснал жената и блъскал главата ѝ в борда на кораба. След като тя успяла да се отскубне, капитанът свалил пасажерите и излязъл в открито море, където се намира и до момента. Близки на пострадалата жена потвърдиха, че тя е в шок, а счупената ѝ ръка е шинирана.

Селските бакалии извадиха от обращение стотинката

Дана РУСЕВА

В много села на Добричка област продавачите не приемат дребните жълти монети от 1 и 2 ст. Частично са “пощадени” 5-те стотинки, оплакват се клиенти. Явлението започнало преди 6-8 месеца, но сега “геноцидът” спрямо дребните жълти монети е безкомпромисен. “Нововъведението” облекчава търговците, които си спестяват операцията по уедряването на монетите чрез ходенето до банка. Затова пък баби и дядовци, които цял стотинката, ги събират в носни кърпички и като дойдат децата им, им ги дават, за да ги уедряват в Добрич. Въпреки многото протести, селските търговци са неумолими. Според неофициални мнения, ако тази практика се наложи, само след няколко месеца в селата просто няма да има по 1 и 2 стотинки. Аргументите на собствениците на бакалии са, че доставчиците, на които плащат, не искат стотинките, а на тях им е трудно да отидат до някой общински град, за да ги уедрят в банка. Така че стотинките са аут от селата - най-вече в по-малките и по-отдалечените. “В банката всеки може да си уедри парите, независимо какви са. Броят се и се дават банкноти. По принцип обаче това не е много ползвана услуга. Най-често от нея се възползват собствениците на автомати за кафе и напитки”, каза директорката на клона на ОББ в Добрич Мария Василева. Но и при автоматите най-малката приемана монета е 5 стотинки. Таксата на банката за уедряване на монети е 5 % върху сумата.

Арестуваха четирима за цигари без бандерол

Четирима мъже са задържани при специална акция за търговия с акцизни стоки. 76 150 кутии цигари от три различни марки за над 32 000 лв. са били иззети при продължила няколко седмици акция на старозагорски антимафиоти по проследя-

ване дейността търговците. При засада в района на разклона за село Димовци в прохода Хаинбоаз маскирани полицаи спрели за проверка лекотоварен автомобил “Фиат Дукато”, движещ се от Велико Търново за Гурково, шофирал от старозагореца Анчо Г.(31).

В товарното отделение на микробуса са открити 6265 стека цигари без бандеролен стикер от марките “Палас” и “Джин Линг”. Бил засечен и лек автомобил БМВ, който осигурявал охраната на незаконната стока. Зад волана му бил 31-годишният Георги Т. По-късно от

жилището на Георги са иззети още 1350 стека от марката “LM”, също без бандерол. Мъжът предложил подкуп от 100 000 лв. на полицаите. За съпричастност освен шофьорите на двете коли са задържани 62-годишният старозагорец Т.Г. и 28-годишният бургазлия К.Л.

www.duma.bg

кратки

Турчин опита да прекара брат си през границата

На ГКПП “Капитан Андреево” бе задържан турски гражданин, пребиваващ във Франция, който се опитал да прекара нелегално през границата брат си. С 29-годишния турчин пътували 3-годишният му син и 38-годишен мъж с френски паспорт, също от турски произход. При извършената проверка на автомобила граничният полицаи установил, че зад шофьорската седалка има укрит млад мъж. Оказало се, че това е 18-годишният брат на шофьора.

Мъж, паднал от „прокълнатата” тераса, загина

След падане от седмия етаж на блок в Разград загина мъж. 42-годишният леля работел в свободното си време като строител и ремонтирал тераса на VII етаж в съседен вход. Паднал, когато поставял последната тухла. Откарали го в болница, където по-късно починал. Съседи си спомнят, че преди 15 години по подобен начин смъртта си намерил собственикът на жилището. Те наричат апартамента “прокълнат”.

800 души гела менте иззеха в Пловдив

Над 800 флакона с фалшиви души гел от марката “Malizia” били иззети при специализирана полицейска операция в Пловдив. Установено е, че гелът съдържа съставки, различни от тези на оригиналния продукт, което го прави опасен за здравето на потребителите. Козметичният препарат е открит при претърсването на складови помещения на фирмата “Атланта кар 1”.

Неправоспособен подкупва полицаи

В Гълъбово полицейски екип спрял за проверка лек автомобил със сливенска регистрация. Оказало се, че водачът Я.П.(33) от Нова Загора е с отнето свидетелство за управление поради изчерпване на лимита от контролни точки. При съставянето на акта нарушителят подал на катаджията полица за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” с прикрити към нея 2 банкноти по 20 лв., като е настоял “да се почерпи” и да не му съставя акт.

Спасяват котката, заклеена в метрото

След полунощ ще се прави втори опит да бъде спасена котката, заклеена на метростанция “Вардар”, съобщи Кирил Терзиев, организатор “Пътнически транспорт” на метростанцията. “Взели сме мерки да свалим котката, като се изключи напрежението, тъй като долу има 800 волта ток. В момента не може да се спрат влаковете. Като се изключи напрежението, и те бъдат спрени, с голяма стълба ще свалим животинката.

България

www.duma.bg

На гладен стомах от ТЕРЕМ блокираха главен път

Синдикалист: „Ако днес са излезли, утре пак ще излязат, защото няма какво да правят вътре”

Напрежението в “ТЕРЕМ - Хан Крум” - Търговище, отново ескалира. Този път работниците решиха да не ходят по работните си места, а да се съберат на портала пред заводите, съобщава БГНЕС. Малко по-късно спонтанно излязоха на кръговото кръстовище, в близост до предприятието, и блокираха за кратко главния път София - Варна и Плевен - Варна.

Причина за това са неизплатени заплати от октомври досега. Работниците получавали месечно някакви пари, но те били далеч под минималната заплата.

Протестът не беше организиран и по главния път настана истински хаос. Колони от ТИР-ове и автобуси задръстиха движението, а работниците влизаха в пререкания с разгневени шофьори. Няколко минути след блокадата дойдоха полицаи, които обясниха на недоволните, че трябва да освободят пътя, защото протестът им е незаконен.

Униформените се опитваха да разберат кой е организатор на действията, но срещаша единствен отговор: “Гладните ни стомаси го организират”. След разговори с представители на синдикатите се оказа, че хората спонтанно въстанаха и няма организатор. Малко по-късно на мястото дойде заместник областният управител Николай Дяков, който поиска среща с работниците. По-

Напрежението в “ТЕРЕМ - Хан Крум” - Търговище, отново ескалира. Този път работниците решиха да не отидат по работните си места и да се съберат на портала пред заводите. Малко по-късно спонтанно излязоха на кръговото кръстовище, в близост до предприятието, и блокираха за кратко главния път София-Варна и Плевен-Варна. Причина за това са неизплатени заплати от октомври досега

МИКА ЗАЙКОВА:

По-високата заплата крепи и фиска на Дянков

Минималната работна заплата е онзи катализатор, който побутва всички доходи нагоре, ако самата тя се вдига. Това каза Мика Зайкова, експерт в КТ “Подкрепа” вчера по Нова телевизия. “Тъй като тя е реална заплата за много хора, това означава, че това е границата на тяхното потребление и колкото минималната заплата е по-висока, толкова потреблението е по-добро и е по-добре за фиска на г-н Дянков”, поясни още Зайкова.

В България около 40% от работещите са на минимални доходи, дори на ми-

нимални осигурителни прагове по видове дейности. Не вярвам бизнесът да е безразличен по това каква е минималната работна заплата.

Димитър Бранков, зам.-председател на Българската стопанска камара, заяви, че минималната работна заплата е вързана с много други плащания, които имат минимален характер, като най-важното от тях е минималната пенсия, получаване от около 800 хиляди души пенсионери. По думите му вдигането на минималната работна заплата ще натовари бюджета с около един милиард лева.

Анна-Мария се стресна след инцидент в Румъния

Министърът на здравеопазването Анна-Мария Борисова е разпоредила да се предприемат незабавно мерки в лечебните заведения в цялата страна във връзка с експлозията в родилен дом в Румъния, при който загинаха новородени деца. Това съобщиха от МЗ.

Управителите на болници се задължават да организират проверка на изправността на електрическите инсталации и съоръжения на територията на

лечебните заведения с оглед осигуряване безопасността на пациентите. Специално внимание следва да се обърне на състоянието на инсталациите в родилните и в интензивните отделения, където евентуална евакуация в случай на инцидент е затруднена или невъзможна. На регионалните структури на МЗ е възложено да осъществят контрол върху изпълнението на мерките за безопасност.

Две трансплантации за една нощ в София

Две трансплантации са извършени предишната нощ след възникнала донорска ситуация във ВМА -София, съобщиха от пресцентъра на МЗ. На 45-годишна жена е бил трансплантиран черен дроб от хирурзите във ВМА, а в УНСБАЛ “Св. Екатерина” е извършена трансплантация на сърце на 26-годишно момиче. Двете трансплантации са извършени успешно и пациентките вече са изведени в реанимационните отделения и се възстановяват.

Вчера екип от специалисти преценяваше подходящите реципиенти за трансплантации на двата бъбрека. Извършват се допълнителни изследвания за имунологичната съвместимост, клиничното състояние и други медицински показатели. Бъбречните трансплантации ще са в УМБАЛ “Александровска” - София.

Във Видинско са с най-ниското възнаграждение

Най-ниската средна работна заплата в страната през второто тримесечие на годината са получавали наетите във Видинска област, съобщиха от Териториалното статистическо бюро. Средната работна заплата тук е 455 лв. През този период заплата, близка до тези стойности, са получавали и в област Хасково - 471 лв., Кърджали и Търговище - 480 лв. В сравнение с второто тримесечие на 2009 г. наетите в област Видин са намалели с 20%.

Обмислят регистър на лекарските грешки

Рдеята лекарите, допуснали лекарска грешка, да бъдат вписвани в регистър, е недомислица. Ако ще се прави регистър на някакви престъпници, по-добре българският народ да си търси лекари извън Европа. Това каза председателят на Централната етична комисия към БЛС проф. Милан Миланов пред БНР. Промяна в Закона за здравето в тази насока е внесена от няколко пациентски организации. Според замисъла в регистъра трябва да се отбелязва точно каква медицинска грешка е била допусната, до какво е довела тя и дали се дължи на неволно направен пропуск или е в резултат на неспазване на медицинските стандарти. От БНР обявиха, че лекарският

съюз застава зад тази идея, но проф. Миланов отрече това да е така. По думите му този въпрос не е обсъждан. “Такъв регистър няма никъде. Ние ще бъдем световни първенци, пак в някаква измислена от така наречените пациентски организации новост”, коментира Миланов. Грешки се правят във всяка професия, същото се отнася и за медицинската, каза още той. По думите му те трябва да бъдат разделени на две: “Едното, което е подсъдно, и другото, което е направено поради недобра квалификация, поради недостатъчно консумативи, апаратура и т.н., но не е направено в ущърб на болния”. Професорът уточни, че за последната година са наложени четири санкции за подобен проблем.

**КЛАСИЧЕСКА
КИТАРА**

за вашия **GSM**

Напишете кода на избраната от вас песен (GAxxxxx) и изпратете съобщение на кратък номер 1819.

В отговор ще получите линк, от който да изтеглите песента.

fun 4 GSM

DEAN REED

ALLILUYA	GA85560
ANABEL	GA41834
BELLA CHAO	GA81099
CRAZY ARMS	GA88409
FOR BOBBIE	GA27843
GUANTANAMERA	GA89172
LA BAMBA	GA82883
MARIA	GA93325
НАША ЛЮБОВЬ ВСЕГДА БУДЕТ	GA67090
СВОБОДА	GA18239
SWEET LITTLE SIXTEEN	GA41807
ВОЙНА ПРОДОЛЖАЕТСЯ	GA58534

За да използвате услугата, трябва да имате активиран интернет на вашия телефон.

SMS
2,40 лв.
с ДДС
на **1819**

VICTOR JARA

A DESALAMBRAR	GA82134
CAMILO TORRES	GA82790
CANTO LIBRE	GA87386
CORRIDO DE PANCHE VILLA	GA90600
CUANDO VOY AL TRABAJO	GA22042
DRUME NEGRITA	GA95669
EL APARECIDO	GA68665
EL CIGARRITO	GA54329
EL LAZO	GA86773
LA PALMATORIA	GA87084
LAMENTO BORINCANO	GA68408
LO UNICO QUE TENGO	GA37334
SOLO	GA80235

Икономика

The Wall Street Journal:

Лош мениджмънт съсипва туризма ни

България има проблем с предоставяне на качествена услуга

Вече десетилетия наред България държи имиджа на достъпна туристическа дестинация, но все още има проблеми с достигането на високо качество на услугите в сектора, въпреки че браншът формира 8.7% от брутният вътрешен продукт на страната, а приходите достигат около 6.5 млрд. лв., писа вчера The Wall Street Journal.

Според изданието участниците в туристическата индустрия се оплакват и от големите комплекси, които привличат туристи с евтин ол-инклузив, от лошата инфраструктура и ниското качество на обслужване, и липсата на опитни кадри.

Пред изданието гръцки турист е заявил, че миналата година със семейството му са отседнали в София, а след това са тръгнали към Варна с кола под наем. Те

са пътували 7 часа до морската ни столица, като са били отклонени по обиколни маршрути, осеяни с дупки. По думите му хубаво е, че в България е евтино, но липсва всякаква организация.

А германски гражданин, който след пенсионирането си се е установил в Пловдив, е забелязал, че въпреки дипломите по туризъм, експертите в бранша често не владеят дори английски, да не говорим за немски.

Масовият туризъм в България страда от липсата на държавна организация и лош мениджмънт и маркетинг, пише още в материала, посветен на българския туристически бранш.

Като основен проблем Соня Алексиева от Нов български университет очертава липсата на квалифицирани кадри, продължава The Wall Street Journal.

Малките играчи на пазара в България са изключително притеснени от "наводнението", наречено ол-инклузив. Чуждестранните туристи се затварят в хотелите и не ги напускат. Краят на голямото харчене вече настъпи, оплаква се собственик на заведение в курорта Св.св. Константин и Елена.

Изданието коментира и намерението на управляващите да създадат стратегия за развитието на културен туризъм в страната, след като край Созопол бяха открити мощите на св. Йоан Кръстител. Това според вестника е една крачка напред, като се забелязват и други знаци, доказващи волята на властта в България да подобри състоянието на туризма. Като пример е посочена магистрала "Тракия", чието строителство се предвижда да завърши през 2012 г.

Младежи-бушони гържат гискотеките по морето

"90% от най-големите дискотеки по морето се водят на млади момчета около 75-и набор", каза директорът на Националната агенция по приходите Красимир Стефанов. По думите му са поставени такива хора, че ако един ден данъчните се активизи-

рат, както е сега, да има кой да изгори. "За съжаление в нашата държава, където национален спорт е да се укриват данъци и има възможност да се използват имуществата чрез подставени лица, е добре да се промени законът "Кушлев", като се обърне

презумпцията за доказване на доходи", смята Стефанов. Той коментира още, че е притеснителен фактът, че инициативата за проверки по морето идва от централата в София, а не от териториалните дирекции. "За съжаление има данни за служители на

НАП, които участват в "данъчен чадър", призна шефът на приходната агенция. Вследствие на разкритите през последните седмици нарушения данъчните проверки по Черноморието стават ежедневни, съобщиха от НАП.

По данни на предсе-

дателя на Българската туристическа камара Цветан Тончев сивият сектор в туризма достига 50%. По думите му само от туристически такси в хазната годишно трябва да влизат 60 млн. лв., докато в момента държавата получава 5 пъти по-малко.

„МЕЛРОУЗ“ РАЗШИРЯВА ДОБИВА НА ГАЗ У НАС

Концернът "Мелроуз", който проучва Черноморския шелф за газ, заяви, че очаква сериозни приходи от влизането в експлоатация на две нови газови находища у нас. Промисленият добив на едното ще започне през септември. Общо от двете полета се очаква добив на дневно 7500 барела петролен еквивалент. От всичките си находища "Мелроуз" добива еквивалента на 40 000 барела дневно, съобщава "Файненшъл таймс". Главният директор на "Мелроуз" Дейв Томас е заявил, че находищата в България са от ключово значение за подобряване на финансовия резултат на компанията. Той очаква също така рязък ръст на паричните приходи. При цена \$70 за барел петрол през 2013 г. паричният поток от дейността на компанията ще възлезе на 240 млн. долара. "Мелроуз" развива дейност в Египет, Румъния, Турция и нас. Очакванията на акционерите на компанията за печалби са насочени и към резултатите от България.

Снимка БГНЕС

Ежедневното задръстване е характерно за пътните артерии на Пекин. Китай след десетилетия на бурен икономически възход, освен че е най-големият кредитор на САЩ и водач в експорта, от тази година е и държавата, в която се продават най-много леки коли

Ангел Семерджиев:

Има възможност за 5-процентно поевтиняване на газа от 1.10.

Това заяви председателят на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране Семерджиев. "При всички положения възможността за поевтиняване не трябва да се изключва и според мен е реална", посочи той. Семерджиев уточни, че не могат да се очакват големи намаления на цената на газа. Има намаления при факторите, които определят цената и те са в рамките на около 5%. Зависи какви ще са количествени им изражения за процента, но

възможността за намаление на цената на газа остава, каза той. По думите на Семерджиев на този етап трябва да се разглежда само като прогноза обявеното във вторник предложение на "Булгаргаз" за 3% повишение в цената на природния газ за последното тримесечие на годината. Председателят на регулатора обясни, че ДКЕВР и "Булгаргаз" имат "различни виждания". "Уточняваме нещата и когато ни предоставят цялата информация, ще се произнесем", каза той.

www.duma.bg

кратки

Всеки 6-и „бърз кредит“ остава необслужван

Лошите заеми, раздадени от т.нар. небанкови дружества за кредитиране, са били 15.2% в края на юни. Година по-рано техният дял бе 10%, сочат данните на БНБ за бързите кредити. Към края на юни 2010 г. вземанията по кредити на дружествата, специализирани в кредитиране, са 1.751 млрд. лв. (2.6% от БВП). Те намаляват с 24.5% (567.0 млн. лв.) спрямо юни 2009 г. 53% от тези кредити са със срок над 5 години. Приоритетно те са насочени към граждани (85%), а дялът на заемите за фирми е само 14.2%, като те намаляват.

Нашенците в чужбина изпращат по 2 млн. лв. на ден

Сънародниците ни, живеещи в чужбина, изпращат ежемесечно по около 60 млн., или 2 млн. евро дневно, сочат данните на БНБ. За първото полугодие сънародниците ни са изпратили общо 371.1 млн. евро. През юни извършените преводи към България са 62.7 млн. евро, спрямо рекордните 71.1 млн. евро за месец по-рано. А за изминалите 12 месеца от 1.07.2009 до 30.06.2010 г. сумата нараства до 702.5 млн. евро.

„Булгартабак“ с нова линия за „раздуване“ на тютюн

"Булгартабак-Холдинг" АД закупи технологична линия за "раздуване" на рязан тютюн. Внедряването на технологията за "раздуване" на рязан тютюн ще повиши качеството на произвежданите от холдинга цигари. Капацитетът ѝ е 3 тона на час. Повече от две години специалистите на компанията разучават технологията за "раздуване" на рязания тютюн. Новата придобивка ще бъде инсталирана в София-БТ АД.

Нощувките намаляват

Общо за страната приходите от нощувки през второто тримесечие на 2010 г. са със 7.1% по-малко в сравнение с второто тримесечие на 2009 г. Приходите от нощувки на чужденци намаляват с 2.5%. През второто тримесечие на годината в страната са приемали гости 3138 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и др. Броят на стаите в тях е 110.5 хил., а на леглата - 253.1 хил. Броят на реализираните нощувки във всички места за настаняване през второто тримесечие на т.г. намалява с 51 хил. (1.3%) в сравнение със същия период на 2009 г. до общо 3.76 милиона. А общата заетост на леглата през второто тримесечие на т.г. е 21.9%.

Втори сме в ЕС по спад в строителството

Ръст в строителната продукция в ЕС отчетоха от Евростат. През 6-ия месец от годината строителната продукция в 16-те държави от валутния съюз е нараснала с 2.7% на месечна база, а в целия ЕС е отчетено повишение от 3.5%. Ръстовете са регистрирани и на годишна база - 3.1% за еврозоната и 5.4% за всички 27 членки на ЕС. На месечна база през юни от Евростат отчитат, че строителната продукция е нараснала в 8 държави и е намаляла в 6. Най-големи спадове са отчетени в Унгария -19.6% и България -17.5%.

ОБЩИНА ПЕРНИК

ОБЛАСТ ПЕРНИК

сертифицирана по ISO 9001: 2000
2300 Перник, пл. "Св. Иван Рилски" 1А;
тел: 076/602 933; факс: 076/603 890

ОБЯВЛЕНИЕ

Община Перник, на основание чл. 121, ал. 1 от ЗУТ, СЪОБЩАВА НА ЗАИНТЕРЕСУВАНИТЕ ЛИЦА, че на 19.08.2010 г. от 10.00 ч., в сградата на община Перник, етаж 12, стая щ 5, ще се проведе обществено обсъждане на проект за подробен устройствен план парцеларен план за обект: РЕХАБИЛИТАЦИЯ И РЕКОНСТРУКЦИЯ на път PER 1105: (III-802) ДИВОТИНО-ЛЮЛИН- ГОЛЕМО БУЧИНО (SOF-1110) на проект BG 161PO001/2.1-02/2007/022, Участък: от км 4+394.24 до км 6+345.00.

КМЕТ:
/Р. ЯНАКИЕВА/

Практично земеделие

www.duma.bg

Тенденции на зърнените пазари

Състоянието на пазара на зърно в страната след присъединяването към ЕС много плътно се доближава до тенденциите и динамиката на международната конюнктура. Нейното пряко влияние е в много по-скъсени срокове за ситуацията на нашия пазар.

От тази гледна точка това, което се случва на пазара на пшеница и ечемик, е в резултат не толкова на производството в страната и вече идентифицираният проблем с качеството, а е в резултат на активното наместване на актуална информация за случващото се в Европа и Черноморския басейн.

Основни проблеми, които доведоха до това състояние на пазара:

1. Икономическата криза, която намери своето косвено отражение и в сектора на земеделието. Липсата на финансови ресурси, ограничаването търсене и стагниране на цените на равнища на интервенционно изкупуване, доведоха да намаляване на интереса от страна на фермерите за разширяване на площите. Факт е, че не само Европа, но и големите производители от трети страни намаляха площите, заети с пшеница.

2. Неблагоприятните климатични условия, които доведоха до силна редукция на добивите и съответно до намаляване на производството. В една част от света характерно беше изключителната суша, която може да се сравни с това, което се случи у нас през 2007 г. Руската агенция СовЕкон публикува прогнозни данни за драстичен спад в производството на зърнените култури в Русия до 70-75 млн. тона, което е с 25 млн. тона по-малко от миналогодишната реколта. Очаква се реколтата от пшеница да е с 27 на сто по-малко и да бъде не повече от 45 млн. тона. През изминалата седмица Русия забрани износът на пшеница. По предварителни данни износът се очаква да бъде не повече от 10 млн. тона. В Украйна прогнозите сочат 38-40 млн. тона производство на зърно през 2009 г. производството е 46 млн. тона. Опасенията, свързани с обстановката в Русия и Украйна, са в основата на редуцираната оценка на Международния съвет по зърно относно световното производство на пшеница - спад с 13 млн. тона до 651 млн. тона. Влошената ситуация в Черноморския басейн, както и наводненията в югоизточните страни от ЕС, също допри-

несоха за редуциране на световните добиви. Производството на пшеница в ЕС се очаква да бъде с близо 5 млн. тона по-малко. За Германия производството се оценява на 23-24 млн. тона /25,2 млн. тона са произведени през 2009 г./ Причината е в горещото и сухо време. Потреблението на пшеница в световен мащаб се оценява да бъде по-слабо с 3 млн. тона, или оценките са за 655 млн. тона. Световните запаси са редуцирани с 9 млн. тона /197 млн. тона/. За Австралия реколтата е сравнително добра и няма редукция на производството, а в Западна Канада производството на пшеница за сезон 2010/2011 г. ще бъде по-слабо с 24 на сто спрямо предходната година и се оценява на 18,5 млн. тона.

А какво се случва в България?

По оперативни данни на МЗХ към 5 август са прибрани близо 90 на сто от площите с пшеница. Производството се оценява на 3,4 млн. тона. Изключително трудните условия по прибиране на пшеницата, особено от средата до края на юли, доведе до нейното забавяне. Почти непрекъснатите валежи създадоха условия за влошаване на качеството. Разбира се, официалните контролни органи - НСЗФ след приключване на жътвата ще излезе с официално становище за качеството на зърното от реколта 2010/2011 г. и едва тогава ще имаме пълна и обективна информация за действителното състояние на качеството на пшеницата. Балансът на зърното за реколта 2010/2011 г. показва, че за нуждите на страната - за населението, за фураж и за семена, са необходими около 2,1 млн. тона. След оставане на резерв за крайна наличност от 150 хил. тона, което е стандартно изискване да се осигури изхранването най-малко за един месец по време на прибиране на следващата реколта, остават около 1 млн. тона зърно, които потенциално могат да бъдат изнесени. Към 6.08.2010 г. по данни на НСЗФ износът от новата реколта към 6.08.2010 г. е в размер на 35 хил. тона с дестинация Филипините. Товарят се два кораба с пшеница нова реколта за близо 80 хил. тона за ЕС. За Бангладеш се товари кораб с вместимост от 20 хил. тона, а също така и 6 хил. тона за износ към Тунис. Износ има и чрез сухопътен транспорт и по предварителни данни той е за близо 20 хил. тона.

Разходите за производство на декара за пшеницата са близки до стойностите от предходната година, т.е. оценката е за разходи в диапазона от 76-77 лв./дка. Спрямо предходната година се отчита ръст във ФРЗ, горивата, а в някои райони на страната и в размера на рентата. Намаление средно с 8 на сто се отчита при цените на минералните торове /българско производство/, а цените на препаратите за растителна защита са на нивата от предходната година. От проведени разговори със земеделски производители се отчита тенденция на увеличаване на торовата норма. Средната себестойност за страната е в диапазона 190-200 лв./тон при така отчетените досега среден добив от 369 кг/дка. С включването на рентата, себестойността е 210-220 лв./тон. Анализът на себестойността е на база райони, които имат най-голям относителен дял в производството на пшеница в страната.

По данни на МЗХ жътвата на ечемика приключи. От засетите 2,298 млн. дка, от които реколтирани 2,240 млн. дка, са получени 759 хил. тона ечемик. Полученият среден добив е в размер на 339 кг/дка. Балансът на ечемик показва, че вътрешното потребление, което е насочено за населението, фураж и семена е в размер на 510 хил. тона. При необходимост от преходни количества, като крайна наличност от 30 хил. тона, означава, че свободните количества за износ са за не повече от 220 хил. тона. По данни на НАП износът на ечемик към трети страни към 6.08.2010 г. е 133 хил. тона.

Чрез сухопътен транспорт износът е близо 25 хил. тона.

Разходите за производство на ечемик на база представителна извадка показва, че разходите за производство на декара са в диапазона 63-65 лв./дка. Обикновено разходите за производство на ечемика са с 15-18 на сто по-ниски от тези на пшеницата. Следователно при отчетения среден добив себестойността е в диапазона 190-200 лв./тон.

На този фон ситуацията на българския пазар е динамична и изключително напрегната както за производители, така и за търговци. В рамките на една седмица цената на хлебната пшеница се покачи от 201 лв./тон средно за страната на 257 лв./тон, което се доближава като ръст в абсолютни стойности със ситуацията през 2007 г. В абсолютни стойности равнището е близо до това на 2008 г. Ценовите граници, в които се изкупува пшеница, са в диапазона 220-290 лв./тон. В Северозападна България качеството на зърното е добро и в рамките на три дни изкупната цена се увеличи с 25 на сто и търговията се осъществяваше в ценовия диапазон 250-270 лв./тон. Тенденция на повишение е отчетено и при фуражната пшеница - цената достигна до 240 лв./тон., а фуражният ечемик се изкупува на цена от 200 лв./тон.

Динамичен пазар се отчита в Северна Централна България. Налице е голям маржин в цените. Пшеница с висока влажност над 14 на сто се търгува за фуражни цели и диапазонът е 230-250 лв./тон, а хлебната пшеница се търгува на стой-

ност от 270 лв./тон.

В Североизточна България зърното се изкупува на място и се товари за експорт. От най-близо намиращите се райони "добра" хлебна пшеница се изкупува на 300 - 320 лв./тон засега, поради ниските транспортни разходи. Повишиха се и транспортните разходи. През жътвата цената на тон/км беше 0,12 лв./км, а в началото на седмицата достигна 0,18 лв./км. За пшеница категория "фуражна" движението на цените е от 190-260 лв./тон във Варненска до 220-245 лв./тон в област Разград; цената хвъркна с 36 на сто.

В Южна България скокът на цените на житото е 11 на сто в Сливенска област /250-260 лв./тон до 23 на сто в област Хасково /240-250 лв./тон/. Пшеница с 20% глутен се търгува над 260 лв./тон без ДДС.

Едва ли могат да се дават прогнози в дългосрочен план поради изключителната динамика на пазара. Все пак следва да се има предвид факта, че до края на август в световен мащаб ще се уточнят наличностите от зърно и съответно окончателните оценки за реколтата. Освен този факт, който ще доведе до нормализиране на пазара през септември, е важно да се има предвид при оценките за състоянието на пазарите и количествата, изкупени от интервенционните агенции в ЕС. Трябва да припомним, че от реколта 2009/2010 г. в ЕС бяха изкупени над 5 млн. тона ечемик и 300 хил. тона пшеница. Особено количествата ечемик ще са фактор и за бъдещата търговия и ценовите равнища.

БАЛАНС НА ПШЕНИЦА И ЕЧЕМИК
2010-2011г., м. АВГУСТ 2010

ПОКАЗАТЕЛИ	ПШЕНИЦА	ЕЧЕМИК
РЕСУРС - хил. тона	3 400	760
1. Начална наличност	0	0
2. Производство	3 400	760
площи - хил. дка	10 407	2 286
добив - кг/дка	330	340
ПОТРЕБЛЕНИЕ - хил. тона	3 070	730
1. За населението	1 100	140
2. Вътрешен пазар	970	370
- за семена	320	70
за фураж	650	300
3. Износ	1 000	220
КРАЙНА НАЛИЧНОСТ	200	30

ОП „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА“

На 16.07.2010 г. МИЕТ обяви открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качеството, без определен срок на кандидатстване - Подкрепа за развитие на клъстерите в България.

Процедурата има за цел да допринесе за създаването и развитието на клъстери в България като фактор за повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия чрез предоставяне на подкрепа за изграждане и укрепване на административния и управленски капацитет на клъстера. Могат да участват научни организации в усвояването на средствата по мярката.

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 29 337 450 лева.

Проектните предложения се подават в териториалните звена на Междинното звено на Оперативната програма - Изпълнителна агенция на малките и средните предприятия в градовете Благоевград, Бургас, Враца, Плевен, Пловдив, Русе, София, Ст.Загора и Велико Търново.

Повече информация може да намерите на следните интернет адреси:
www.obcompetitiveness.bg; www.ibsme.org;
www.eufunds.bg.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД,
Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746,
факс: 0884 12 35 90, www.office@intellect-consult.com

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Франция депортира ромите

Депортирането на ромите от Франция до родните им страни ще започне в четвъртък, съобщава от френското правителството. През последния месец 51 нелегални ромски лагера бяха разтурени. Същата съдба очаква още около 250 катина през октомври. До края на август пък от Франция ще си заминат около 700 ромите. Миналата година около 10 000 ромите са били депортирани в България и Румъния.

Нефтеният разлив не е изчезнал

Два нови научни доклада събудиха още тревоги за вторичните последици от най-големия в света петролен разлив в Мексиканския залив. Докладите поставиха под въпрос уверенията на правителството, че голяма част от нефта вече е изчистен от залива. В единия от тях учените от университета в Джорджия твърдят, че 2/4 от нефта в кладенеца все още изтичат в залива. Според водещи изследователи 79% от "черното злато", чийто обем възлиза на 4,1 млн. барела, все още са в морските води.

Кастрират котките в Белгия

Белгийските власти са на път да задействат радикален план за стерилизация на всички котки до 2016 г. Целта на крайната мярка е да се реши проблемът с твърде голямата котешка популация. В 10-милионна Белгия живеят около един милион котки. По-късно стерилизацията трябва да стане задължителна за домашните котки, които се очаква да бъдат идентифицирани и включени в национален регистър.

\$1 млн. за разголване прег Обама

Британски милиардер дава награда от \$1 млн., на този, който се осмели да се появи гол пред президента на САЩ Барак Обама. Предложението е на родения в Нигерия 42-годишен бизнесмен Алки Дейвид. Той е наследник на империя, работеща в областта на доставките и бутилирането.

Берлин ще помага на възрастните хора

В началото на следващата година германското правителство ще създаде комисия по проблемите на бедността сред възрастните хора. Повод за този дебат е увеличаващият се брой на нископлатените работници и служители в Германия, което, според експертите, най-късно до десетина години ще доведе до драстичен ръст на бедността сред възрастните хора.

В Сочи започна четиристранната среща между президентите на Русия, Афганистан, Пакистан и Таджикистан

Активисти на "Грийнпийс" окупираха входа на мексиканската агенция за околната среда с искане да се предприемат мерки срещу компанията "Еколтек", която според екозащитниците трови страната

В лабиринта на немотията

Македония е потънала в социална бездна

Македония отдавна е потънала дълбоко в социална бездна. Тук са онези, които получават по 5-6 хиляди денара заплата, тези, които не са получавали заплата от месеци, тук са и работниците от банкрутиралите предприятия, технологичният излишък, пенсионерите с минимални пенсии. Всички онези, които живеят с такъв минимум от средства, който не може да им осигури нормално съществуване, пише македонското издание "Утрински весник". И когато всички тези категории хора се съберат накуп, човек се пита остава ли някой в държавата, който да не е в категорията бедни, т.е. който е богат.

Да. Има ги, пише изданието. Според статистиката те са около шест процента. Такъв процент от гражданите са заявили, че с месечните си доходи могат да задоволят всички свои жизнени

нужди.

Положението обаче е още по-страшно, ще става по-лошо. Защото всичко поскъпна и продължава да поскъпва. И плодотите, и зеленчуците, и месото, и хлябът, поскъпна и парното, очаква се и скок на цената на тока. От септември ръстът на цените ще продължи, обявяват производители и търговци. През септември започва и подготовката за учебната година, трябва пари за зимнина, за купуване на дърва за огрев и др. Как да не си беден в такава ситуация?

Бедността отдавна тропна на нашата врата, пише "Утрински весник". През 2004 г. тя възлизаше на 29,6%, през 2005 г. бе точно 30%, докато през 2006 г. имаше лек спад, свеждайки се на 29,8 процента. През 2007 г. нивото на бедност възлизаше на 29,4 на сто. Последните статистически измервания на степента на бедност от 2008 г. показват 28,7% сиромашия, което с други думи означава,

че близо една трета от населението живее бедно.

Експертите коментират, че данните за степента на бедност през 2009 г. ще бъдат още по-високи в резултат на икономическата криза, която остави без работа над 20 000 души, а много от работещите месеци наред си седяха у дома на принудителна почивка със 70% от заплатата си. Дали затова данните за бедните все още не се обявяват от държавния статистически институт, пита изданието.

Не само безработните, но и работещите македонци се намират на самия ръб на бедността, твърди македонският весник. Размерът на средната заплата възлиза на 21 000 денара или около 320 евро, от които почти 200 евро или 12 000 денара са за прехрана. Всеки се чуди как изобщо преживява едно четиричленно семейство. По този начин освен според степента на безработица от 33,5% и според размера на заплатите отдавна сме поста-

вени на дъното на европейската скала. Там най-вероятно ще останем още дълго време, коментира изданието.

И въпреки крайно тревожните факти, властите не предприемат нищо конкретно за спасяване на ситуацията. Сега, както и в миналото, само се констатира положението, без да се предложат стриктни мерки за излизане от социалната криза. Това още повече предизвиква загриженост.

Времето за чакане отмина още вчера. Декларативните изявления на правителството, че излизаме от икономическата криза, че икономиката се възстановява, че заетостта със сигурност ще се увеличи, че ще има наплив от чуждестранни инвестиции и че всичко това накрая ще доведе до повишаване на стандарта и намаляване на бедността, бяха и останаха само хубава музика за ушите на македонците, които все повече се губят в лабиринта на немотията, коментира в заключение "Утрински весник".

Опозицията загмина партията на Меркел

Германските социалдемократи изпревариха по рейтинг християндемократите (ХДС) на канцлера Ангела Меркел, показва проучване на общественото мнение. Преднина на социалдемократите е само от пункт - 32% срещу 31% за ХДС и коалиционните им партньори.

От преизбирането на Меркел, през миналия септември, одобрението към правителството рязко спада. Свободните демократи и техният ли-

Ангела Меркел

дер Гидо Вестервеле, сгашен външен министър, също губят доверие.

Съгът каза „не“ на US бази в Колумбия

Колумбийският конституционен съд отхвърли споразумението от 2009 г. между Вашингтон и Богота, даващо право на американската армия да използва най-малко седем колумбийски бази, с аргумента, че е неконституционно. В съдебното постановление се настоява правителството да внесе споразумението в колумбийския Конгрес, за да получи статут на ратифициран от парламента международен договор и да придобие конституционен характер. Споразумението е инструмент, предполагащ нови задължения за колумбийската държава и продължаване на предишни задължения, поради което към него трябва да се подходи като към международно съглашение, тоест - да бъде одобрено от Конгреса, заяви председателят на съда Маурисио Гонсалес.

Съдът обаче не се произнесе по съдържанието на текста. Конституционният съд бе сезиран от адвокатски колектив, работещ в областта на защитата на човешките права, според който парламентът трябва да има думата по това споразумение. Докато не бъде ратифицирано от парламента, споразумението е незаконно, смятат адвокатите, според които то нарушава конституцията, тъй като предлага имунитет на американските военни.

Свят

Щатите губят AAA*

Дупките в хазната могат да лишат някои държави от висшите кредитни рейтинги, предупреждава „Муудис“

Най-големите икономики на света - САЩ, Германия, Франция и Великобритания - могат да се лишат от висшите кредитни рейтинги, предупреждава агенция „Муудис“. Първи на опашката са САЩ и Великобритания: в тези страни има рекордни бюджетни дефицити, огромни държавни дългове и висока зависимост на икономиката от държавните разходи, смятат експертите.

Всички тези страни продължават да запазват необходимите параметри в икономиките си, съответстващи на най-високия инвестиционен рейтинг AAA, но нови предизвикателства увеличават заплахата от понижаването му, се казва в комунике на „Муудис“. Причината за това са трудностите, които изпитват държавните им бюджети. „Предизвикателствата, породени от задачата да се сложи ред в държавните бюджети, не изключват варианта за възможното понижаване на кредитните рейтинги“, се казва в документа.

Според резултатите от миналата година бюджетният дефицит на Франция достигна 7,5% от БВП, на Великобритания - 11,5 процента. Бюджетният дефицит на САЩ за 2009-а нарасна до 9,9% от БВП, а според резултатите на финансовата 2010-а, приключваща на 30 септември, дефицитът ще достигне 10,6% от БВП, твърдят прогнозите.

Само Германия в известна степен малко изпада от общата картина: дефицитът в хазната ѝ е 3,3% от БВП, което надвишава само 0,3% лимита, определен от Маастрихтското споразумение. „Опасенията на „Муудис“ са свързани не с текущото равнище на дефицита, обусловен до голяма степен от кризата, а с

* AAA - най-високият инвестиционен рейтинг

възможностите за намаляването му през следващите години и последиците от тези действия за икономиката“, обяснява наличието на Германия в списъка директорът на Центъра за макроикономически изследвания BDO в Русия Елена Матросова, цитирана от Газета.ру. Германия е най-устойчива от гледна точка на държавните финанси, проблемът ѝ са гаранциите по банковите дългове, които могат чувствително да увеличат размерите на държавния дълг.

„Дупките“ в хазната на развитите държави са резултат от увеличаването на разходите по време на кризата за подкрепа на икономиките.

След това на преден план излезе задачата за намаляване на бюджетните дефицити, дори и за сметка на забавянето на възстановяването на икономиките. Така например в края на юни членките на G-20 се договориха към 2013-а да намалят двойно бюджетния дефицит, а динамиката на съотношението на държавния дълг към БВП да се стабилизира или да излезе на понижаване се траектория към 2016 г.

Властите избраха различни методи за закръпване на дупките в хазната. Във Великобритания решиха да вдигнат данъците: планирано е увеличение на ДДС от сегашните 17,5% на 20%, благодарение на което годишният доход ще се увеличи с 2,6 млрд. лири. От 2011-а ще бъде въведен специален данък за банките, който според сметките на британското

финансово министерство, годишно ще носи на хазната 2 млрд. лири. Сред другите мерки са замразяване на заплатите и детските добавки за 2 години. В Германия пък решиха да съкращават разходите. Вярно е, че пък ФРГ възстановява икономиката си за сметка на повишеното търсене на износа и свързаното с това увеличаване на промишленото производство, което спомага за ръст на работните места. Затова Берлин по-лесно ще успее да постигне намаляване на бюджетния дефицит, отколкото другите страни.

Колкото до САЩ, „Муудис“ ги предупреди още през февруари за приближаващите ги неприятности заради нарастващия държавен дълг и бюджетен дефицит. Водещите икономисти признават, че понижаването на рейтинга на САЩ ще е адекватна реакция на положението в икономиката на страната.

Американският професор по икономика в Бостънския университет Лоурънс Котликофф твърди в своя статия, че Съединените щати вече са банкрутирали и нито намаляването на разходите, нито увеличаването на данъците ще помогнат на страната да си плати сметките. Според Котликофф, дефицитът на САЩ е 202 трилиона долара, което е 15 пъти повече от официалния дълг, тъй като трябва да се взимат предвид и задълженията на държавата пред бъдещите пенсионери.

Освен Великобритания, Германия, Франция и САЩ висшите рейтинги (AAA) според версията на „Муудис“ имат също така Австралия, Австрия, Дания, Финландия, Холандия, Нова Зеландия, Норвегия, Испания и Швеция.

СНИМКИ БГНЕС

Момиченце хапва варен ориз в пакистанския град Карачи. По данни на ООН около 6 милиона деца са пострадали от наводненията в Пакистан - изгубени, останали сираци или страдащи от различни болести. Заради опустошителните наводнения Пакистан е изправен пред икономическа катастрофа. Очакваните загуби от милиарди долари вероятно ще върнат икономическия растеж на страната с години назад

Американските студенти забравят ръкописа

Повечето новоприети студенти в САЩ не пишат с ръкописни букви, смятат имейлите за твърде бавни и знаят за Джон Макенроу единствено от рекламите по телевизията. Такъв е обобщеният портрет на бъдещия випуск-2014, съставен от двама университетски преподаватели, предаде АФП. За тези младежи Бетовен е куче, Микеланджело - име на компютърен вирус, Чехословакия никога не е съществувала, Фърги не е Сара - херцогинята на Йорк, а по-скоро певицата звезда от група „Блек айд пийс“, Клинт Истууд е най-вече режисьор, а не актьорът, изиграл „Мръсния Хари“. Те не знаят, че Уди Алън е имал и други съпруги освен Сун-И Превин. Не знаят дори, че ако погледнеш с въпросителен вид китката на ръката си, значи питаш колко е часът, отбелязват авторите на изследването.

Преподавателят по литература Том Макбрайд и медийният експерт Рон

Найф съставят подобен „портрет на поколениято“ всяка година от 1998 г. насам. Освен че разпитват студенти, те използват и материали от редица печатни издания, посочва АФП. Според двамата родените през 1980 г. студенти знаят името на един-единствен папа - Йоан Павел II, заемал Светия престол през 1978-2008 г. Студентите от випуск 2006, родени през 1984 г., не знаели за апартейда в Южна Африка, а за випуск 2007 словосъчетанието „Banana republic“ означавало не бананова република, а само едноименната американска верига магазини за облекло. Малцина от випуск 2009 знаели как да си вържат враговързката, а повечето нямали представа, че Иран и Ирак са водели войни. Тазгодишните абсолвенти пък смятали, че Германия никога не е била разделена, в Олимпийските игри винаги са участвали професионални спортисти, а в самолетите открай време е било забранено да се пуши.

Бил Клинтън се предава

Бившият президент на САЩ Бил Клинтън смята, че до шест месеца ще напусне този свят. Шейсет и тригодишният политик, омъжол неодавна единствената си дъщеря, все повече слабее и здравето му стремително се влошава, съобщава американското сп. „Нейшънъл инкуайърър“. Източник, близък до семейството, разказал пред журналисти, че Бил Клинтън е „убеден, че няма да доживее идната пролет“. Мнозина отбелязват, че през последните години бившият президент наистина изглежда зле и напоследък видимо е остарял, посочва агенцията.

„Бил се опитва да остане оптимист и отчаяно се надява да живее достатъчно дълго, за да види внуци. Тайно обаче самият той и неговите приятели му отреждат само 6 месеца живот“, признал близкият на семейство Клинтън. Според цитирани слухове дъщерята на политика Челси нямала търпение да дойде денят, когато ще каже на баща си и майка

си, че е бременна. Бил Клинтън вече завеща парите си на бъдещите си внуци. През 2004 г. на Клинтън бе направен четворен коронарен байпас и след операцията състоянието му периодично се усложнява. През 2005 г. той бе подложен на нова операция за отстраняване на течността, събрали се в лявата част на гръдния кош, и на тъкани, които се бяха възпалили след предишната хирургична намеса. Според лекарите, след подобни операции болният знае, че след 5-10 години може отново да се наложи хоспитализация заради стесняване на кръвоносните съдове.

В МОНПЕЛИЕ ИЗДИГАТ ПАМЕТНИК НА ЛЕНИН

Във френския град Монпелие ще бъде издигнат паметник на Владимир Ленин, съобщава агенция Франс прес. По план в Монпелие се очаква да се появят паметници и на Уинстън Чърчил, Шарл де Гол, Франклин Рузвелт и Жан Жорес. Височината на всяка статуя ще бъде над три метра, а монументът ще тежи от 850 килограма до цял тон. Официално откриването на паметниците ще се състои през септември 2010 г. За всяка статуя от бюджета са били заделени 200 000 евро. Идеята за поставянето на петте паметника е на общинския председател на областта Лангдок-Русийон Жорж Фреш. Първоначално Фреш представил предложение за изграждането на паметниците още през 2008 г. Общинският председател заявил, че смята Ленин, Чърчил, Де Гол, Рузвелт и Жорес за „велики хора на XX век“. През 2011 г. Фреш планира да продължи инициативата с още паметници в Монпелие на Махатма Ганди, Голда Меир, Гамал Насър, Нелсън Мандела и Мао Цзедун. Жорж Фреш е известен с левите си възгледи. В миналото той членувал във френската социалистическата партия, но през 2007 г. бе изключен заради расистки коментари. Политически опоненти на Фреш яростно разкритикуваха решението му за паметниците.

□ Свят

www.duma.bg

От Русия не можеш да избягаш

Така смята посланикът на Израел в Москва Анна Азари

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Юрий ЕРШОВ

“Как се чувствахте в Москва като извънреден и пълномощен посланик на Израел в Русия”? С този въпрос започна разговорът ни в редакцията на “Российская газета” с г-жа Анна Азари, която в скоро време се връща в родината си.

- Ако оставим настрана последните месеци с прекалено високите температури, то в Русия ми беше много интересно да работя. Не можеш да се разочароваш от работата като посланик в Москва, защото този град сам по себе си е много енергичен и динамичен. И освен това отношенията между държавите стават все по-наситени и интензивни. Затова не може да се каже, че съм скучаела дори за минута. Когато правя равностметка на четиригодишната си работа в Москва, то стигам до извода, че дори в такава скучна за читателите тема, като професионалните диалози между представителите на външните мини-

стерства на двете страни, броят на срещите ни е нараснал буквално в пъти.

Между другото, ако се сравнява активността на руско-израелските контакти, то показателите все порешително се приближават до темповете и обемите на взаимодействието на Русия с по-големите държави. Може би още не сме достигнали нивото на отношенията между Русия и Германия, но вървим в тази посока, въпреки че, разбира се, е трудно да се сравнява Израел с Германия по безброй параметри.

Не се изморявам да се радвам на два пробива в нашите двустранни отношения по време на работата ми тук. Това, първо, е отмяната на визовия режим. Ние се надяваме, че тази година Израел ще бъде посетен от повече от половин милион руски граждани. Прекрасна цифра. Това е добре за нас от всички страни - и икономическа, и политическа. Защото хората, които са били у нас, възприемат Израел съвсем по друг начин, отколкото преди.

И, второ, радва чувствителното

увеличаване на обема на работата на посолствата и съответно увеличаването броя на дипломатите ни в Русия. Например ние вече получихме съгласие от руска страна на инициативата ни да открием генерално консулство на Израел в Петербург. Смятам, че това ще е пореден пробив в работата с Русия, в частност в деловите контакти. Надявам се, че това е само началото на процеса и

след известно време може би ще помолим да открием консулства в още няколко от руските градове. Да не забравяме, че Русия е много голяма страна, за да може да бъде обхваната от една точка.

□ **Вашата наследничка Дорит Голендер-Друкер е директор и главен редактор на популярната рускоезична радиостанция в Израел РЕКА. Какво бихте ѝ препоръчали като бъдещ посланик в Русия?**

- Струва ми се, че най-важната препоръка е, първо, да се отнася спокойно към всичко. Второ, винаги, когато нещо не ти харесва или не докрай е ясно в отношенията с Русия, да се решава проблемът чрез диалог с руснаците.

Аз съм ветеран в отношенията с Русия, много години се занимавам с тази тема. В началото, няма да крия, Русия ми се струваше нещо неразбираемо. Слава богу, това отдавна остана в миналото. От своя опит ще кажа, че ако нещо не си разбрал, отиваш при руснаците. Не казвам, че всички проблеми се решават веднага. Но главният път е прекият, без посредници, диалог с руснаците.

□ **С какво смятате да се занимавате в родината си?**

- За мен е очевидно, че ще остана в системата на външното ни министерство и ще продължа и занаят пред да се занимавам с отношенията с Русия, защото от нея няма къде да избягаш.

„Едно пътуване“ на Блеър

Бившият британски премиер отново е в центъра на политическа буря

dpa

Deutsche
Presse-Agentur GmbH

Ако е вярно, че няма лоша реклама, Тони Блеър трябва да се смята за късметлия, защото решението му да даде милиони лири от продажбата на предстоящата си книга на ранени войници за пореден път го поставя в центъра на политическа буря. От друга страна обаче, 57-годишният бивш премиер може да се разочарова, като види, че е обект на нападки - дори когато се опитва да направи нещо добро - и вероятно като разбира за пореден път, че остава крайно противоречива и дори омразна фигура във Великобритания.

Съобщението му, че ще даде всички постъпления от автобиографията си “Едно пътуване” на нов спортен център за рехабилитация на британски войници, ранени в Ирак, Афганистан и други конфликти, бе отхвърлено от критици като даряване на “кръвави пари”, с които иска да изчисти съвестта си.

Блеър, който стана мулти-милионер, след като се оттегли от поста си през 2007 г., е получил аванс от 4,6 милиона британски лири (\$7,1 млн.) за

книгата, която ще излезе на 1 септември.

Сумата и всички бъдещи хонорари ще бъдат дадени на построен от Британския легион център за рехабилитация в знак на признание за “куража и жертвоготовността”, показани от британските войници в различни конфликти - от Ирак до Косово, се казва в съобщението на Блеър. С това обаче той бръкна в отворена рана. “Войните в Ирак и Афганистан причиниха безсмислената смърт на стотици британски войници и стотици хиляди невинни граждани. Никакви пари не могат да измият кръвта от ръцете му”, категорични са от коалицията “Спрете войната”, обединяваща пацифистки организации.

Роднини на убитите войници също реагираха ядосано. Блеър, казват те, стана богат отчасти заради “наследството на войната”, което засили международния му статут. Някои казват, че все още искат да видят бившия премиер изправен на съд за военни престъпления.

“Мисля, че това дарение е заради огромната му вина за смъртта на 179 войници в Ирак”, каза Карол Джоунс, загубила син в Ирак. “За мен това са кръвави пари”, коментира тя пред “Инди-пендънт”. Роджър Бейкър обаче, чийто син също е загинал в Ирак, смята: “Нямам думи. Но това поне показва, че той има някаква съвест. Не трябва да

Според критиците Блеър се опитва да изчисти съвестта си с “кръвави пари”

задържи и пени от тези пари и е съвсем правилно те да отидат за благотворителност”.

Блеър вбеси много роднини на войници, загинали в Ирак, когато по време на слушанията на британската комисия, разследваща причините за войната в Ирак, през януари той отказа да се извини за жертвите и каза, че не съжалява, че е повел Великобритания към война.

Хора от близкото обкръжение на Блеър отхвърлят слуховете, че решението му да даде

парите е знак за разкаяние или съжаление.

“Той не би го направил от чувство за вина, защото е напълно убеден, че причините да отидем на война в Ирак са основателни”, каза Джон Бъртън, отдавнашен довереник на Блеър. Вестник “Таймс” се съгласи с това в коментар и писа, че Блеър е напълно наясно, че един тлъст чек е смешно извинение.

“Това е потвърждение на твърдата увереност на Блеър - независимо дали правилно или

неправилно аргументирана - че каузата, с която той ангажира британските въоръжени сили, е достойна кауза”, писа вестникът.

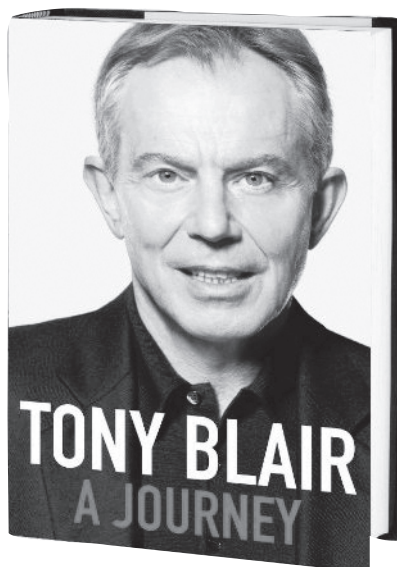
В широката си кампания по повод публикуването на книгата, подпомогната от собствения му уебсайт и от видеоклип в Ютюб, Блеър не показва нито смирение, нито съжаление. В записва Блеър казва, че иска да запознае читателя с “човешките и политическите измерения” на живота си като премиер.

“Това е честен преглед на живота ми в политиката, който хвърля светлина върху това какво е да си лидер както във Великобритания, така и, разбира се, на международната сцена”.

Само преди два месеца издателската къща “Рандъм хаус” промени заглавието на книгата на “Едно пътуване” от попомпозно звучащото “Пътуването”.

Ограничено специално издание на мемоарите с корица в червено и златно ще се продава по 150 лири, а стандартното издание с твърди корици ще струва 12,5 лири. Книгата вече е преведена на 14 езика. Мащабът на кампанията за представяне на книгата вече разпали гнева на пацифистки групи, които призоваха за “масов протест” пред книжарница в Лондон, където на 8 септември Блеър ще дава автографи.

Противоречието около дарението на Блеър вероятно ще увеличи броя на протестиращите пред книжарницата на площад “Пикадили”, защото полицията планира да засили мерките за сигурност. Организатори на протеста създадоха страница във Фейсбук, в която призовават Блеър да бъде арестуван на това събитие и предлагат награда от 30 000 лири за този, който успее да го задържи.

Интервю

www.duma.bg

Георги Корчев:

Нашият институт дава информация и прогнози на CNN

Снимка Мариета ТОМОВА

Ръководителят на Националния институт по метеорология и хидрология при БАН **ст.н.с. г-р ГЕОРГИ КОРЧЕВ** е завършил физика в СУ, катедра "Геофизика и метеорология". Бил е стипендиант на Световната метеорологична организация в Ленинградския (Санкт Петербург) хидрометеорологичен университет. Работил е повече от 10 г. на ротационен принцип в Метеорологичната служба на Франция. С конкурс печели престижна позиция и 5 години е директор на департамента по приложни метеорологични програми в СМО в Женева. Бил е една година съветник за специални мисии на генералния секретар на СМО по въпросите на метеорологичните служби на страните с преходна икономика. Женен е за своя колежка, има гъщеря и син.

Интервю на Веселка ВЕНКОВА

□ *Защо прогнозата за времето у нас не може да "се взима" от CNN, доц. Корчев?*

- Защото CNN не прави метеорологични прогнози, а разпространява информация. CNN използва информация, която се прави от големите метеорологични центрове в света. Агенцията взима прогнозата от тях, прави й атрактивна визуализация и я разпространява. Но за да издават своите прогнози, големите центрове трябва да разполагат с данни от територията на страните, за които се произнасят. Те ползват нашите данни, които набират чрез системата ни от станции. Ако нашата наблюдателна система спре да работи, информация за територията на България в големите метеорологични центрове ще липсва и тогава CNN няма да може "да дава" прогнози за България. В Европа функционират и няколко уебсайта, които имат договори с националните метеорологични служби и натрупват информация, която постъпва от службите. Данни от нашата страна и прогнозите си ги пращаме в този сайт и той ги разпространява. Та ако някой твърди, че може без метеорологична служба, защото има сайтове, от които може да почерпи информация, той трябва да знае, че това е нашата информация.

В Световната метеорологична служба в Женева бях директор на департамента по приложни метеорологични програми и организирахме с "Хонг Конг чайна" два специализирани метеорологични сайта. Започнахме с информация за времето в около 2500 града в света, сега сигурно са над 10 000, разположени на различните континенти. От България изпращаме фактическа информация и прогноза за 6 големи града в страната. В този сайт има прогноза за България, но това е изпращаната от нас информация. Сайтът работеше отначало на англий-

ски, после на шестте езика на ООН - френски, английски, испански, руски, арабски и китайски, а вече практически на всички езици. Там вече изпращаме информация и за екстремни ситуации и в сайта можете да прочетете, че над Карибския басейн се заражда новият ураган с такова име, да проследите траекторията, силата му и пр. Всичко, което българинът може да намери в един специализиран уебсайт, е плод на нашата работа.

□ *Очертайте рамката на дейностите и услугите, които извършва и предлага НИМХ-БАН?*

- Широк спектър от дейности извършваме, целта на института е да обслужваме с информация държавата и всички нейни структури и организации. Обърнати сме към всички, които развиват стопанска дейност, зависеща от условията на времето, отиваме в частния сектор, обслужваме населението. Получих от BBC един документ, в който съобщаваха, че можели да минат и без нашата информация и прогнози. Разговарях с директора на Метеорологичната служба на BBC полк. Райков и питах до кого да напиша писмо, за да спрем потока от нашия регионален телекомуникационен център към този на BBC. "Без тази информация не можем да работим", отговори той. Не се разбра кой е направил това "предложение", но той ми обясни, че съгласно НАТО-вските стандарти във време на война метеослужба им трябва да разчита основно на информацията от техните станции (предполага се тогава ще са нарушени всякакви комуникации), но в мирно време тази служба осъществява дейността си и благодарение на информацията от наблюдателната система, която ние разпространяваме.

□ *Значи вашата дейност е част от системата за национална сигурност?*

- Така е, защото BBC имат информация само от местата, където са ситирани техните летища - това е краен брой точки, нямат наблюдения в оста-

Наводненията бяха прогнозирани перфектно, но резултатът от това - нулев, защото информацията трябва да служи за управленски решения, казва ръководителят на НИМХ-БАН

налата част от страната. Макар че имат съвършена апаратура, това са само няколко пункта. Това важи и за гражданската авиация. Затова повтарям, че нашата информация е част от глобалния информационен поток, който осигурява и безопасността на полетите.

□ *Как изглежда институтът откъм Световната метеорологична организация в Женева и къде стои той на световната карта на метеорологията вашата мрежа, г-н Корчев?*

- Хубав въпрос, който много ме натъжава. В Женева моят департамент работеше с всички 189 метеорологични служби в света и познавам работата им - като се започне от метеорологичните служби на малките островни държави и се завърши със службите на най-развитите, на богатите държави в света. Метеорологията струва много скъпо на държавата, но икономически развитите страни инвестират много пари в нея, защото на базата на тази информация осъществяват своята стопанска дейност и политика. Лошото у

от факторите, определящи промените в климата в регионален и глобален мащаб. Но да се говори, че единствено и само човешката дейност е причина, би било неправилно.

□ *А по силите на човека ли е "да върне духа в бутилката"?*

- Не е възможно, въпреки че има цял раздел във физиката на атмосферата, която се нарича "Промяна на времето" и много лаборатории в света са работили и работят по тези проблеми. У нас това беше добре развито до 1985 г., когато имаме служба за противоградова защита и тя контролираше огромни земеделски райони. Във Франция се поддържа тази система и днес, тя е една от големите земеделски страни - втора след САЩ по износ на земеделска продукция. Ако говорим за въздействие върху времето, това е един от резултатите. Преди години имаше проект за разсейване на мъгли по летищата, разположени в райони, където тя е често явление. Такива установки работеха на "Орли" край Париж, но сега въпросът се решава по друг

Икономиката на една страна и науката са неразривно свързани. Не може да се говори за икономически растеж и просперитет, ако той не се опира на последните научни постижения

нас е, че издаваме перфектни прогнози. За тази година три от наводненията бяха прогнозирани перфектно, но резултатът от това бе нулев, защото информацията трябва да отива към държавните структури, които на нейната база трябва да вземат управленски решения. Ние даваме валежи неколкостранно над нормата - това означава, че притокът към язовирите ще се увеличи, нивото им ще се повиши. Организациите, които ги стопанисват, трябва да проверят устройствата, с помощта на които се изпуска тази вода. Част от наводненията станаха поради неправилни системи. Погледнете непочистените речни корита - при малко поголям воден обем те се задръстват и преливат. Нашата информация не се използва от държавните структури. А в развитите страни това се прави и затова инвестират пари в своите метеорологични служби. Примерите са на крачка от нас - в Румъния и Гърция. Наскоро бях в Германия и исках да взема на разсрочено плащане поне два радара за територията на страната. Един струва 1,5 млн. евро, а годишният ни бюджет е 6 млн. лв. Това ще ни позволи да поддържаме минимален брой от дъждомерни станции, които ще служат за калибриране на сигнала и информацията с метеорологичния радар. А ние работим с наблюдателна апаратура от 70-те години.

□ *Човешката дейност ли е основната причина за климатичните промени в планетарен мащаб?*

- Тя е само част от сложния комплекс от фактори, определящи промените на климата. 3/4 от повърхността на планетата заема Световният океан, а човешката дейност е основно съсредоточена върху сушата. Вижте как тя е концентрирана и къде са основните източници за замърсяване - има огромни полета от територията на планетата, където няма човешка дейност. Замърсяванията от човешката дейност понякога е несравнимо по-малко от стотиците тонове пепел, които бълват вулканите. Човешката дейност е един

начин и големите аеродруми имат по няколко полоси за излитане и кацане.

□ *Има ли рецепта за справяне с климатичните промени в малката ни държава?*

- Ние не можем да влияем на това, което става с климата в регионален и глобален мащаб. Ние просто правим онова, което и другите страни - те се опитват да съобразят националните си икономики с промените в климата, адаптираме се. В Женева м.г. се провежда т.нар. Трета световна климатична конференция, организирана от СМО. Присъстваха повече от 40 президенти и министри-председатели на различни държави.

Целта й беше да даде насоки и да започне дейности, свързани с адаптацията към очакваните промени на климата в глобален и регионален мащаб.

□ *Наш държавник или политик присъства ли там?*

- Нямаше, правителството се представяше от нашата дипломатическа мисия там, посланикът присъства на заседанията, но нямаше високо участие, както другите държави, въпреки че информация за тази конференция бе разпространена чрез МВНР.

□ *При посещението и у нас израелският президент Шимон Перес сподели забележителна мисъл: "Светът е в научните лаборатории, не в банките!". Как я тълкувате, г-н Корчев?*

- Вижте в историческия план какво науката е правила в критични моменти за своите държави. Докато бях стипендиант на СМО в Ленинград, използвах времето за изучаване и на Втората световна война. Всички открития в самолетостроенето и при военните бойни машини са направени в този критичен момент, когато се впрягат умове на хората с капацитет, за да се излезе от кризисната ситуация. Вижте Германия след войната - страната е срината, но се инвестират много пари в науката, защото научният потенциал може да даде своя принос за излизане от тежкото положение.

На стр. 23

Общество

МИЛЕНА
НИКОЛОВА

Горди общинари разчитат столичните улици от амбулантни търговци. Така поредните 20-30 свободно препитаващи се столичани остават без работа заради това да не загрозяват пейзажа в София. Общинарите ги прогонват от традиционните им места в столицата, където те съществуват от поне 10 години. Там те продават така наречените гачи и всякакви чорапи, блузи и дреболии за бита на цени, които са по джоба на също толкова богатите им клиенти.

Не на бельото и гачите по софийските улици! Такова беше предизборното обещание на кметицата Йорданка Фандъкова и явно кризисната за България 2010 година е най-подходящото време за неговото изпълнение. Така с помощта на градоначалничката улиците ще станат

Светослав ЯНАКИЕВ

Не амбулантни търговци, а живи хора

по европейски стилни, а безработните само от София ще са в повече с поне хиляда. Да не говорим за семействата, които се изхранват от тези традиционни за бедната ни държава сергии. Сергията има статут на най-евтиното работно място у нас. На сергия може да се купи всичко, а зад сергията може да се видят дори известни лица, символ на бедната ни култура. Да не говорим за децата им. И те са чес-

то зад сергииите.

Когато кметицата Фандъкова пое това обещание, годината беше на цъфтежа. Добре вървеше икономиката, безработицата, странно за нашата географска ширина и демократичните ни традиции, спадаше. Така беше.

А сега е друго. И за да се приключи с лицемерието, че така се води борбата със сивата икономика, трябва да се обясни на кметицата, че една сергия

обикновено храни едно семейство. Закриваш сергия, обричаш на глад поне четирима, като не броим бабите и дядовците. Не е необходимо да си кмет, за да виждаш как пустеят магазини в центъра на столицата, как работещите там фалират поголовно, а оборотът е сведен до 20 лева на ден, ако въпросният ден е бил добър за търговия. И когато гониш принудително хора от работните им ме-

ста, без да им осигуряваш други в кризата, това е направо престъпление. Защото "борсата" за безработни става единствената им алтернатива за препитание. Но какво разбира от тази сметка един кмет, когато на краката си носи обувки на цената на месечния оборот на едно "сергийно" семейство, чието единствено престъпление е, че живее в държава с ампутирана социална чувствителност.

За честта на занаята

ЛИЛИЯ
ТОМОВА

Колежка беше вчера в сутрешния блок на една телевизия (и тя - вече на властта), за да представи поредната си книга - "Отдел за убийства", както и да ни "светне" за активните мероприятия на Държавна сигурност. Агентката-мъченичка - Владимир, омерзена не от себе си и от писанията си срещу колеги, а от хората, до които е адресирала доносите си, разбира се, похвалява творбата си, която изглежда не се харчи според очакванията на вдъхновителите й. И не пропусна да отрече факта, огласен от Комисията по

досиетата, че е била, да ме извините за жаргона, откровен "шестак".

Дотук нещата са разбираеми, а щом е така, даже са простими. ДУМА срещу колеги не пише, това си е закон при нас, та цял ден да подминем и тази изява.

Другото обаче не бива да подминаваме - честта на занаята. Защото водещият в ТВ-то потърси за коментар офицер (от запаса) на ДС (бившата). И като го попита дали подобни отдели за такива мероприятия има само в Чили (?), Салвадор (?) и България, получи, цитирам по памет, отговор: "Има ги навсякъде, на ръба на закона са, но ги има и днес - и в САЩ - ЦРУ и ФБР, и във Великобритания - МИ-4 и МИ-5, и във Франция - навсякъде, където има работещи служби."

Не ми е работа да коментирам тази тънка материя, тя не е много-много за жени. Но няма как да премълчим "заклучителните слова" на същия водещ,

поднесени с дефинитивно-императивен тон: "Значи разбрахме - такива служби има само в Чили, Салвадор и България." С което подмени думите на потърсения за мнение коментатор и... посрами занаята.

Защото - как се кани гост с явното намерение да преиначиш думите му?

Дължи ли гилдията ни уважение към хората, удостоили ни с присъствие, особено когато изрично са поканени за коментар?

Смятат ли "младите лъвчета", за каквито се имат някои от по-и най-младите колеги, че толерантността и честността са овехтели и са за "българите от старо време"?

Сигурни ли са тези агресивно прохаждащи момчета, че може би не след дълго е възможно да ги постигне съдбата на справедливо или не, не разсъждавам по това, някогашните агенти - орези-лени и задръжани на "бунището на историята"?

Забравили ли са, или просто не са научили някои, подвизаващи се в медиите прохаждащи млади лица, че ги гледат не само хора без памет? И въобще - само към непаметливите ли са ориентирани филипките на част от водещите?

Това държавна политика ли е от известно време?

Нищо лично. Но когато не знаем нещо, най-добре е да замълчим и да дадем думата на тези, които знаят. Може и да ни понаучат на ум и разум. Защото светът не започва от нас, нали? И, слава Богу, не с нас ще свърши.

Затова - нека сме честни пред хората, които са ни удостоили с честта да ни четат, да ни гледат, да формират, поне донякъде, мненията си и от нашите материали.

В това е висшият пилотаж на журналистическия занаят. Той се учи цял живот.

Дори един живот наистина не стига...

Датума

19

www.duma.bg

1903 - ИЗБУХВА ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ В СТРАНДЖА.

След като на 2 август избухва Илинденското въстание в Македония, на Преображение в Одринско и Странджа българите също въстават, за да освободят Македония и Одринска Тракия, предадени на Османската империя съгласно Берлинския договор. Освободени са много български села в Странджа и крайморските градове Василико (днес Царево) и Ахтопол. Обявена е Странджанската република, просъществувала 26 дни. През септември избухва въстание и в Солунско. Срещу въстаниците е пратена общо 300-хилядна турска армия, въоръжена с артилерия. След мълчаливия отказ на молбата за помощ от Главния въстанически щаб в Битоля до българското правителство въстанието претърпява поражение. Следва разправа с българското население в Македония и Одринско - опожарени са стотици села, загиват хиляди, а десетки хиляди бягат в България.

1944 - ЗАПОЧВА ПАРИЖКОТО ВЪСТАНИЕ СРЕЩУ НАЦИСТКАТА ОКУПАЦИЯ по време на Втората световна война, начело на което са Парижкият комитет за освобождение и Националният съвет на Съпротивата.

До 24 с.м. почти цялата френска столица е освободена, а на 25 август в града влиза френска танкова дивизия. В тежките улични боеве загиват близо 1500 френски патриоти, а други 3500 са ранени. Германците губят около 3000 войници и офицери.

1960 - СССР ИЗСТРЕЛВА КОСМИЧЕСКИЯ КОРАБ "СПУТНИК-5". На борда се намират кучетата Белка и Стрелка, 2 плъха, 40 мишки, мухи дроздофили и няколко вида растения, които след 27 часа в орбита стават първите живи земни организми, летели в Космоса и приземили се живи и здрави в района на Гвинейския залив, Африка.

Стрелка и Белка умират от старост в космическия институт. През август 1961 г. Жаклин Кенеди получава като подарък от съветския ръководител Никита Хрущов кученце от потомството на Стрелка. Първият опит с извеждане на живо същество в Космоса е от 3 декември 1957 г., когато в орбита излита кучето Лайка, но ракетата носител не е върната на Земята.

1991 - В РУСИЯ ЗАПОЧВА АВГУСТОВСКИЯТ ПУЧ.

Опит за отстраняване на президента на СССР Борис Елцин от властта, предприет от група заговорници, и продължил до 21 август. Основната цел на заговорниците е "недопускане на разпад на СССР", който разпад според пучистите щял да започне на 20 август с.г. с подписването на първия документ от съюзния договор, превръщайки СССР в конфедерация на независими държави.

1997 - В СОФИЯ УМИРА ИВАН ВЕНЕДИКОВ (1916-1997), ВИДЕН АРХЕОЛОГ, ИСТОРИК, ТРАКОЛОГ И ФИЛОЛОГ.

Роден е на 10 януари 1916 г. в София. Занимава се с тракийска и средновековна история, археология, изкуство и култура; българско културно и историческо наследство. Завършва класическа филология в Софийския университет "Свети Климент Охридски" (1934-1939). Негови професори са Александър Балабанов, Веселин Бешевлиев, Петър Мутафчиев. Над половинвековната му научна кариера започва с "Фонетика на латинските надписи от българските земи", издадена през 1942 г. От 1941 до 1944 г. като уредник в Античния отдел в музея в Скопие прави първите си разкопки и открива големия античен и средновековен град Баргала - Брегалница и средновековния Козяк. От 1945 до 1973 г. е уредник в античния отдел на Археологическия музей в София. През 1957 г. е избран за младши научен сътрудник, а през 1962 г. за старши научен сътрудник в Археологическия институт с музей при БАН. От 1973 до 1978 г. работи в новосъздадения институт по тракология при БАН, а от 1978 до 1986 г. завежда отдел "Антична археология" при Националния исторически музей в София и е един от неговите създатели. Професор е от 1981 г.

УОЛСТРИЙТ НЕ СЕ СТРАХУВА ОТ РЕФОРМАТА НА БАНКОВАТА СИСТЕМА

Американските президенти угват и си отиват, „Голдман Сакс“ остава

На 15 юли Сенатът на САЩ прие онова, което всички наричат „най-мощната реформа на финансовия сектор от времето на Голямата депресия“. Законът, който се оказа по-скромен от първоначалния проект, е политически успех за Барак Обама. Изправен пред отслабеното от кризата лоби на банкерите, той съумя да се възползва от разкритията за практиките на „Голдман Сакс“.

ИБРАХИМ ВАРД*

В ДЕНЯ, в който законът за банковата система, кръстен „Дод-Франк“ (по имената на народните представители демократи Кристофър Дод и Барни Франк) беше приет от Сената, се случи и нещо друго, останало в сянка: споразумението между федералната агенция, която трябва да въдворява ред на борсата, а именно Комисията по ценните книжа и фондовите борси (SEC), и „Голдман Сакс“. Срещу глоба от 550 милиона долара инвестиционната банка се освободи от жалба за измама, свързана с финансовия продукт „Абакус“, благодарение на който успя да се предпази от спада на облига-

циите в сектора на недвижимите имоти точно когато увещаваеше клиентите си да инвестират на този пазар... Дълго критикувана за бездействието си, SEC получи възможността да се прояви. „Голдман Сакс“ пък показва размах на политическите си умения, като призна, че са направени грешки при пускането на продукта на пазара, без обаче да се поставя под въпрос работата на ръководството. В крайна сметка банката може да обърне нова страница. На пръв поглед глобата изглежда сериозна, но сумата се равнява едва на двуседмичните ѝ печалби. Или 3% от стойността на премиите, раздадени от банката през 2009 г.

Замаскиране на гръцките сметки

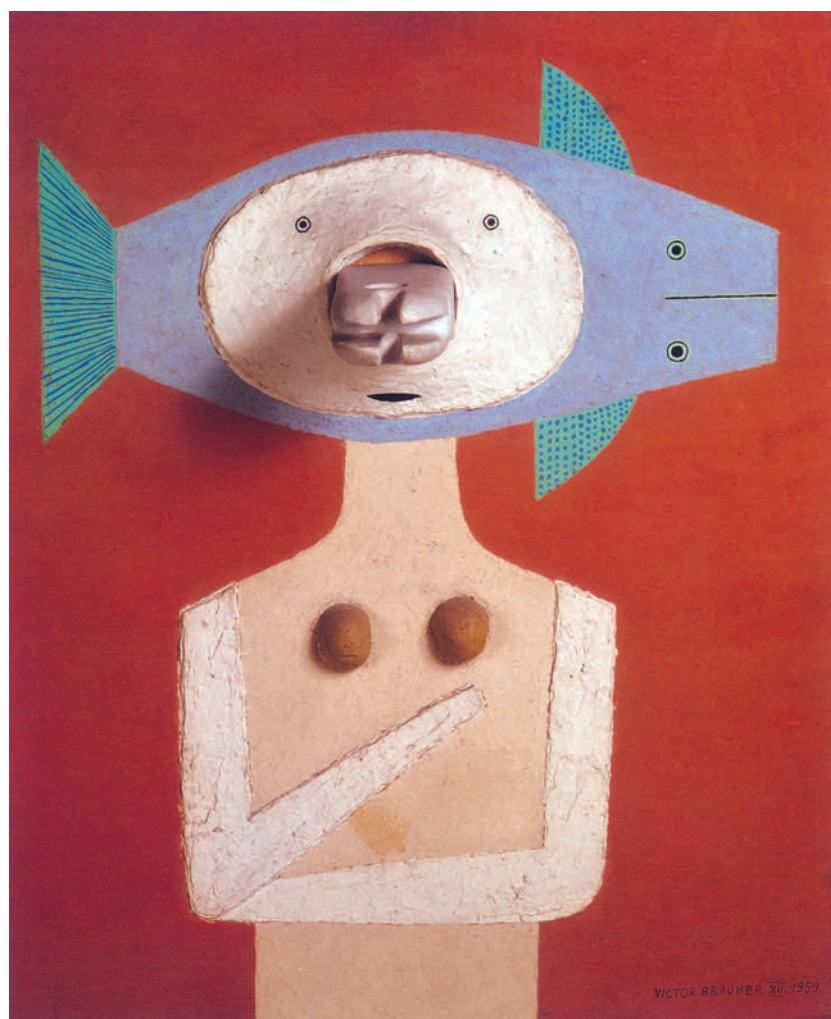
ТОВА УМЕНИЕ да играе с властта – или да си играе с нея – не е изненада за никого. От началото на 90-те години на XX в. след престоя си в банката всеки един от шефовете на „Голдман Сакс“ напълно логично се радва на забележителна политическа кариера (вж. *карето на стр.3*). Кръвната връзка с политическия свят обяснява участието на банката в големите финансови маневри. Тя изигра централна, но неясна роля в скандала с високорисковите ипотечни кредити (*subprime*) и спасяването на банките. Помогна на Гърция

да замаскира сметките си, с което ускори кризата на еврото. Предполага се също, че спекулирайки със суровините, тя е повишила изкуствено цената на петрола. Освен това банката съумя като цяло да реализира значителни печалби, включително и след спукването на балоните, за чието надуване допринесе много. Изобилните приходи през „блажните“ години не изненадваха никого. Но след срутването на кулата от карти и последвалата чистка печалбите през „постните“ години най-накрая шокираха общественото мнение, което се запита: дали нещастieto на многобройните жертви на спукването на балоните не носи щастие на „Голдман Сакс“?

Основана през 1869 г. от Маркус Голдман, еврейски емигрант от Бавария, към когото скоро се присъединява и зет му

Самуел Сакс, компанията, в началото специализирана в комисионерството с „търговски книжа“ (краткосрочни заеми), издавани от компании, дълго време остава встрани от влиятелните финансови кръгове, които тогава почти изцяло се състоят от бели англосаксонци протестанти (*white anglo-saxon protestant – wasp*). Банката е тежко засегната от кризата през 1929 г. и изживява разцвета си едва след края на Втората световна война. През 1956 г. инвестиционната банка играе ключова роля при въвеждането на автомобилостроителя „Форд“ на борсата. Постепенно си спечелва достойна за завист репутация, както заради професионализма си, така и заради работоспособността на екипите си, изключително сплотени и завладени от силна фирмена култура. Ръководена от старовремски финансиста като Сидни Уайнбърг и Гус Леви, банката постепенно се налага сред традиционните влиятелни кръгове и накрая се слива с тях.

Все пак „Голдман Сакс“ се различава от конкурентите си. Банката е известна с методичността и предпазливостта си, както и с това, че никога не е участвала в операции с „враждебни“ оферти. Заради един от девизите си – „Бързай бавно!“, тя си спечелва прозвището „костенурката“. Противно на някои от съперниците си банката избягва разточителните разходи. За да покаже, че парите не бива да са единственият стимул за служителите, ръководните ѝ кадри печелят по-малко от колегите си от конкуренцията, на което се дължи и относителната ѝ „скромност“. Друг неин девиз – за дългосрочната алчност, ѝ налага да инвестира търпеливо и да прави финансови жертви, когато това ѝ осигурява безрезервна вяроност на клиентите. Вътрешната култура се изразява в прословутите „четиринадесет заповеди“. Седмата гласи: *При нас няма място за хора, които поставят личните си интереси пред тези на фирмата или на*

VICTOR BRAUNER, 1959.

клиентите. В затворения клуб на търговските банки деонтологичният кодекс и спазването на дадената дума все още означават нещо (1).

Всички тези прекрасни принципи постепенно губят силата си с премахването на финансовата регулация през 80-те години на XX в. Върховен критерий става все по-голямата рентабилност, възможна единствено ако се използват съмнителни методи: опасно завишен лостов ефект (спекулативни покупки, финансирани чрез заеми); обезсилване на малкото останали правила; нови методи, прилагани със смъртоносна скорост (2).

Именно от този период датира кръвната връзка с властта (макар официалната политика все така да хвали върховенството на пазара), интернационализацията и бясното печалбарство (3).

Бавно, но сигурно „костенурката“ се превръща в „октопод“, възнамеряващ да пренапише в своя полза финансовите правила – които ще направят възможно почти всичко. Срещу огромни суми се наема в чужбина съветници от политическия и финансовия елит, за да помогнат на банката да печели от вълната на дерегулацията и приватизациите.

(На стр. 2-3)

* Гост професор във Факултета по право и дипломация „Флетчър“ (Меффорд, Масачузетс). Автор на *Propagande impériale & guerre financière contre le terrorisme* (Имперска пропаганда и финансово войнa срещу тероризма), Agone – Le Monde diplomatique, Marseille-Paris, 2007.

(1) Charles D. Ellis, *The Partnership: The Making of Goldman Sachs* (Партньорството: създаването на „Голдман Сакс“), Penguin Books, New York, 2009.

(2) Вж. Suzanne McGee, *Chasing Goldman Sachs: How the Masters of the Universe Melted Wall Street Down... And Why They'll Take Us to the Brink Again* (Преследването на „Голдман Сакс“:

kak gosnagarume na vselemana probaluxa Уолстрийт... и защо отново ще ни доведат до ръба), Crown Business, New York, 2010.

(3) Вж. „Les assises du système bancaire ébranlées par la déréglementation“ (Премахването на финансовата регулация разклама устоите на банковата система), *Le Monde diplomatique*, януари 1991.

Американските президенти игват

(От стр. 1)

Във Франция например първо е избран Жак Маю, финансов инспектор, който преди това е бил президент на „Сосиете жеренал“, генерален директор на Националния фонд на „Креди агрикол“ и президент на „Сасилор“. Наследява го Шарл дьо Кроасе, финансов инспектор и бивш президент на търговската банка CCF (Crédit commercial de France), управител на „Буиг“, „Рено“, LVMH и „Талес“.

Друг важен обрат настъпва през 1999 г. „Голдман Сакс“ придобива статута на компания, която се котира на борсата (4). До вчера тя е била обединение на физически лица в командитно дружество, чийто капитал и печалби са принадлежали на съдружници, отговарящи с личното си имущество за

поеманите от компанията рискове, и в което те са били задължени да реинвестират основната част от печалбите си. От този момент фирмата се превръща в „публично дружество“ (с тогава „установена от пазара“ стойност от 3,6 милиарда долара). Така всичките двеста двацет и един партньори на „Голдман Сакс“, притежатели на 48% от капитала, прибират средно по 63 милиона долара всеки (5)... Така се слага край на финансовата дисциплина и „дългосрочната алчност“. Когато удря часът на финансовите спекулации, успехът се преценява според генерираните печалби за всяка отчетна година. „Голдман Сакс“ изпреварва всички банки на Уолстрийт от гледна точка на рентабилността (13,4 милиарда долара нетен резултат за 2009 г.). И оповестява на всеослушание бонусите на служителите си.

потребителите по цял свят. Не й убягват сделките на петролния пазар, нито свързаните с глобалното затопляне (по-специално златната мина на „въглеродните кредити“) [6].

Конфликтите на интереси са присъщи на този супермаркет на финансите, който предлага богата гама от услуги и постоянно се опитва да увеличи възвръщаемостта си. Скандалът „Абакус“, предизвикан от недискретните електронни писма на френския брокер Фабрис Тур (*вж. статията по-долу*), е пример за това. „Голдман Сакс“ беше обвинена от SEC, че е излъгала клиентите си, когато през 2007 г. им е продала структурирани облигационни емисии (*collateralized debt obligations*, CDO), сложни дериватни продукти, гарантирани от високорискови ипотечни кредити (*subprime*), без да ги информира, че в същото време залага на срива им. От една страна, самата банка е ликвидирала портфейла си от *subprime*, за което е била в правото си. Но преди всичко тя е скрила от клиентите си, че за да извърши операцията, е получила 15 милиона долара от спекулативния фонд „Полсън“. За добро (или за лошо) самият спекулант Джон Полсън изглежда е помагал на специалистите на банката да подберат кредитите с най-голям шанс да се сринат.

С други думи, с ясното съзнание, че кризата на високорискови ипотечни кредити е била неизбежна, „Голдман Сакс“ е продължила да насърчава клиентите си да залагат на повишаване на цените в недвижимия сектор, докато в същото време в съдру-

жие с един спекулативен фонд е правила залози за спад, което е довело до ускоряване на срива на тези ценни книжа. Инвеститорите, които не са се усъмнили в двойната ѝ игра, най-вероятно са загубили повече от 1 милиард долара в тази авантюра (7). Преди да признае някои *грешки* и да плати солена глоба, банката отрече обвиненията, смятайки, че жалбата е *неоснователна*. Случаят на Гърция предоставя друг пример: нийоркската банка е била наета като съветник на гръцкото правителство, а в същото време е спекулирала с дълга ѝ.

От правна гледна точка обаче „Голдман Сакс“ може би е била в правото си. Невинаги неморалното е незаконно. Преди по-малко от двацет години по време на скандала със спестовните каси около хиляда и петстотин банкери бяха осъдени на затвор благодарение на законите за борба с измамите, приети в миналото за борба с мафията и организираната престъпност. Сега банкерите вече имат съвсем различен статут, налага се нова законова и идеологическа рамка. Най-различни практики (като застраховането на дългове, познато под името суапове за

Играчът, който знае всички карти

ВЪВ финансовото казино банката изпълнява няколко функции: тази на крупното, което прибира комисионна от всички залагания; тази на съветника, който срещу солидно заплащане изработва стратегии и предоставя поверителни сведения на клиентите си – правителства, институционални инвеститори и непоправими прахосници като *хедж фондовете* (спекулативни фондове). Нейните анализатори и икономисти са сред най-влиятелните на планетата и изявленията им често променят хода на събитията. Но на игралната маса „Голдман Сакс“ е преди всичко като игра-

ча, който знае картите на всички останали – той определя не само своите, но и техните залози...

Основната част от печалбите на фирмата всъщност идва от търговските операции със собствените ѝ фондове. Банката влага капиталите си на всички финансови пазари, в търговията с недвижими имоти и в компаниите с голям потенциал. Освен това, след като през 1981 г. се сдоби с „J. Aron & Company“, тя се превърна в играч тежка категория на пазара на суровини и така, умишлено или не, оказва влияние върху икономическото здраве на производителите и

ИЗДАНИЯ НА LE MONDE DIPLOMATIQUE ПО СВЕТА

Англезично пространство. Месечно издание
Аржентина. Месечник, издаван от *Capital intellectual*
Армения. Приложение на списание *Трета сила*
Беларус. Издание на агенция *Постмедия*
Боливия. Месечник, издаван от *Archipelago Ediciones*
Бразилия. Месечник, публикуван от *Institut Polis*
България. Двуседмично приложение на вестник *Дума*
Венецуела. Месечник, публикуван от *Producciones del Waraima*
Германия. Месечна притурка на всекидневника *Die Tageszeitung*
Гърция. Седмична притурка на всекидневника *Eleftherotipia*
Дубай. Седмично приложение на *Gulf News* (на английски език)
Египет. Месечно приложение на всекидневника *Al-Akhbar*
Индия. Приложение на месечника *Hard News* (на английски език)
Иран. Месечна притурка на всекидневника *Sarmayeh*
Йемен. Приложение на вестник *Al-Siyassa*
Испания. Месечник, издаван от *Ediciones Cybermonde*
Италия. Месечна притурка на всекидневника *Il manifesto*
Катар. Приложение на всекидневника *Al-Watan*
Кипър. Месечно приложение на всекидневника *Politis*
Китай. Приложение на седмичника *Ming Pao Weekly* (Хонконг)
Колумбия. Месечник, публикуван от *Colombia Tebeo Comunicaciones*
Кувейт. Месечна притурка на всекидневника *Al-Qabas*
Люксембург. Месечна притурка (на немски език) на всекидневника *Tageblatt*

Мексико. Месечник, издаван от *Ediciones LeMondediplomex*
Норвегия. Месечна притурка на *Dagsavisen*
Обединени арабски емирства. Приложение на всекидневника *Al-Khaleej*
Палестина. Приложение на всекидневника *Al-Ayyam*
Перу. Издание на *Altermundo Comunicaciones SAC, Lima*
Полша. Месечник, издаван от *Книги и периодични издания*
Порто Рико. Притурка на седмичника *Claridad*
Португалия. Месечно издание
Румъния. Месечник, издаван от асоциация *Dans le même bateau*
Русия. Приложение на двуседмичното издание *Новая газета*
Саудитска Арабия. Месечно приложение на всекидневника *Al-Riyadh*
Сирия - Ливан. Приложение на *Al-Akhbar*
Словения. Месечник, издаван от *Novinarski Klub*
Турция. Месечно приложение на всекидневника *Taraf*
Финландия. Тримесечно издание, публикувано от вестник *Voima*
Хърватия. Излиза със седмичника *Novosti*
Чили. Месечник, издаван от дружеството *Aún Creemos en los Sueños*
Швейцария. Месечна притурка (на немски език) на седмичника *Wochen Zeitung*
Южна Корея. Месечник, издаван от дружеството *Le Monde & Corea*
Япония. Издание под формата на книги в сътрудничество с *Codex Archives and Publishing*
Към август 2010 г. Le Monde diplomatique има 76 международни издания на 27 езика: 46 печатни (с общ тираж над 2,4 милиона екземпляра) и 30 електронни.
Повече информация: www.monde-diplomatique.fr/int/

Как

ФАБРИС ТУР е един от онези *количествени анализатори*, инженери и други учени, които финансовите институции взаимно си крадяха срещу огромни суми, за да извършват *сложни и екзотични сделки със силен лостов ефект, без непременно да разбират всички последици от тези чудовищни действия*. Това гласи едно от личните електронни писма на споменатия брокер от „Голдман Сакс“, чието разгласяване предизвика скандал.

Цялата конструкция може да се срине, отбелязва веднага Тур. След което иронизира: Не се чувствам особено виновен, тъй като основната ми задача е да правя капиталовите пазари по-ефикасни и да предоставям в края на веригата на американския потребител по-ефикасни средства, за да взема заеми и да се финансира, тоест работата ми е белязана от скромност, благородство и етика. Учудващо е колко добре убеждавам и самия себе си в това!!! (1).

Всичко е казано: брътвежите за ползите от финансовите „изобретения“, цинизмът, карикатурно представеният от френско телевизионно предаване метод „Куе“ за позитивно мислене и в крайна сметка чистата съвест на тези брокери, създатели на чудовища, които

като Франкенщайн се обръщат срещу създателя си.

НАЧАЛОТО на финансовата теория е поставено през 1973 г. с разработките на Фишър Блек и Майрън Шоулс, които свързаха имплицитната цена на дадена стокова опция с промените на съответния актив. Математическите аспекти на модела ще бъдат развити малко по-късно от Робърт Мъртън, а формулата „Блек-Шоулс“ (представяна понякога и като „Блек-Шоулс-Мъртън“) и различните ѝ варианти ще се превърнат в основа за създаването на безкрайно разнообразие от дериватни продукти.

Въпросните разработки бяха вдъхновени от една дисертация на френския математик Луи Башлие, написана през 1900 г. под ръководството на Анри Поанкаре. Блек и Шоулс са повлияни и от още двама автори, които заслужават да бъдат споменати. Единият е Милтън Фридман. Този пламенен разпространител на праволинейния либерализъм, водеща фигура на Чикагската школа, твърдеше, че не е необходимо моделите да се основават на реалистични данни: достатъчно е просто прогнозите да бъдат направени точно. Другият е Юджийн Фама, също от Чикагския университет, който още в края на 60-те години на XX в. лансира хипотезата, че пазарите са *ефикасни*. Хипо-

ОТ РЕФОРМАТА НА БАНКОВАТА СИСТЕМА

и си отиват, „Голдман Сакс“ остава

кредитно изпълнение, *credit default swaps*, CDS) не подлежат на абсолютно никакво регулиране. Налага се принципът на латинската поговорка *caveat emptor* („да внимава купувачът“). „Голдман Сакс“ доволно повтаря, че просто е отговорила на молбата на клиентите си, които впрочем са опитни инвеститори, длъжни да извършват системни проверки (т. нар. *due diligence*). Още повече че всички законови документи съдържат определени предупреждения и резерви.

Във висшите финансови кръгове обаче непрозрачността често се дължи на прекалената прозрачност. Всеки продукт е съпътстван от няколкостотин страници документация, често невъзможни за изчитане, но се предполага, че те трябва да бъдат прочетени и разбрани. Това обяснява защо някои инвеститори се доверяват на оценките на рейтинговите агенции, които често грешат. Когато казва колко рисковани са издадените от „Голдман Сакс“ ценни книжа, оценени с най-високата оценка AAA, Рама Конт, директор на Центъра за финансово инженерство към Колумбийския университет, констатира, че *информацията е достъпна, но всяка ценна книга от типа subprime е с обем от петдесет до шейсет страници, като обикновено различните юристи ги съставят по различен начин. Трябваше да мобилизираме съответния квалифициран персонал, за да бъдат проучени пет хиляди и седемстотинте страници на дълговия дериват „Абакус“* (8)...

След като дълго време предизвикваше възхищение, гру-

пата вече има проблеми с публичния си образ. В разгара на световна икономическа криза, за избухването на която значително допринесе заедно с останалите гиганти на Уолстрийт, банката раздаде на ръководството си бонуси, сметнати за *неприлично високи*. Избухнаха и други скандали, бяха отправени и други обвинения, които поставиха въпроса дали сравнително лекото ѝ преминаване през финансовата буря не се дължи на вездесъщността на старите ѝ служители. Но днес, дори и сред онези, които се облагодетелстваха от щедростта ѝ, е проява на добър вкус да я критикуват. Барак Обама, Гордън Браун и Ангела Меркел се изказаха сравнително сурово за предприятието, което някой ден може да им предложи работа.

Скандалът с „Голдман Сакс“ поне направи възможна реформата на американската финансова система. Законът „Дод-Франк“ със сигурност е ясен по отношение на основните принципи: да се възпрепятства крахът на големите финансови институции и спасяването им от страна на данъкоплатците, да се сведе до минимум спекулирането на банките със собствените

им средства, да се наложи по-голяма прозрачност на пазара на дериватни продукти, разменяни по общо съгласие, и накрая да се защитят потребителите от мародерските и лихварските практики. За сметка на това, неговите две хиляди и триста страници не изглеждат толкова задоволително от гледна точка на прилагането на тази програма. Въпреки че числата на Американската търговска палата навярно са умишлено преувеличени, законът „Дод-Франк“ предполага десет различни правителствени агенции да напишат петстотин тридесет и три нови наредби, да се проведат шестдесет проучвания и да се съставят деветдесет и четири доклада в срок от три месеца до четири години...

Лобито на банкерите ще води борба по всички тези фронтове. То залага на постепенното изчезване на общественото озлобление към финансовите институции, за да възвърне цялата си някогашна свобода. И в този случай „Голдман Сакс“ ще съумее да изиграе ролята си.

ИБРАХИМ ВАРД

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

(4) Lisa Endlich, *Goldman Sachs: The Culture of Success* („Голдман Сакс“: култура на успеха), Simon and Schuster – Touchstone, New York, 2000.

(5) Nomi Prins, *It Takes a Pillage: Behind the Bailouts. Bonuses and Backroom Deals from Washington to Wall Street* (Необходим е грабеж: за заемите. Бонуси и сделки под масата от Вашингтон до Уолстрийт), Wiley, Hoboken, 2009.

(6) Matt Taibbi, „The Great American Bubble Machine“ (Велуката американска машина за балони), *Rolling Stone*, New York, 5 април 2010.

(7) Бж. „Des Français qui gagnent“ (Французи, които печелят), *Le Monde diplomatique*, юли 2010.

(8) Sylvain Cypel, „Les „conflits d'intérêts“ d'Abacus“ („Конфликт на интереси“ при „Абакус“), *Le Monde*, 4 май 2010.

математиците превръщат оловото в злато

тезата, превърнала се в догма, наложи тавтологията като начин на мислене. Освен това всяка намеса от страна на държавата по дефиниция започна да се смята за фактор за неефикасност.

Финансовата теория получи върховното си признание през 1997 г., когато Майрън Шоулс и Робърт Мъртън получиха Нобелова награда за икономика (приносът на Фишър Блек, който умира две години по-рано и следователно не може да бъде избран, бива отбелязан). Уви, по-малко от година по-късно спекулативният фонд Long Term Capital Management (LTCM), който се роди от разработките им и чиито най-известни партньори бяха именно те, се срина, заплашвайки да повлече със себе си няколко големи международни финансови учреждения. Единствено благодарение на външната намеса, координирана от Федералния резерв в Ню Йорк, катастрофата беше избегната. Когато попитаха Джон Мериуедър, легендарен брокер и основател на LTCM, дали смята, че пазарите са ефикасни, той отговори: *Аз ги правя ефикасни* (2).

Впоследствие пазарите многократно бяха стряскани от нововъведенията на финансовите „гении“ (3), без обаче това да попречи на „иновацията“ да продължи да се разгръща. Просто догмата обхваща финансовите институции, школите по мени-

джмънт и правителствата (4). Генийчетата, които със самоувереността на господари на света твърдяха, че управляват риска „научно“, твърде силно напомнят за *най-добрите* и *най-интелигентните*, които също така „научно“ доведоха до затъването на САЩ във Виетнам.

Трябва да преосмислим казаното от бившия председател на Федералния резерв Алън Грийнспан през май 2000 г.: *Значителното развитие на технологиите и на начина на определяне на цените на активите доведе до финансови нововъведения, позволяващи да се отделят рисковете и да се преразпределят на онези, които най-силно ги желаят и които са най-способни да ги поемат* (...). Това прехвърляне на риска подсилва финансовата система и икономиката в нейната цялост. В зората на XXI век възможните конфигурации на предлаганите продукти и услуги от финансовите институции изглеждат безкрайни. Няма никакво съмнение, че настъпващите промени във финансовия пейзаж предлагат чисти предимства за по-голямата част от американския народ (5).

ТРЯБВАШЕ да настъпи кризата, за да се чуят и различни мнения, като например това на големия математик Беноа Манделброд: *Хората приеха една неприложима и напълно безсмислена*

теория – тази на Мъртън, Блек и Шоулс, основаваща се на работките на Башиле от 1900 г. Заявих го още през 60-те години. Тази теория не отчита моментните промени в цените, които са типични за икономиката, и пренебрегва основна информация. (...) Беше неизбежно да се случат много сериозни провали. Често финансовите катастрофи се дължат на очевидни явления, които обаче експертите не са поискали да видят (6).

Философът на науките за случайностите Насим Никълъс Талеб, който дълги години работи като брокер в Ню Йорк, пък се бунтува срещу начина, по който интелектуалното мошеничество се прикрива зад математиката (7). Защото едно от предимствата на необузданата употреба на знаците и символите е създаването на димна завеса, която прикрива следите и отделя посветените от простосмъртните. Подобно на латинския в миналото, математиката се превърна в средство за затвърждаване на властта на новите проповедници, които твърдят, че намаляват риска, когато всъщност го увеличават.

Безумното търсене на закони, които да обяснят, както при физическите науки, функционирането на света, е напразно. Андрю Лю, преподавател в Школата за мениджмънт „Слоун“ към Масачузетския технически институт и

дисидент спрямо пазарните финанси, е автор на известната формула: във физиката три закона обясняват 99% от поведението, докато при финансите 99 закона в най-добрия случай обясняват 3% от поведението (8)...

Но контрареволуция срещу пазарната революция няма да започне утре. Успехът на *количествените анализатори* се дължи на комбинация от два фактора: интересите на финансовите кръгове и обещанията на алхимията. Манделброд допълва: *Финансистите са силно привързани към тази прекрасно опростена теория, която може да се научи за няколко седмици и от която*

впоследствие човек може да живее цял живот (9).

КОЛКОТО до алхимията, тя Кот незапомнени времена е вълнувала духовете. Посредством уравнения и алгоритми тя превръща оловото на лошите кредити в златни ценни книжа, оценявани най-високо – с AAA. Някои измислици са полезни: финансовите нововъведения, както обясни Грийнспан, създават стойност. А стойността оправдава получените премии...

И. В.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

(1) Steve Eder, Karey Wutkowski, „Goldman's “Fabulous” Fab's conflicted love letters“, Reuters, 26 април 2010.

(2) „LTCM, un fonds au-dessus de tout soupçon“ (LTCM, фонд извън всякакво подозрение), *Le Monde diplomatique*, ноември 1998.

(3) Бж. „La dérive des nouveaux produits financiers“ (Неконтролируемото развитие на новите финансови продукти), *Le Monde diplomatique*, юли 1994.

(4) Scott Patterson, *The Quants: How a New Breed of Math Whizzes Conquered Wall Street and Nearly Destroyed It* (Количествените анализатори: как нов брод факури на математиката превзеха Уолстрийт и почти го унищожиха), Crown Business, New York, 2010.

(5) Реч на Алън Грийнспан, произнесена в Чикаго, Илинойс, на 4 май 2000 г.

(6) „Benoît Mandelbrot: „Il était

inévitabile que des choses très graves se produisent“ (Беноа Манделброд: „Беше неизбежно да се случат много сериозни провали“), *Le Monde*, 18 октомври 2009. Бж. също Benoît Mandelbrot, Richard L. Hudson, *Une approche fractale des marchés. Risquer, perdre et gagner* (Фракционен подход към пазарите. Да рискуваш, да загубиш и да спечелиш), Odile Jacob, Paris, 2005.

(7) Nassim Nicholas Taleb, *Le Cygne noir. La puissance de l'imprévisible* (Черният лебед. Сила на непредвидимото), Les Belles Lettres, Paris, 2008.

(8) Pablo Triana, *Lecturing Birds on Flying: Can Mathematical Theories Destroy the Financial Markets?* (Да смъртиш птици в полет: могат ли математическите теории да унищожат финансовите пазари?), Wiley, Hoboken, 2009.

(9) „Benoît Mandelbrot: „Il était inévitable que des choses très graves se produisent“, *цит. съч.*

Черно море -

Макар и затворено море, опустошавано от замърсяването и понякога смятано за маргинално пространство, Черно море е съществена брънка в преформулирането на важни стратегически предизвикателства, при които се изпробват новите съотношения на силите между Европейския съюз, Русия, Турция, Кавказкия регион и държавите от Централна Азия и Близкия изток. Пътни бележки.

ЖАН-АРНО ДЕРАН И ЛОРАН ЖЕСЛЕН*

Синоп (Турция)

НА 1 май 2010 г. синдикатите мобилизираха хората си на площад „Ататюрк“, а на траулерите в риболовното пристанище на град Синоп бяха разпънати лозунги против ядрените централи: *Sinop nükleer istemiyor!* (Синоп не иска ядрена централа!).

Проектът предизвиква гнева на жителите на този малък турски град на брега на Черно море. И докато брегът от Истанбул до Синоп е все така див и съхранен, отсечката, която се простира от Синоп до границата с Грузия върху близо шестстотин километра, вече е изцяло бетонизирана. Един аутобан прегражда достъпа на околните градове до крайбрежната ивица. В градчетата, поникнали като гъби, са подредени стотици жилищни блокове, често недовършени, които приютяват население, сплязло наскоро от планините с надеждата за по-добри условия за живот.

На места магистралата е строена върху терени, отвоювани от морето, които днес са заплашени от ерозия. В опит да се предотврати ерозионният процес през няколко километра са построени бетонни диги. Избраното решение се оказва може би по-лошо от самия проблем, защото дигите спират теченията, задържат утайките и само изместват проблема няколкостотин метра по-далеч. Понякога риболовни кораби пускат котва в спокойните води на вълноломите, но тези нови пристани, до които може да се стигне само като се прекоси магистралата, не предлагат никакви услуги и много от корабите изглеждат изоставени.

Процъфтяващият някога риболов в Черно море е изправен пред опасността от изчезване на рибата. Русия наложи на Турция строги ограничения на риболовните зони. Водите на Черно море са особено заплашени от еутрофикация, т.е. от твърде голямо количество органични материали и по-конкретно водорасли. Това явление е пряка последица от прекаленото изхвърляне в морето на подхранващи вещества, като азот и фосфор, използвани в земеделието.

Еутрофикацията „задушава“ морето, като намалява обмена на кислород – явление, широко разпространено в Черно море, което не е особено солено, тъй като водите му до голяма степен идват от големи реки като Днестър и Дунав.

Различни междуправителствени организации, като Комисията за опазване на Черно море от замърсяване, от години бият тревога, но тъй като са лишени от пълномощия за действие, те могат само да дават препоръки (1). Времето тече, а опазването на околната среда не изглежда приоритет за крайбрежните държави.

След като бетонира брега, турското правителство се насочва към производството на електроенергия. Проектите за изграждане на язовири се множат, откакто енергийният пазар беше приватизиран преди петнайсетина години и се сложи край на монопола на националната електрическа компания „Türkiye Elektrik Kurumu“. Държавата се задоволява да играе ролята на регулатор на пазара чрез своята агенция EPDK и отдава реките на концесия на частни компании за четиридесет и девет години. Имало не по-малко от хиляда и триста проекта за строеж на язовири в цялата

страна, като шестстотин от тях са в региона на Черно море.

Благодарение на мобилизацията на хората засега е отхвърлен проектът за изграждане на електроцентрала в нашата долина, обяснява Селджо Гюнай, собственик на малък хотел в долината Фиртина. *Такъв язовир би могъл да покрие 0,14% от енергийните нужди на страната, докато ние сме на мнение, че загубите, свързани с преноса на електроенергията, ще възлязат на 30% за цялата мрежа.* Гюнай е говорител на сдружението на еколозите в долината. Движението, което е против язовирите, в действителност обединява цялото население на региона. Турция, която навремето купуваше електроенергия от България, сега сама задоволява нуждите си, но апетитите на частните компании се насочват към износа на енергия, по-специално към Кавказкия регион, докато в големите градове като Истанбул цените на тока скачат.

Самсун (Турция)

ВЕЧЕ шест поколения черкези не ядат риба, заявява Отан Дьогбай, председател на Сдружението на черкезите от Самсун. Черкезите са се преселили в Турция, след като руснаците завоюват южните брегове на Черно море. *Нашите предци са населявали сегашното руско крайбрежие от Новоросийск до Сочи. От началото на XIX век царска Русия води битка за завоюването на Черкезия (2). Тя постига окончателно целите си през 1864 г. с разгромо на черкезките племена в битката при Кбаада. Единственият изход за оцелелите е бягството към Османската империя. Те се струват край бреговете в очакване на корабите, които трябва да ги отведат (3). Много от тях измират от малария и от други болести в нездравословната среда на тези райони. Други умират по време на прехода. Телата били хвърляни в морето. По тази причина отказваме да ядем риба.*

Кауза с голям заряд обединява черкезите в Турция, наброяващи навярно четири-пет милиона души: противопоставянето им на Зимните

олимпийски игри, които ще се състоят в Сочи през 2014 г. Основното място, където ще протекат тези игри, ще бъде в планините над града – ски курорта „Красная поляна“, отговарящ на мястото, където се е водила битката при Кбаада. *На руски красная поляна означава „червената поляна“ и руснаците твърдят, че това име идва от цвета на папратата, който расте там. Ала ние знаем, че това място е почервяло от кръвта на нашите предци, гневно заявява Дьогбай.*

Черкезките организации се обърнаха към Международния олимпийски комитет, но не получиха удовлетворителен отговор. Те настояват да се признае „геноцида“ срещу черкезите. В началото на април делегация на Световния черкезки конгрес, със седалище в Съединените щати, се среща с грузински парламентаристи. Тъй като правителството на Михаил Саакашвили използва всички възможни средства, за да се противопоставя на Москва, Грузия би могла да стане първата страна, признала официално „геноцида“.

Трабзон (Турция)

ПРЕЗ целия XX век бреговете на Черно море са били свидетели на активно смесване на различни населения. „Понтийските“ гърци (4) на практика изчезват от турските брегове след Лозанския договор (1923 г.), предвиждащ размяна на население между Гърция и Турция. Трабзон, бившият гръцки Требизонд, е с репутацията на бастион на турския национализъм. Точно от този град произхожда

предполагаемият убиец на арменския журналист Хрант Динк, убит в Истанбул на 19 януари 2007 г. (5).

Гюлтекин Ючесан ръководи местния комитет за защита на правата на личността. В разговор, продължил цялата вечер, той ни разясни, че армията и различните тайни служби не престават да поддържат репутацията на Трабзон като символ. *При нас воен-*

ната традиция на кемализма (6) не е мъртва.

Независимо от това прави впечатление, че в града се изповядва все по-показан и праволинеен ислям. Само в пристанищните квартали могат да се намерят барове, където сервират открито алкохол, докато млади жени предлагат чара си на моряци, отбили се за някой и друг ден на път за друго място. Вярно е, че се разчита повече на клиенти руснаци, отколкото на турци.

И наистина, всеки ден фериботите свързват Трабзон със Сочи в Русия. Корабите са овехтели, а разписанията – несигурни, но тълпи от суеятящи се хора се стичат към тях. Сред спътниците ни има рускини, посветили се на „куфарна търговия“, които пренасят в страната си по няколко чанти с дрехи и други лесно продаваеми

Сухуми (Абхазия, Грузия)

ОЧАКВАМЕ естествено да има икономически ефект от Олимпийските игри, уверява Вячеслав Шилимба, съветник на абхазкия президент. Някогашна „перла“ на съветската Ривiera, Абхазия (Апсны, „страната на духа“ на абхазки език) се отцепи от Грузия през 1993 г. след ожесточени сражения, в които загинаха над осем хиляди души. Тя обяви независимостта си след войната през август 2008 г. между грузинската армия и руските войски. Днес абхазците са около 45% от двеста и петдесетте хиляди жители на малката република, в която живеят също арменци, руснаци, понтийски гърци. По-голямата част от двеста и петдесетте хиляди грузинци, които живееха в републиката, избягаха или бяха прогонени след войната през 1993 г. Няма никакви изгледи за възможно завръщане. *Ако бежанците започнат да се връщат, отново ще има война, отсича президентът Сергей Багапш. Ръцете на повечето от тях са изцапани с кръв.*

Абхазия продължава да страда от грузинското ембарго, което се спазва от почти всички страни. Въпреки това пристанището на столицата Сухуми, над което се вее огромно абхазко знаме, редовно приема товарни кораби, идващи от Трабзон. Плаващи, както се предполага, към Батуми в Грузия, те се отклоняват от курса си в открито море, за да разтоварят в Абхазия.

Жителите на столицата обикновено си определят среща в кафенетата край морето, където туристите са все още рядкост. Въпреки че Русия прави големи инвестиции в малката република, Сухуми се засяга, когато я наричат руска пионка. *Дали сме подслон на две руски военни бази с десет хиляди души, за да гарантираме сигурността на нашите граждани срещу грузинските сили, и*

стоки. Срещат се и грузински работници, емигрирали в Русия, които трябва да минат през Турция, след като преките връзки с Русия бяха прекъснати след войната от 2008 г. Сред пътуващите има и много жители на Кавказкия регион.

Група младежи със спортен вид, разговарящи на руски и кавказки, се качват на кораба, влачейки огромни вързопи, които след контрол на турската митница се оказват пълни с екземпляри на Корана. Този малко странен товар няма да попречи на пасажерите да слезат в Сочи, където кипи подготовка за Олимпийските игри. От крайбрежното градче Адлер, където ще бъдат настанени спортистите, се строи магистрала към „Красная поляна“. Малкият курортен център е разположен точно на границата с отцепническа Абхазия.

за първи път след 1994 г. можем да спим спокойно, обосновава се Багапш. Тонът му става по-строг: *Ако Абхазия е руски протекторат, Грузия не е ли американски протекторат? И защо Косово може да бъде признато като независима държава, а Абхазия – не?*

В покрайнините на столицата животът се връща към нормалния си ритъм. В жилищните блокове, макар и разнебитени, има живот. Лека-полека навсякъде изникват кафенета и магазинчета. В залива сградата на държавния университет също носи раните от войната, но това не пречи да го посещават близо десет хиляди студенти. Двайсетгодишният Гудиса Цкалия е роден в град Гудаута на петдесетина километра от Сухуми. В университета той учи международни отношения. Мечтае да стане дипломат и да представлява страната си в чужбина. Засега независимостта ѝ е призната само от Русия, Никарагуа, Венецуела и остров Науру, както и от Приднестровието, Южна Осетия и Севернокипърската турска република. Преговорите, водени с Грузия под

(1) Вж. „La région du Danube et de la mer Noire“ (Регионът на Дунав и Черно море), <http://europa.eu>, юни 2005.

(2) Старо име на регион в Кавказ с преобладаващо мюсюлманско население.

(3) Вж. Alexandre Grigorian, *Les Caucasiens. Aux origines d'une guerre sans fin* (Кавказците. В основата на една безкрайна война), Infolio, 2006.

(4) Този термин произхожда от гръцкото наименование на Черно море Понтос Евксинос. И днес в Русия и в Крим продължават да живеят големи понтийски общности.

(5) Хрант Динк беше един от най-влиятелните интелектуалци от арменската общност в Турция.

(6) Идеология, наследена от Мустафа Кемал Ататюрк (1881-1938), създател на турската република, за когото водещи са светското начало и национализъмът.

*Съответно главен редактор на *Courrier des Balkans* и журналист. Накорото ме публикуваха *Voyage au pays des Gorani - Balkans, début du XXIe siècle* (Пътуване в земите на гораните - Балканите, началото на XXI век), Cartouche, Париж, 2010. Вж. също www.venisemernoire.org

НА ЕВРОПА

от пристан до пристан

егидата на ООН, са в мъртва точка. Абхазия дори успя да постигне оттеглянето на мисията на ООН през юни 2009 г. и затвори територията си за европейските военни наблюдатели.

Поти (Грузия)

НА петдесетина километра северно от Батуми е пристанището Пот, бомбардирано от руския Черноморски флот по време на конфликта през август 2008 г. То е отдадено на концесия за четиридесет и девет години – на емирството Рас ал Хайма. Реконструкцията му върви с бързи темпове. Пот трябва да стане главното морско пристанище към Кавказкия регион и Централна Азия.

Максим Шонин, ръководен фактор в Асоциация на черноморските пристанища със седалище в Одеса, Украйна, изтъква значението на развитието на отношенията между Пот и българското пристанище Варна. Засилването на търговския обмен между източните и западните брегове на Черно море оставя на заден план Русия. Програмата за изграждане на транспортен коридор Европа – Кавказ – Азия (ТРАСЕКА), разработена през 1998 г., включва Европейския съюз и четиринадесет държави от региона. Залогът: транспорт на горива от Каспийско море и Централна Азия, но и достъп до Мала Азия. Пристанището Пот обслужва Армения и по този начин позволява да се стигне лесно до Иран.

Силно съперничество противопоставя пристанищата Одеса и Варна. Сегашното развитие на търговския обмен проявява тенденция за отстраняване на Украйна, която е в процес на пълно възстановяване на добросъседските отношения с Москва след президентските избори на 7 февруари 2010 г. Ала има много вода да изтече, докато желаното стане действително, защото връзката Пот – Варна продължава да е от второстепенно значение в сравнение с търговския обмен между Русия и Турция. Шонин смята, че близо 80% от корабите, които преминават през Босфора и Дарданелите, са руски или плават към Русия.

Батуми (Грузия)

ГРАНИЦАТА между Абхазия и Грузия минава по моста над река Ингури, който е само за пешеходци. Разминаваме се с тълпа грузинци, живеещи в Абхазия, които са тръгнали на покупки в грузинския град Зугдиди от другата страна на реката. Движението по моста е подвластно на добрата воля на абхазките милиционери и на грузинските полицаи и затова често на граничната зона избухват инциденти.

На 8 юни т. г. беше убит абхазки граничар. Грузия не вижда друг възможен сценарий, освен да си върне Абхазия с военни средства. След „Революцията на розите“, която го доведе на власт през ноември 2003 г., Саакашвили не престава да води борба да върне в грузинската държава отцепилите се Абхазия, Абхазия и Южна Осетия. Единственият му успех в тази посока е Абхазия.

Оттогава силно прозападното правителство в Тбилиси иска да превърне Абхазия в нагиздена витрина на Грузия. Всички важни командни лостове в нея са в ръцете на приближени на президента, а държавата инвестира със замах в Батуми. В стария курорт с помръкнало очарование никнат луксозни хотели. На 1 април т. г. врати отвори двадесет и четириетажен хотел „Шератон“. Много други са в строеж: „Хаят“, „Хилтън“, „Радисън“... След войната през 2008 г. туристите почти напълно забравиха за Батуми, но градът залага на турците, привлечани от казината, които са забранени в Турция, но тук са повече от хотелите.

Търговското пристанище, съвсем близо до стария град, също изцяло се обновява. То беше отдадено на концесия за четиридесет и девет години на казахстански петролен холдинг „Казтрансойл“. Годишният трафик през 2009 г. достигна седем милиона тона петрол, идващ към Батуми по жп линиите от Азербайджан, Казахстан и Туркменистан.

Канцеларията на директора на пристанището е украсена с портретите на двама президенти: Саакашвили и казахстанския му колега Нурсултан Назарбаев. Зураб Шулгя в продължение на двайсет и две години е бил съветски дипломат. Неговата кариера е преминала главно в арабските страни, където се е занимавал с икономическото сътрудничество. След това е бил посланик на Грузия в Казахстан. Той признава, че казахстанските власти са поискали от него да остави дипломатията и да се заеме с управлението на пристанището на Батуми.

Силно свързаният с Русия Казахстан прави големи инвестиции в Грузия. Сред познавачите на този процес са популярни две хипотези: казахстанските предприятия може да служат за прикритие на руските капитали; освен ако, точно обратното, Казахстан не търси нови чуждестранни пазари, за да се измъкне от едни прекалено тесни отношения с Русия. Шулгя не крие, че почти пълното прекъсване на отношенията между Грузия и Русия носи вреди, но въпреки това проявява оптимизъм: *Всички войни си имат край*, уверява той.

Севастопол (Украйна)

ТОВА пристанище дълго време беше причина за напрежение между Украйна и Русия. През съветската епоха то имаше специален статут – не принадлежеше на Кримската автономна република, присъединена към Украйна. След украинската независимост от 1991 г. Русия още дълго време отказваше да признае принадлежността на Севастопол към новата държава

и продължаваше да поддържа статута му на „затворен град“. За да се влезе в него, се изискваше специален пропуск. През 1997 г. беше постигнато споразумение: Москва престана да оспорва правата на Украйна над града, но взе под наем пристанищата. Споразумението беше продължено през април т. г. от новия президент Виктор Янукович с договор за наем до 2042 г.

Руските военни в Севастопол навярно са близо двайсет хиляди и доста често живеят там заедно със семействата си.

На пристанището до огромната статуя на Ленин се намира сградата на Хидрографската служба на руския флот. Боята на фасадата е поизбеляла, а патриотичната украса от съветско време си е все същата. Евгений Георгиевич ни посреща с широка усмивка и с чистосърдечно ръкостискане. *Черноморският флот бди*, уверява ни този руски офицер с украинско гражданство. По време на августовския конфликт от 2008 г. точно от Севастопол тръгват руските бойни кораби, които разбиват грузинския флот в Пот.

Облакътен на перилата на крайградския хълм, Андрей Соболев се е загледал в пристанището, което така добре познава. Този мъж, собственик на всекидневни-

ка *Севастопольская газета*, е и много популярен певец. За много от своите жители Севастопол е преди всичко градът, който даде отпор на нацистите по време на войната, гордостта на Съветския съюз. Това минало е живо и днес. *Съветският съюз и героичните му митове са живи в съзнанието ни. Севастопол не може да бъде украински, но той не е и съвсем руски. Това е едно пристанище, един свят сам за себе си, град, който категорично е нещо отделно.*

Соболев започва да мечтае на глас, че Севастопол от военен град ще стане град на мира, който ще се радва на своеобразна извън-териториалност. А в същото време ще продължи да приютява руския Черноморски флот, защото всеки знае, че Русия няма да изостави „цитаделата“ си, особено след като НАТО подсили базите си в България и Румъния.

Одеса (Украйна)

ИДОКАТО отношенията на Украйна с Русия се нормализираха през последните месеци, те остават напрегнати с Румъния, като ябълката на раздора е делтата на река Дунав. Тя се простира върху близо 3500 квадратни километра на територията на двете страни. Освен входна врата на европейската речна система към Черно море, делтата е и уникален природен резерват в Европа, включен през 1991 г. в списъка на Световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО. Тук се срещат хиляда и двеста растителни вида, триста вида птици и четиридесет и пет вида риби.

Защитата на делтата трябва да се осъществява в сътрудничество с румънските власти, защото за екосистемите няма граници, заявява професор Николай Берлински, който работи в Одеския институт по хидрология. *Не съм против каналите и още по-малко против корабоплаването по Дунава, но начинът, по който се управлява делтата, е катастрофален.*

През 2004 г. Киев започна строителство с цел да отвори за корабоплаването един от естествените ръкави на делтата, канала „Бистрое“. След три години работа от 14 май 2007 г. товарни кораби и контейнеровози свързват Черно море по Дунава с вътрешността на Европа. Търговската цел е важна – да се избегнат някои румънски митнически такси и да се отвори нов плавателен път, който да донесе допълнителни валутни постъпления на украинската държава.

Идеята за изграждането на този канал е глупава, казва с разочарование Берлински. Поради интензивното използване на бреговете на реката, Дунав влачи тонове утайки, които уголемяват делтата с около четиридесет метра всяка година. Да се поддържа един плавателен път с дълбоки води изисква дъното на канала да се дълбае постоянно... Сега издълбаните утайки от канала „Бистрое“ се изхвърлят на пет километра от брега, но крайбрежното течение, което се движи от север на юг, ги отнася и те се отлагат в устието на канала „Сулина“, другия

плавателен път на делтата, намиращ се на румънска територия, което предизвиква раздразнението на Букурещ.

От разпадането на Съветския съюз двете държави са в конфликт по въпроса за трасето, разделящо териториалните им води. Заслужава да се каже, че в недрата на спорния континентален шelf се крият сто милиарда кубически метра природен газ и десет милиона тона петрол. Спорът, който бе внесен в Международния съд в Хага, получи развързка на 3 февруари 2009 г.: 20% от спорната зона, или 2500 кв. км, съдът даде на Украйна, а останалите 80%, или 9700 кв. км – на Румъния.

Вилково (Украйна)

Далеч от тези геополитически дразни, малкият град Вилково, наричан „украинската Венеция“ заради каналите, които го прорязват, наброява близо осем хиляди жители. Въпреки обещанията на украинските ръководители, които през 2004 г. уверяваха, че каналът ще осигури четири хиляди работни места в областта, икономическата обстановка е катастрофална. *Хората заминават, няма вече работа, пристанището и съветските заводи са затворени, споделя с тъга капитан Николай, бивш военен, преквалифицирал се в туристически гид. Единствената доходна дейност е да се реже тръстика за износ в Холандия.*

Комуникациите с Румъния, която е на другия бряг точно срещу Вилково, са почти невъзможни. Няма нито път, нито мост, а речната връзка между Вилково и Тулча, големия румънски град на делтата, беше прекъсната. За да се стигне до Румъния, трябва да се пътува няколко часа по много лоши пътища. Сега, когато Румъния е в Европейския съюз, ни е нужна виза, добавя капитан Николай. Скрити ни в клин, ни в ръкав сред тръстики и заблатени места, малки украински полицейски постове наблюдават всички пътища. Границата е много по-строго затворена, отколкото по съветско време. *Нова желязна завеса разделя делтата.*

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

А сега да създадем

Половин век след откриването на структурата на ДНК някои изследователи в областта на биологията се смятат за достатъчно зрели, за да се заемат със създаване на изкуствени живи организми. Те (или най-малкото някои от тях) решиха да приложат към генетиката методите на инженерите по информатика от Силиконовата долина. Насърчавани от изключително спекулативните пазари за биоенергия и квоти за замърсяване, те усъвършенстват технологиите си, надявайки се да попаднат на златна мина.

ДОРОТЕ БЕНОА БРОЕС*

ВЪРВИМ ли към индустриализация на живата материя? Човек би могъл да си помисли, че този момент приближава, след като през май т. г. американският изследовател Крейг Вентър съобщи, че е създадена бактерия с изкуствен геном. Синтетичната биология вече представлява голям пазар, на който могат да бъдат намерени редица „елементи“, позволяващи да се произведат вируси, бактерии или дрожди. Настъпва вълната на генетично произведените организми.

Имаме нужда от вас! Силата на вашите средства за действие предполага отговорност. С тези думи Едуард Ю, агент на Федералното бюро за разследване (ФБР), се обръща към студентите в разноцветни тениски, дошли от цял свят за конкурса по синтетична биология iGEM (International Genetically Engineered Machine Competition) в края на октомври 2009 г. Намираме се в Бостън, в сградата на Масачузетския технологичен институт. ФБР, партньор на събитието, се стреми да отправи към младите състезатели следното послание: без тяхна помощ няма как да се упражни надзор над биотероризма! Пиърс Милет от Бюрото по въпросите на биологичните оръжия към ООН (Женева) говори за въвеждане на правилник за поведение за една по-голяма безопасност, позволяваща повече забавление. Изследователската дейност чрез игрови методи е движещата сила на тази годишна среща.

Принципът на конкурса е простичък: всеки от 112-те кандидатстващи отбора (1700 студенти) в това шесто издание на iGEM представя своето „бактериално творение“. Всеки от тях е отделил, прикачил, съединил гени... за да създаде лекарство, да получи определен аромат или мигаща светлина или пък да засече наличие на арсен. В тази голяма кухня за жива материя в рамките на два дни непрекъснато представяните рецепти се дискутират, оспорват, подобряват. Студентите носят цветовете на отбора си, сякаш са на футболен мач, като ту се обръщат към някой индийски конкурент, ту отговарят на етичните въпроси от страна на журито. Изключително интелектуално приключение, придружено с празнична

вечер в клуб „Jillian’s“ в Бостън, където лицата на участниците се прожектират непрестанно на двете нива на заведението сред билиардни маси, боулинг и дансинг.

Единственото правило на тази голяма „игра“ е да допринесеш за общото благо. Всеки предоставя свободен достъп (*open source*) до резултатите си в колекцията от биотухли (1) – сегменти от ДНК, регулиращи ключови функции (вж. речника). Към момента разполагаме с около пет хиляди, усмихва се Ранди Ретбърг, инженер в областта на изкуствения интелект и един от основателите на това „джамборе“, докато отваря фризера, в който се съхраняват тези сегменти от синтетични гени, стопанисвани от „BioBricks Foundation“ (фондация „Биотухли“). Целта е да разполагаме с генетично „Лего“, уточнява Том Найт, който също е преминал от информатиката (*software*) към програмиране на живата материя (*wetware*).

С биотухлите Масачузетският технологичен институт създаде стандартизиран модел за обмен, позволяващ да се поръчват „съвместими резервни части“ жива материя, както е в информатиката с изходния код или в електрониката с печатните платки. Научната общност обаче не се снабдява от този технологичен институт. Конкурсят iGEM е забавление за младежи, смята Виктор де Лоренсо, координатор на програмата по синтетични биотехнологии към Националния център за биотехнологии в Мадрид. Тези работи не могат да бъдат публикувани, тъй като най-често доказателствата

за осъществимост са недостатъчни. Като изследователи ние използваме собствените си генетични последователности (секвенции), произведени в лабораториите ни.

Всичко започва с един обрват в историята на генетиката. През 1953 г. Франсис Крик и Джеймс Уотсън публикуват в списание *Nature* описанието на структурата на ДНК (носител на наследствената информация) под формата на двойна спирала (2). Половин век по-късно човечеството е натрупало впечатляващо количество информация за молекулния състав на живата материя.

Инвестиционна треска

СИНТЕТИЧНАТА биология вече не се ограничава с наблюдение, а се насочва към инженерството. Тя претворява в дела фразата на големия физик Ричард Фейнман: *Човек познава само онова, което създава*. Дисциплината, практикувана от повече от десет хиляди лаборатории по света, стана възможна благодарение на възможностите за бързо синтезиране (което е освен това и двойно по-евтино, отколкото през 2000 г. – 35 евроцента за базова двойка) на кодиращи последователности на ДНК, както и благодарение на силата на информатиката, която позволява да се изследват подробно и да се проектират живи системи.

Синтетичната биология не е обикновено усъвършенстване на молекулярната биология – дисциплина, довела до появата на генномодифицираните

организми (ГМО). Амбицията на тези инженери е да програмират биологични системи, като се опират на принципите за дизайн, стандартни модули и оптимизация. Изследователите наричат „рамка“ типовия носител, към който се прикачат функциите. Учените възнамеряват да създадат нови геноми. Някои призовават, с цел да се избегне каквото и да било заразяване на естествената биология (израз, който вече не е неуместен), тези биологични творения да бъдат коренно различни от познатите организми (3). Това може да се постигне например, като се използва азбука, различна от АТГЦ (вж. речника). Вече не става въпрос само да се извършват манипулации с гени и ГМО, а изцяло да се изградят геноми и да се създадат генетично произведени организми. Перспективата е свързана с индустриализация на биологията, подчертава Ричард

Китни, директор на Центъра за биологични и медицински системи към Кралския колеж в Лондон.

Браншът поражда инвестиционна треска, защото е свързан с нови силно спекулативни пазари: в енергетиката – с производството на биогорива и борсата за емисии на CO₂, утвърдена с Протокола от Киото; във фармацевтиката – с организмите, действащи като фабрики за лекарства; и в химията най-общо – със синтеза на сложни молекули или биологични тъкани, засичането на вещества (организми „стражи“) или обеззаразяването на околната среда. Впрочем тези сектори влизат в оценъчните категории на iGEM, което доказва, че в областта на биоинженерството науките и пазарът стават все по-неразделни.

Крейг Вентър, енергичната звезда на тази авантюра, е един от първите изследователи, заели се с определяне на първичната структура на човешкия геном през 90-те години на XX век (4). На 20 май т. г. той съобщи в *Science*, че е създал първата синтетична бактерия (5). Изследователят е успял да произведе чрез съчетаването на последователности, копирани от тези на бактерията *Mycoplasma mycoides* (болестотворен агент, причиняващ плеввропневмонията по говедата), „изкуствена“ хромозома. След това я е реинжектирал в друга бактерия (*Mycoplasma capricolum*, засягаща козите), на която е премахнат геномът. Така създадената клетка е започнала да функционира, възпроизвежда се и е образувала колонии...

Списание *Nature Biotechnology* илюстрира процъфтяването на тази област, като публикува разнородните определения на двадесет експерти (6). Инженерната практика се съсредоточава върху три конкуриращи се подхода, действащи в различни насоки. Първият се занимава с генетичните компоненти, вторият – с целия геном, а третият – с клетъчните мембрани (7).

В първата категория влизат методите за съчетаване (*bottom-up* – отдолу нагоре), насърчавани от конкурса iGEM. Инженерната логика на ръководната му

В епруветката

ДНК. Дезоксирибонуклеиновата киселина (ДНК), дълга молекула, съставена от две нишки, завити във формата на спирала, е носител на генетичната информация.

Бактерия. Прокариотна клетка (без ядро). Най-използвана в лабораторни условия е колибактерията *Escherichia coli*, която се размножава на всеки двацет минути.

Нуклеотидни бази. Обозначавани с А, Т, Г и Ц според химичния си състав (аденин, тимин, гуанин и цитозин), базите, наречени още нуклеотиди, са четирите букви от генетичната азбука. Те се подреждат една след друга в състава на ДНК, образувайки т. нар. нуклеотидна последователност. Често се говори за „базови двойки“ заради двете нишки, намиращи се една срещу друга в двойната спирала на ДНК.

Биотухли. Този проект на трима американски университетски преподаватели предлага на студентите, които „майсторят“ нови живи организми, да обединят произведеното от тях. Споделянето с други се прави на юридическа основа, сходна с тази на свободния софтуер (*open source*): всеки запазва авторските си права, но дава разрешение на когото и да било да използва повторно, да приспособява и да разпространява „тухлите“ му.

Молекулярна биология. Науките за живота изследват както химическото функциониране на клетката, така и физиологията

на органите. Молекулярната биология се занимава с най-малкия мащаб на живата материя: молекулите на ДНК и протеините.

Синтетична биология. Целта на тази дисциплина е не само да наблюдава, но и да изгражда живи форми.

Рамка. Бактерия с минимален геном, способна единствено да се възпроизвежда. Към нейната ДНК се прикрепят специфични гени, които придават на така създадените организми определени функции.

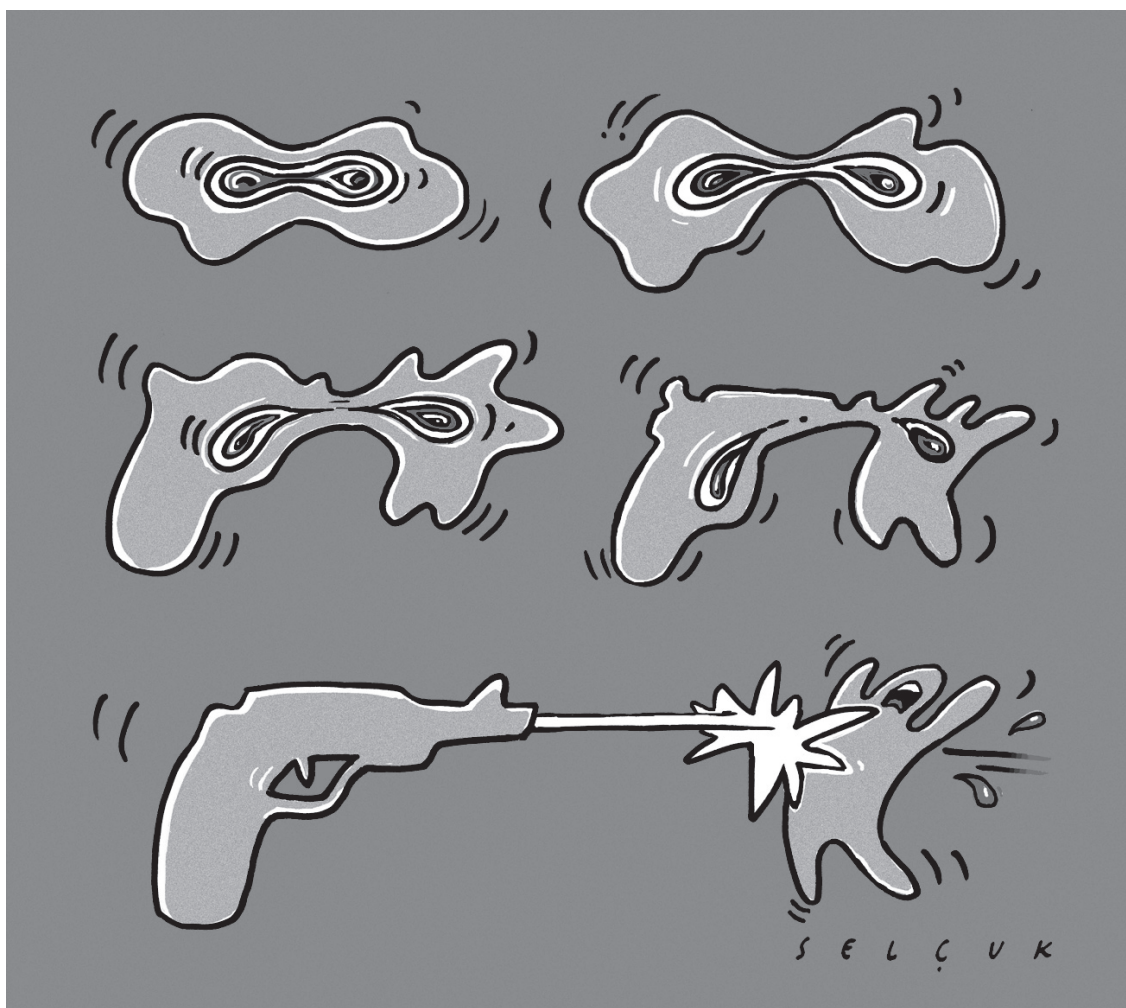
Гени. Гените са „думите“, изграждащи последователностите на ДНК. Когато рибозомата – химическата машина на клетката, се прикрепя към някой ген, създава молекула, наречена протеин, чиито химически състав и форма се определят впоследствие от буквите, изграждащи гена.

Наследственост и подбор. Тъй като белтъкът е необходим за живота, генът му е от изключително значение. Един модифициран („мутиращ“) ген може да доведе до изменен протеин, оказващ влияние върху шансовете за оцеляване на индивида. Ако изменението е свързано с недобро функциониране, индивидът носител няма да бъде жизнеспособен. Ако пък носи предимство, има по-висока вероятност да се развие в тази среда, тъй като въпросният индивид ще се възпроизвежда по-успешно от себеподобните си. Това е механизмът на естествения подбор.

* Генерален делегат на „VivAgora“, автор на *Le Meilleur des nanomondes* (Най-хубавият наносвят), Buchet-Chastel, Paris, 2009.

(1) <http://bbf.openwetware.org/>
(2) С ценния принос на кристалографката Розалинд Франклин, която прави първата снимка на дезоксирибонуклеиновата киселина.
(3) Philippe Marlière, Université de tous les savoirs (Université de tous les savoirs), 7 юли 2008.
(4) Вж. John Sulston, „Le génome humain sauvé de la spéculation“ (Човешкият геном, спасен от спекулацията), *Le Monde diplomatique*, 2002.
(5) Вж. Hervé Le Crosnier, „La boîte de Pandore de la biologie synthétique“ (Кутията на Пандора на синтетичната биология) и „Les prédateurs de la génétique extrême“ (Проповедниците на крайната генетика), *Puces savantes*, <http://blog.mondediplo.net>, съобщено от 21 май и 17 юни 2010.
(6) *Nature Biotechnology*, vol. 27, № 12, Ню Йорк, 2009.
(7) Maureen O'Malley, Alexander Powell, Jonathan F. Davies, Jane Calvert, „Knowledge-making distinctions in synthetic biology“ (Познавателни разграничения в синтетичната биология), *BioEssays*, Кеймбридж, 2007.

жива материя

фигура Дрю Енди набляга на идеята за молекулните „Лего“ тухли. Превръщайки микроорганизми в управляеми системи, изследователи като Тим Гарднър, Джим Колинс и Станислас Либлър (Калифорнийски технологичен институт) доказаха още през 2000 г., че е възможно да се проектират стандартни модули, способни да програмират определено поведение.

Вторият подход се занимава с „низходяща“ миниатюризация (*top-down*). В този случай целта е да се създаде „минимален жизнеспособен геном“, своеобразна „основна рамка“, към която надеждно би могъл да се прикачи

всякакъв функционален модул. Един от екипите на Крейг Вентър е успял да редуцира генома на бактерията *Escherichia coli* с 15% чрез премахване на нежизнеспособните или некодиращите елементи.

Лауреатът на Нобелова награда от 1978 г. Хамилтън Смит обяви през януари 2008 г., че е постигнал пълен синтез на хромозомата (сведена от 517 на 386 гени) на бактерията *Mycoplasma genitalium*. Все още обаче предстои да бъде доказано дали в този си вид хромозомата ще функционира, когато бъде вкарана обратно в бактерия с изваден наследствен материал.

настъпи вълнение и ще възникнат редица нови идеи (11).

Разбираем е ентусиазмът на Дрю Енди, който смята, че

Военна и индустриална употреба

ТРЕВОГА поражда и фантастичният развѣдник на нови форми за въоръжаване. Журналист съобщава през 2006 г., че е успял да поръча от частна фирма сегмент от ДНК на вируса на едрата шарка (13). Общността на „домашните майстори“ по биология, които купуват последователности на ДНК по интернет, свидетелства за риска от това свободно движение на изфабрикувани гени.

Малко са предвидените предпазни мерки, а в същото време геномите на опасни вируси бяха наново създадени от Екард Уимър (вируса на детския паралич – в университета на щата Ню Йорк) и Джефри Таубенбергер (вируса на испанския грип – в Института по патология към Въоръжените сили на САЩ). Американската фирма „Blue Heron Biotechnology“, пример в това отношение, отказва да приеме опасните поръчки. Тя използва софтуер за систематично разпознаване на последователностите, определени като „биотерористични“, и отхвърля подозрителните молби. Но едва една трета от предприятията проявяват подобна бдителност.

Би трябвало да се обезпечим от липсата на реализъм у учениците по отношение на военните употреби, смята Александър Кел от Изследователския център по разоръжаване в Брадфорд. Той е направил проучване в рамките на проекта „Synbiosafe“ (Аспекти на безопасността в синтетичната биология) [14]. Колектив от изследователи, представители на американски правителствени институции и индустриалци

да програмираш с ДНК, е по-забавно, по-привлекателно и по-резултатно, отколкото със силиций. Но все пак той споделя: Синтетичната биология е най-вълнуващата платформа, която науката някога е създавала, но тя поставя също така и най-трудните въпроси. Ужасяващи като ада! (12)

Рисквете от случайно или умишлено разпространение на тези изкуствени организми пораждаят страхове. След като тези продукти излизат от лабораторията (което ще бъде необходимо за осъществяване на проектите за почистване на околната среда), как да се избегне смесването им с другите организми? За целта някои биолози препоръчват те да бъдат изолирани чрез използването на носители на генетична информация, чужди на настоящата жива материя и несъвместими с нея, наречени ксенонуклеинови киселини. Дори и да се избегне биологичната кръстоска обаче, тези синтетични организми могат да влязат в съревнование с природата за достъп до храна. В такъв случай трябва да се предвиди „трофично“ (т. е. хранително) изолиране: организъмът, служещ за рамка, ще бъде проектиран така, че да може да оцелява само в присъствието на редки или непознати в природата вещества, като флуор или кварц. Това би позволило да се възпрепятства разпространението им.

за закон, задължаващ всички производители на синтетични геноми да проявяват бдителност (16).

Макар настоящите разпоредби за ГМО да са приложими за синтетичните организми, в тях не е предвиден случай за разпространение, които трябва да бъдат разглеждани по специфичен начин (17). В международен план оживените дискусии по определението на термина ГМО свидетелстват за силното желание на някои компании да изключат „изкуствените организми“ от това наименование. Като целта е да се освободят от законовите ограничения.

Търсенето на биологични методи за производство на енергия от земеделски суровини може да доведе до насочването на все повече земеделски продукти към енергийни или химически пазари за сметка на хранителните нужди. По повод световния конгрес по синтетична биология SynBio 4.0, който се състоя през октомври 2008 г. в Хонконг, канадската група ЕТС (Ерозия, технологии и концентрация), натоварена с организацията на заседание за социалните последици от синтетичната биология, публикува обезпокоителен доклад за рисковете от присвояването на хранителните запаси (18), като показва как захарната, петролната и химическата индустрия се прегрупират в името на просперитета на производителите на изкуствен живот.

ДОРОТЕ БЕНОА БРОЕС

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

„Да програмираш с ДНК, е забавно“

ТРЕТИЯТ подход е свързан с изследване на произхода на живота. Той се интересува от способността за самостоятелно съчетаване на молекулите, които се намират в клетъчните мембрани. Изследователи като Джек У. Шостак от Харвардското медицинско училище (Бостън) се опитват например да създадат протоклетки, тоест затворени биологични пространства. Шостак, създателят на първата изкуствена хромозома на дрожди, показва нагледно спонтанната способност на биполярни мастни киселини (единият им край е хидрофилен и търси водните молекули, а другият е хидрофобен и ги отблъсква) да се свързват и да образуват сфера, реагираща на водата (8). Изследователят признава: Съществуват множество средства, чрез които да се онагледят свойствата за самостоятелна организация. Възпроизвеждането, което постигаме, все още не е напълно самостоятелно, но никога не сме били толкова близо до превръщането на молекулите в живи организми.

Тези опити напомнят за изследванията върху морфоген-

незиса (зараждане на формите), проведени преди век от лекаря Стефан Льодюк (9) чрез имитиране на формите, цветовете, структурите и движенията на живите организми в „химически градини“. В книгата си *Синтетичната биология* (1912) Льодюк развива амбициозна физикохимична теория за живота в подкрепа на материалистическите си антивиталистични убеждения (10). Шейсет и шест години по-късно, след генетичната революция, полският генетик Вацлав Шибалски не греши, когато предсказва през 1978 г. появата на синтетичната биология: *До настоящия момент работим по описателния етап на молекулярната биология. Но истинското предизвикателство ще настъпи с изследванията в сферата на синтетичната биология: ще проектираме нови елементи за контрол, ще прибавим тези нови модули към съществуващите геноми и ще създаваме изцяло нови геноми. Това ще бъде една безгранично разрастваща се област за произвеждане на по-добре контролирани вериги и синтетични организми. Несъмнено ще*

предложи план за контрол при създаването на последователности на ДНК (15). Някои настояват

(8) Bugeo, представено със смята на Alexis Madrigal, „Biologists on the verge of creating new form of life“ (Биолозите са на ръба да създават нова форма на живот), www.wired.com, 8 септември 2008.

(9) Вж. изложбата „Recréer la vie? Jardins chimiques et cellules osmotiques“ (Да се пресъздаде животът? Химически градини и осмотични клетки), www.espci.fr, септември 2007.

(10) Витализмът е философска традиция, съгласно която живата материя не може да се сведе до физикохимичните закони.

(11) Wacław Szybalski, Anna Skalka, „Nobel prizes and restriction enzymes“ (Нобелови награди и ограничителни ензими), *Gene*, vol. 4, № 3, 1978.

(12) Michael Specter, „A life of its own“ (Самостоятелен живот), *The New Yorker*, септември 2009.

(13) James Randerson, „Lax, laws, virus DNA and potential for terror“ (Немарливост, закони, ДНК вируси и потенциал за терор), *The Guardian*, Лондон, 14 юни 2006.

(14) Alexander Kelle, „Synthetic biology and biosecurity awareness in Europe“ (Синтетична биология и мисли за биологичната безопасност в Европа), *Bradford Science and Technology Report*, № 9, www.brad.ac.uk

(15) „DNA synthesis and biological security“ (Синтез на ДНК и биологична безопасност), *Nature Biotechnology*, vol. 25, № 6, юни 2007.

(16) Raymond A. Zilinskas, Jonathan B. Tucker, „The promise and perils of synthetic biology“ (Обещанията и рисковете на синтетичната биология), *The New Atlantis*, Вашингтон, 2006.

(17) Michael Rodemeyer, „New life, old bottles“ (Нов живот, стари буталки), Woodrow Wilson International Center for Scholars, 25 март 2009.

(18) „Commodifying nature's last straw? Extreme genetic engineering and the post-petroleum sugar economy“ (Ще се превърне ли в търговска стока и последната сламка на природата? Крайното генно инженерство и пост-петролната захарна икономика), ETC Group, <http://etcblog.org>

В „Монд дипломатик“ през септември

- За болестите на демокрацията
- За обратната страна на социалната криза
- За социалната равностойност от управлението на президента Лула да Силва в Бразилия
- Косово и сръбската дипломация
- Как талибаните присвояват международната помощ в Афганистан
- Разкрития за израелския шпионаж

В „Монд дипломатик“ на 2 и 16 септември

Корупция на демокрацията

ИГНАСИО РАМОНЕ

СЛУЧАЯТ „Бетанкур“, който като буря разтърсва Франция с арести, семейни вражди, скрити чекове, тайни записи, данъчни престъпления и нелегални дарения за партията на Никола Саркози, потапя страната в дълбока морална криза.

Лилян Бетанкур, една от най-богатите жени на планетата, собственичка на 17 милиарда евро и на империята „Л'Ореал“ за козметични продукти и парфюми, е в епицентъра на фантастичен водевил, превърнат в държавен въпрос. Подслушани в жилището ѝ разговори разкриха, че министърът на труда Ерик Вьорт по времето, когато е бил финансов министър и като такъв е отговарял за данъчната администрация, е използвал влиянието си, за да бъде назначена съпругата му Флоранс за администраторка на богатството на Бетанкур с годишна заплата 200 хиляди евро... В суматохата Ерик Вьорт, който бе и касиер на партията на президента Саркози, изглежда е получил дарения за десетки хиляди евро (1) за финансиране на предизборната кампания на Саркози... Има подозрения, че в замяна на това министърът си е затворил очите за част от скритото богатство на собственичката на „Л'Ореал“, например за многомилионни сметки в Швейцария и за един нейн остров от Сейшелите, оценен на 500 милиона евро.

Тази срамна работа става още по-срамна, тъй като Ерик

Вьорт е натоварен да проведе тежката пенсионна реформа, която ще ошети милиони хора на немния труд със скромни доходи. В атмосфера на силни социални напрежения и бунтове на забравените обитатели на градските гета случаят „Бетанкур“ събужда отново старото стълкновение между елита и народа. *Днес обществото е пропито от дух на тлеещ бунт и от чувството за радикално отдалечаване от управляващите*, предупреждава философът Марсел Гоше (2).

Франция не е единствената демокрация, проядена от политическа корупция и от постоянно смесване на публични постове с лично обогатяване, което практикуват много политици. Все още е свеж в паметта скандалът за злоупотребите със средствата, отпускани на депутатите в Обединеното кралство за сметка на данъкоплатците. Заедно с други фактори той причини сгромолясването на лейбъристите на изборите на 6 май т.г. Не е забравен и скандалът със Силвио Берлускони в Италия, където 20 години след операцията „Чисти ръце“, обезглавила голяма част от политическата класа, корупцията се разпространява като метастази пред безсилието на една безидейна и парализирана левица. Италианската Сметна палата посочва в последния си доклад, че случаите на активна корупция на държавните чиновници миналата година са се увеличили със 150 процента (3). А какво да кажем за Испания,

затисната от многобройни случаи на корупция на държавни служители във връзка с „властелините на тухлата“, обогатили се безмерно от шизофреничната урбанистична политика. Дори не е нужно да споменаваме умопомрачителния случай „Гюртел“ (4), който продължава да е актуален.

ВМЕЖДУНАРОДЕН мащаб днес, в ерата на неолибералната глобализация, корупцията придобива структурно измерение. Тя е станала толкова банална, колкото и други форми на престъпно корумпиране: отклоняване на средства, манипулации на публични договори, злоупотреби с обществена собственост, създаване и финансиране на несъществуващи длъжности, данъчни измами, криене на капитали, придобити от нелегална дейност и т.н. Всичко това потвърждава, че корупцията е основен стълб на капитализма. Изследователят Мойсес Наим твърди, че през следващите десетилетия *незаконните мрежи на глобалната престъпна дейност и на съдружниците им от „законния“ свят (бил той държавен или*

частен) ще окажат много по-голямо влияние, отколкото днес си представяме, върху стратегиите за икономическо развитие и демократично управление, търговията, финансите, миграциите, общата сигурност, с една дума върху войната и мира (5).

СПОРЕД Световната банка всяка година на планетата сумите, произтичащи от корупция, от престъпна дейност и от прехвърляне на фондове към финансовите убежища, достигат астрономическия размер от 1600 милиарда евро... От тази сума 250 милиарда годишно произхождат от укриване на данъци само в Европейския съюз. Ако бъдат вкарани в легалната икономика, тези милиарди биха позволили да се избегнат сегашните планове за съкращения на разходите, които причиняват толкова социални щети на обществото.

Ръководителите не трябва да забравят, че демокрацията е преди всичко един етичен проект, основан върху добродетелността, и една система от морални и социални стойности, които дават смисъл на упражняването на властта. В книгата си *Корупцията на демокрацията*, публи-

кувана посмъртно, Хосе Видал Бенейто твърди, че когато в една демокрация основните политически сили в пълно мафиотско съглашение се споразумяват да оберат гражданите (6), демокрацията се дискредитира, политиката се отхвърля, увеличава се броят на негласуващите и още по-опасно – надига се крайната десница. И заключава: *Правителството се корумпира от корупцията, а когато има корупция в демокрацията, тя също се корумпира*.

(1) Във Франция законът за финансиране на политическите партии от 11 април 2003 г. ограничава даренията на физическите лица до 7500 евро на година.

(2) *Le Monde*, Париж, 18 юли 2010.

(3) *Clarín*, Буенос Айрес, 17 февруари 2010.

(4) Широка корупционна мрежа от предприемачи в строителството и политици на яснамата Народна партия на Аснар, разследвана от съдията Гарсон от 2009 г. – *бел.пр.*

(5) Moisés Naím, *Ilícito* (Незаконно), Debate, Madrid, 2006.

(6) José Vidal-Beneyto, *La corrupción de la democracia* (Корупцията на демокрацията), Catarata, Madrid, 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
испанско издание
Превод Венко Кънев

JULIÁN PACHECO, „Дон Техе и дон Манехе“ (от серията „Градски канибали“), 1994.

СТО ЧАСА С ФИДЕЛ

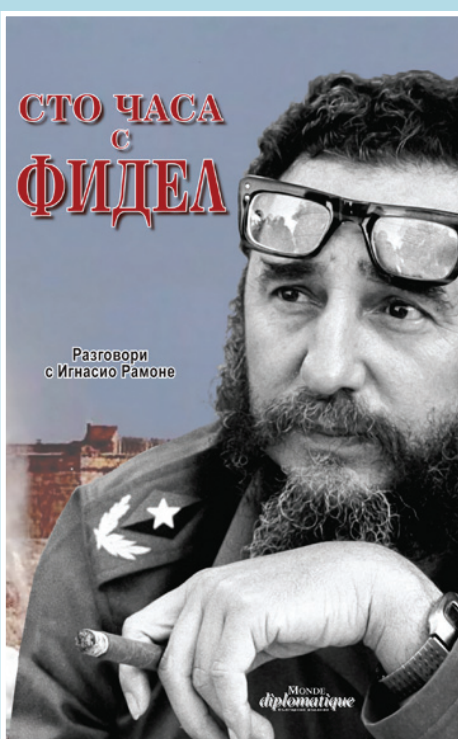
Изд. „Монд дипломатик“
С., 2010, 784 стр., 25 лв.

„Сто часа с Фидел“ – истинската биография на Фидел Кастро, излезе и на български език. Този труд е плод на многочасови интервюта с кубинския лидер, направени между 2003 и 2005 г. от световно известния интелектуалец и журналист Игнасио Рамоне – тогава директор на парижкия месечник *Le Monde diplomatique*, а сега – на испанското издание на вестника.

Рамоне е социолог и теоретик на културата, автор на много статии и трудове за социалното общуване и международната политика. В настоящата книга той успява да открие ключа към Кубинската революция чрез човешката и политическата биография на Фидел Кастро.

Какво е детството му? Къде и как става бунтовник? Какви са били връзките му с Че Гевара? Бил ли е светът на ръба на атомна война по време на кризата с ракетите през 1962 г.? Колко пъти са се опитвали да го убият? Какво се случва в Куба след разпадането на социалистическата система? Неотменим ли е кубинският социализъм? Какво ще стане след Фидел Кастро?

Спомените и разсъжденията на Фидел са уникално свидетелство за ключови събития от най-новата история на света.

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломатия“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от SA Le Monde diplomatique, в което акционери са SA Le Monde, Асоциация Gunter Holzmann и Асоциацията на приятелите на Le Monde diplomatique.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предшестващи директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София – 1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(Монд дипломатик – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Рогова памет

www.duma.bg

Живот, закърмен с народната песен

Оставам в тази книга нещата, които най-много обичам, споделя Елена Койчева, която публикува за 70-ия си юбилей сборника „Мъри Радо, бяла Радо“

Йонка ГОСПОДИНОВА

Народната песен е сила, която показва човека такъв, какъвто си е - огледало на събитието, обичта, труда, мъката!

Любка Ронгова

В чест на 70-ата годишнина от рождението си Елена Койчева отпечата книгата „Мъри Радо, бяла Радо“ - сборник от народни песни, които се пеят и до ден-днешен в с. Проф. Иширково, обл. Силистра. Книгата е плод на дълъг изследователски и събирателски труд от 1964 г. до 2010 г. Авторката е записала над 350 песни от с. Проф. Иширково - хороводни, лазарски, коледни, битови, юнашки, балади, седемкарски, жътварски и сватбарски.

Някои от песните дори са нотирани, за да се запазят по-пълно особеностите на автентичния фолклор от селото. Заедно с книгата е издаден и диск с 60 песни. В доста от текстовете има диалектни думи и изказ, които днес не се употребяват. Затова авторката пояснява тяхното съвременно значение в речник, който включва близо 300 думи. В книгата са отпечатани 86 снимки на индивидуални и групови изпълнители, а също и списък с 81 имена на народни певци и музиканти от селото. Заглавието е взето от хороводната песен „Мъри Радо, бяла Радо“, която разкрива красотата, трудолюбието и духа на добруджанската жена и природа.

Иширковската песенна традиция

“Иширково, Иширково - мой роден край... За тебе пея, от сърце знай!” Така започва историческият анализ на иширковската песен на Господин Великов - историк, изследовател на родовата памет в нашия край, автор на много книги. Този анализ е много важен от няколко гледни точки: разкрива точно процесите, които оказват влияние във формирането на добруджанската песенна традиция от XIX до началото на XX век.

Групата „Ретро“ за стари градски песни към НЧ „Доростол“ - Силистра

Иширковци обичат да пеят и се веселят по празници, в домовете си, на селското хоро, по сватби, седенки и бележки, на нивата, по жътва и на полето. С песента те изразяват своята радост и мъка, възпяват трудовото си всекидневие, минало и настояще. Най-ранните сведения за селото датират от IV-II век пр.н.е. То просъществува през вековете с много трудности и несгоди поради кризи, гонения, безработица, глад и войни. Историческата справка показва разнообразна етнографска картина на селото.

По време на Кримската война 1853-1856 г. всички иширковци се изселват в Южна Бесарабия, а през 1862 г. са възворени в с. Николаевка, Приазовски район, Запорожка област - сега в пределите на Украйна. През втората половина на XVIII век при едно от последните масови потурчвания в Беломорска Тракия, а после и заради кърджалийските размирици, цели български семейства, родове и села напускат Южна Тракия. Укриват се в дебрите на Родо-

Група „Кичина“ към пенсионерския клуб в село Проф. Иширково

дите и по дългия път стигат до с. Проф. Иширково, където се настаняват за постоянно.

По време на икономическата криза в края на XIX век в селото се заселват българи от Велико Търново, Дряновско и др. райони, които си намират работа като строители в Силистра. След Крайовската спогодба 1940 г. в с. Проф. Иширково се заселват 549 преселници от с. Галица, с. Гърлица, с. Кълний (на територията на днешна Румъния). Те пък са наследници на преселници от Котленско и Сливенско. След Освобождението в селото заживяват хора от различни фолклорни области на България - със своите обичаи и песни. Техните различия във времето се сливат и преминават в нова добруджанска песенна традиция.

Започва да пее още като дете

Елена Койчева споделя, че за първи път се докосва до народните песни в детските си години. Майка ѝ Иванка Нечева пее постоянно и като дете, тъче, плете, копае, и в радости мъка. Елена е била на 11 години, когато научава първата песен от майка си - „Рада майка си думаше“. Често в къщата им имало седянка, на която момите пеели „Я помълчете, да послушам“. В семейството ѝ цари топлина и уют. От дядо си

Нечо Желязков научава бавната песен „Разболял ми съи млад Стоян“. От жените в махалата научава лазарските песни, а като ученичка участва в областните конкурси за народни песни като певица в училищния хор.

От малка закърмена с обаянието на народната песен, Елена често е припъвала на сватбените церемонии, когато се прави булката и още тогава научава сватбарските песни „Булка млада, кой ти излъга“, „Я изгрей, слънчо“, „Девер Кольо - млад неженен“. Отбългарването на булката най-често става на чешмата на селото, където преселци пеят „Мамо мила, мамо, либе ми съ жени“. Народната песен се носи надалеч из полята по време на жътва. Жените пеели и жънали едновременно, като създавали нови народни песни - „Женала е Рада“, „Тръгналъй Ганча“, „Ни бързай, Радо!“ и др. На хорото се пеели най-често „Слънцето трепти залазя“ (право хоро), „Неда босилек разсажда“ (сборенка), „Чувай мъ, любе“ (данец) и т.н. Момите пеели на групи - едните пеят, другите

повтарят.

След средното образование Елена Койчева завършва Педагогическото училище в Силистра, където получава наред с другите знания и добро музикално образование. Пее в училищния битов хор народни песни от всички краища на България. В училище тя попада на добре подготвени музикални педагози - Андрей Папанчев, Станьо Бенев и Желев. Нейният глас е вече добре развит и пее втори алт - високо оценен от преподаватели и публика в

Елена Койчева

многобройните певчески изяви.

През есента на 1957 г. постъпва на работа в ОУ „Св. Климент Охридски“, с. Проф. Иширково, където работи 45 години като учителка и дружинна ръководителка. От самото начало на учителската професия тя започва да събира и издирва народни песни и обичаи. Обучава учениците си да ги пеят и събират - много от тях пеят и днес и са станали известни певци. През есента на 1957 г. в читалището на селото се организира за първи път женски битов хор с ръководител Магардич Калустян. А през 1959 г. Елена Койчева сама води хора със 78 участници.

Елена пее и събира народни песни през целия си живот. В пенсионерския клуб в селото в група „Кичина“ често се пеят песните „Стуян ювчери думаше“, „Иван на Рада думаше“, „Снощи за вода отидох“, „Знаеш ли, любе“ и др. Групата участва на събори в об-

ластта и страната, на селските тържества, в телевизионни предавания.

След пенсионирането си Елена има повече свободно време и пее в още една група за стари градски песни - „Ретро“ към НЧ „Доростол“ - Силистра. Тук тя изпълнява и солови песни, за които има награди за отлично представяне.

Песните и Елена Койчева

Под това заглавие Росен Чолаков - главен уредник в Историческия музей в Силистра, описва професионално и обективно състоянието на песенната фолклорна действителност: „През последните години в България по обективни причини се забелязва глобализация в културата на българина, в частност музиката. Паралелно с това избухват множество самодейни групи, ансамбли към читалища и общини, дейността на които е предимно записване, съхранение и популяризиране на фолклорното творчество по родните места. Елена Койчева е солистка при НЧ „Доростол“ - Силистра, и в многогодишната си практика като учителка събира песните на своя край.

Обществото не е с икономически, а носи народностен характер. Но ако дълбоко в генетичния код на дадено общество липсва чувството за саможертва и устояване на доказаните добродетели за съхранение на рода, то това общество ще за-

не или ще мутира. Българският род оцелява благодарение на тези добродетели и песните, събрани от Елена Койчева, са показател и пример, че те съществуват. Песента показва истинската човешка култура, защото в нея са налични всички настроения, когато човек е готов да пожертва интересите на собственото си Аз в полза на обществото, в името на Българския род. Само тогава могат да възникнат онези велики духовни ценности, когато на твореца е дадена малка награда, но оставеното от него е величаво и носи неоценима полза за поколения напред. Когато по този начин творецът отдава голяма част от живота си, за да се защити човек и неговата култура от безверието и нехайството на тривиалната действителност, това е висша форма на саможертва. Думата, изразяваща тези мисли е: Дълг!”

Книгата е като учебник, родова енциклопедия, наситена с чувства и знания, различни истории, разкази за различни житейски случки, които обогатяват читателя с много познания, емоция, настроения, връщайки го назад във времето. Авторката споделя: „Тази книга е написана с много любов. Опитам се да предам родното фолклорно богатство на децата и внуците ми, като от малки ги учех на различни песни и по такъв начин предавах народната мъдрост. Надявам се включените песни да намерят почитатели и сред читателите, а иширковските песни да продължават да се пеят от бъдещите поколения! Оставам в тази книга нещата, които най-много обичам - песните от родното си място като част от българското песенно творчество и култура.“

Актуално

www.duma.bg

Дилетантите в отбраната ще разградят стореното с много усилия

Стратегията за национална сигурност ще е формален документ, ако след нея не настъпят сериозни промени

В началото на септември м.г. започна работа по подготовката на Стратегия за национална сигурност. Със Заповед номер 78 от 15 септември 2009 г. на министър-председателя Бойко Борисов бе създадена междуведомствена работна група, в която са включени представители на институциите с преки отговорности в сферата на националната сигурност. Председател на работната група е вицепремиерът и министър на вътрешните работи Цветан Цветанов. Проучени са Концепцията за национална сигурност на Република България от 1998 г. и проектите за стратегия за сигурност на нашата страна, разработени през 2005 и 2008 г., които се разглеждат като предшественици на представения проект. Проучени са и стратегии за национална сигурност на редица държави от Европейския съюз, както и на други страни, а също така и стратегиите за сигурност на Европейския съюз и подготвителни материали във връзка с разработването на стратегическата концепция на НАТО за сигурност. В заключителната фаза на работата по проекта е била взета предвид и новата Стратегия за национална сигурност на САЩ от май т.г. Основните идеи за разработване на проекта на стратегия бяха представени на 16 октомври м.г. във Варна на кръгла маса, организирана от Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва. В общ вид проектът за стратегия беше представен на 6 април т.г. на научна конференция във Военната академия "Георги Раковски". Проектът е разработен преди всичко на основата на предложенията на различни ведомства, без да се допуска чисто ведомственият подход. Посочени са два основни вида национални интереси - жизнени и стратегически. Това разделение, според авторите, съответства на възприетото в повечето от изследваните чуждестранни документи.

Спирдон СПИРДОНОВ

България намери гарант на своята сигурност. Оттук нататък нейна основна грижа е да бъде лоялен член на НАТО и ЕС. Разбира се, без да изключва диалога и разбирателството с всички останали държави в света. Последното обаче не означава, че бдителността ни трябва да бъде притъпена.

Българският "редник Джейн" Невяна Митева участва и в мисиите на Алианс в други страни

Рисковете и заплахите се характеризират "с асиметрична многофакторност, висока динамика, неопределеност,

нееднозначни и сложни за прогнозиране процеси

Нараства взаимното проникване и зависимост между външната и вътрешната сигурност. Стратегическо влияние върху вътрешната среда за сигурност оказват международните финансово-икономически и политически процеси, промените в климата, реализирането на трансгранични енергийни проекти, ангажиментите на Република България за охрана и контрол на външните граници на ЕС, борбата с трансграничната престъпност и защита на съвременните демократични ценности и култура."

Цитатът е от проекта на Стратегия за националната сигурност на Република България, публикуван в сайта на правителството. Предстои обсъждането на 152-те тези, които са заложили в него. Последна дума ще има Народното събрание.

Във всяко мнение може да има нещо рационално. Дори и да е изказано от хора, които нямат кой знае какви наблюдения в тази сфера.

Например един седмичник, който претендира да е вестник за национална сигурност и отбрана, внушаваше със

заглавието си на коментара за стратегията, че България търси гарант. Точно това е една от големите разлики между Концепцията за национална сигурност от 1998 г. и този проект.

Днес не се оглеждаме за врагове около нашата граница, имаме сериозни ангажименти като членове на НАТО и участваме активно в Европейската политика за сигурност и отбрана. Това обяснява и правилността на тезата, заложена в чл. 13: "Членството на Република България в НАТО и в ЕС е главен съдържащ фактор, който ще възпрепятства намеренията за разрешаване на спорни въпроси с военна сила в дългосрочна перспектива."

Съвременното разбиране на днешната ситуация и аргументираните прогнози за нейното развитие са в основата и на разделна за отбранителната политика. Съвсем логично е, че тук не намираме детайли за ролята и задачите на Българската армия и на Въоръжените сили като цяло. Тази тема е приоритет на подготвящата се Национална отбранителна стратегия, която ще дойде на мястото на действащата от 1999 г. (и променяна няколко пъти) Военна доктрина.

Националната отбранителна стратегия

ще определи целите, функциите, задачите, изграждането, развитието и използването на въоръжените сили и отбранителните способности. В проекта на стратегията се уточнява, че развитието на отбранителните способности се анализира и оценява чрез провеждането на периодични прегледи на отбраната или структурите на силите, реализира се с изпълнението на планове за развитие на въоръжените сили и се отразява ежегодно в доклад за състоянието на отбраната и въоръжените сили.

До края на август трябва да завърши Прегледът на структурите на Въоръжените сили. Неговите резултати ще бъдат основата на Бялата книга за отбраната и Въоръжените сили, откъдето би трябвало да получим информация, включително и за бъдещата численост на Въоръжените ни сили. Министерството на отбраната се е ангажирало до края на годината да разработи и предложи за приемане План за развитие на Въоръжените сили. С неговото изпълне-

Българската система за сигурност вече основно се изчерпва с членството ни в НАТО

ние през 2011-2012 г. ще настъпят промените, в т.ч. редуцията на бойните поделения.

До този момент завърши административната реформа с малко повече от 30 процента съкращения. Що се отнася до споменатия доклад за състоянието на отбраната и въоръжените сили, правителството вече показва каква би трябвало да бъде неговата роля. То предложи на депутатите анализ на ситуацията през 2009 г. От него станаха ясни не само изостаналите плащания по модернизацията на армията. Докладът даде определени насоки на отбранителната политика и подсказа какви ще бъдат решенията след приемането на стратегията и следващите я документи. Той ни даде статистика, която показва, че в сравнение с останалите държави България има твърде много военнослужещи като относителен дял от броя на населението.

Каква ще бъде оттук нататък нашата отбранителна политика? Според проекта ни

предстои да изградим единен комплекс оперативно съвместими въоръжени сили

способни да изпълняват целия обем от задачи, породени от тенденциите в развитието на геостратегическата среда на сигурност. И още: "Формирането и осъществяването на отбранителната политика се основава на: споделената отговорност за сигурността, адекватното участие и използване на механизмите на колективната отбрана на НАТО и общата политика за сигурност и отбрана на ЕС; характеристиките на средата за сигурност, рисковете и заплахите и произтичащите от тях сценарии за използване на въоръжените сили; състоянието на отбранителните способности и планове за тяхното развитие; наличните ресурси; възможностите за участие в многонационални проекти при активно включване на българската индустрия и изследователски центрове."

Тук проектът отново ме връща на споменатата в началото на този анализ теза. Авторите на документа са категорични, че изпълнението на стратегическата цел на отбранителната политика се основава на членството на страната в НАТО и ЕС. Според тях ефективността на нашето членство в тези организации е от критична важност за максимално оползотворяване на възможностите, които то предоставя. Заради характера на документа, както вече бе отбелязано, нямаме голям шанс да извлечем конкретните роли на армията. Все пак проектът ни казва, че Въоръжените сили и институциите, осигуряващи отбранителни способности, съсредоточават усилията си за: развиване, поддържане и предоставяне на необходимите военни и други способности за колективната отбрана на НАТО и общата политика за сигурност и отбрана на ЕС; участие в

мисии и операции за укрепване на международния ред и сигурност; поддържане и предоставяне на способности за подкрепа на населението и защита на националната критична инфраструктура при природни бедствия и аварии.

Разбира се, без съвременен отбранителен мениджмънт нещата няма да станат. Важна част от него е и интегрираното управление на отбраната. Ръководството на МО вече върви по този път с проведената административна реформа. Искане ми се да вярвам, че този процес не е завършил.

Все още

във военната администрация има дублиращи се структури

което води до разпиляване на разходи, липса на координация и в края на краищата до недобри крайни резултати.

От стратегията става ясно, че е задължително да се търси и постига качество на решенията и на тяхното изпълнение. Става дума за ефективно използване на финансовия ресурс, за планиране на основата на способности и вероятни сценарии, за увеличаване на участието ни в структури, програми и проекти съвместно с нашите съюзници и партньори в рамките на агенциите на НАТО, Европейската агенция за отбраната и реализация на програмата на ЕС за изследвания по сигурността и иновации, за създаване на максимални възможности за включване на националната отбранителна технологична и индустриална база и изследователски/иновационни способности; за актуализиране на концепции и доктрини за развитието и използването на военните и гражданските компоненти на системата за отбрана. Едва ли има някой, който да не аплодира един друг текст в този ред. Той гласи, че подготовката и обучението на хората в отбраната трябва да бъде в съответствие със съвременните съюзни стандарти. Ще ми се да добавя, че

за отбраната трябва да се търсят хора, които знаят за какво става дума

Всяко навлизане на дилетанти в тази сфера води до разграждане на стореното с много усилия и лишения.

Пределно е ясно, че стратегията не е и не бива да бъде само отбранителна политика. Точно затова тя е очаквана не само от институциите, но и от гражданите.

Но тя ще бъде формален документ, ако след нея не настъпят сериозни промени, включително и в системата на националната ни сигурност. Вече прави впечатление, че визията за промени в МО и Българската армия е в унисон със заложеното в проекта. Този факт донякъде успокоява привържениците на тезата, че нещата трябваше да тръгнат едва след приемането на стратегията. Министърът на отбраната Аню Ангелов, чийто почерк не е трудно да се открие в проекта, заяви необходимостта от закон за националната сигурност. Идеята е добра, реализирането ѝ е наложително. Впрочем тя витае през последните петнадесетина години.

Проф. Димитър Йончев бе от първите радатели за подреждане на мозайката на националната ни сигурност. Сега това може да се случи. То би могло да бъде записано и в стратегията. Едва ли обаче този закон трябва да бъде многотомник. По-скоро от него ще последват множество специални закони, които ще имат повече устройствен характер. Рискувам да изброя някои от тях: за отбраната, за въоръжените сили, за резерва, за разузнавателната общност, за управление при кризи, за политиката, за гражданска защита и т.н.

Проектът подлежи на обсъждане. Все пак обаче дискусиите не бива да продължават безкрайно дълго. Ако това се случи, рискуваме този проект да последва съдбата на своите два предшественика. В края на краищата това не е конституция, а и в заключението се предвижда своевременно актуализиране в съответствие с промените в приоритетите на страната, в средата за сигурност и наличните ресурси.

Позиция

www.duma.bg

Неуморният Вагенщайн

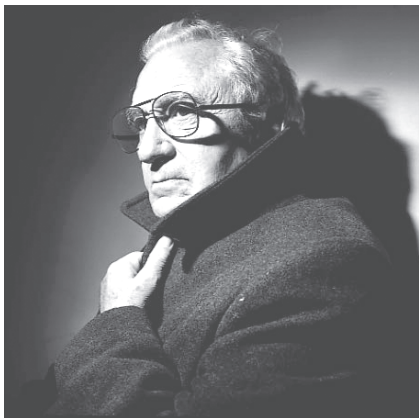
Човекът, който знае неща, които мнозина не знаят, в своите “Драскулки от неолита” пише малко за кино, малко за политика, малко за идиотизма на онзи режим, малко за фашизма и антифашизма

Самуел ФРАНСЕС

Какъв сме свикнали със способността на Джеки Вагенщайн да преминава с лекота от жанр в жанр. Автор на над 50 сценарии за игралното и документалното кино, на една нашумяла куклена пиеса (“Съкровищата на Силвестър”), той изведнъж се прояви като най-превеждания български писател на романи. Негови преводи на “Петокнижие Исааково”, “Далеч от Толедо” (известна още като “Аврам къркачът” и “След края на света”) и “Сбогом, Шанхай”, всичките третиращи от различен ъгъл еврейската тема в различни точки на планетата, се появиха на основните езици - френски, немски, руски, английски, испански, иврит, а неотдавна - и на италиански, македонски, словашки и други езици.

Затова изобщо не се учудих, когато разбрах, че се пробва и в жанра на пиесата. При това по една добре позната нему, но нова за широката публика тема, която е в състояние да я взриви. Защото се оказва, че Борис Първи, кръстителят на България, поне на два пъти се е колебал между Изтока и Запада, между католическата и източноправославната църква, преди да се спре на втората със столица Константинопол. При това огромна заслуга за неговия избор изиграва не друг, а папският емисар Формоз, изпратен при него именно за да го убеди да приеме католическата вяра. Но направил всичко по силите си, за да посее в сърцето му съмнение в правотата на този избор.

Неочаквано за Борис, след завръщането му Формоз е избран за папа. Може би това е моментът, който Борис е трябвало да се реши и да избере Запада пред Изтока. Но папата умира много скоро, вероятно умъртвен от неговите про-

Портрет на Анжел Вагенщайн от френския фотограф Оливие Ролер

тивници, които изхвърлят трупа му в река Тибър. След време рибари изваждат трупа на Формоз, силно обичан от народа, но очевидно ненавиждан от висшите сановници, които и след смъртта му не желаят да му простят неговото свободомислие. Те обличат скелета с папски одежди, поставят на ръката му папския пръстен, а на главата му - папската корона, но му задават 141 въпроса, на които той, естествено, не е в състояние да отговори. Тогава неговите врагове отрязват пръста му, изтриват името му от списъка на папите и се опитват да заличат дори спомена за него.

Вагенщайн пренася действието в днешна България, а главен негов герой е един клошар, когото нарича “Ейтитам” (по обръщението, което използват към него пазачите на хотели и други лица, с които съдбата го среща). Изключително възискателен към себе си, писателят зарязва пиесата да отлежи “Като старо вино, което или се превръща в коняк, или в оцет”, според самия Джеки. Ще му

се да определи веднъж завинаги този стремеж на България да заеме мястото си в света - с Изтока или със Запада, което и днес не е определено (или разкратена между Изтока и Запада, проблем и на главните енергийни проекти пред страната). Но той съзнава, че в ръцете си държи злато, а не удобната за работа глина, нещо като матрьошки, поставени една в друга.

Захваща се със спомените си, които никак не са малко. От детството в родния Пловдив през годините в Париж и отново в България, където заедно с баща си Раймонд е връзка на съветското разузнаване с неговите агенти в страната. “Нарекъл съм ги “Преди края на света” (по аналогия с филма му “След края на света”)”, сочи Джеки, като включва и мен, и останалите читатели на “Еврейски вести” в това деление. А то включва и партизанските години, и смъртната присъда, и годините след Девети септември, когато е обвинен за това, че не е бил екзекутиран, и годините в Москва, където заедно с Конрад Волф (режисьор на копродукцията “Звезди” по сценарий на Джеки, отличена с най-високи награди), се подготвя за бляскаво бъдеще в киното. Един опит за мемоаристика, който аз самият съм нарекъл “Драскулки от неолита”, размишления на пещерния човек, защото днешните хора се смятат за хомо сапиенс, които всичко знаят, та - малко за кино, малко за политика, малко за затвора, малко за идиотизма на онзи режим, малко за фашизма, малко за антифашизма, чисто асоциативно, неща, които може да интересуват някого. Защото знам неща, които мнозина не знаят.

Така завърши моето интервю с Анжел Вагенщайн. А междувременно той всяка сутрин застава пред компютъра. С надеждата да настъпи моментът, в който да се върне към пиесата. И по собствените му думи, да отвори канелката на бъчвата с вино и да провери дали се е превърнало в качествен коняк или се е вкиснало в оцет.

Да се надяваме, че от нея ще потече еликсир. Както винаги досега.

Нашият институт дава информация и прогнози на CNN

От стр. 11

Какъв е научният приоритет на НИИМХ, г-н Корчев, който можете да наречете “национален”?

- Други са ни приоритетите в момента - да модернизираме нашата служба. Кагото това стане, ще дадем възможност за развитие на друг тип оперативна дейност. А щом сменяме “схемата” на производство, това ще изисква хора с по-висока квалификация. Искам да направя проект с точно дефинирана финансова част - какво е необходимо, за да има България една модерна метеорологична служба, за да преценя откъде можем да намерим ресурс. Ако работим без подкрепата на българската държава, ние няма да получим никакви пари от ЕС, колкото и да е добър проектът, който сме направили. Следващият приоритет е кадровата политика - хората не искат за учат физика или математика, да дойдат да работят в българската метеорологична служба и да получават мизерни пари. Някога влязох с бал 5.25 и бях на едно от последните места, тогава физиката беше модерна, имаше период на възход, което после даде отражение върху различни отрасли от иконо-

миката, включително на България. Сега имаме три курса - геофизика, метеорология и астрономия от 7 човека! Сключихме договори за стаж на студенти с четирите ни филиала в страната, което се навявам да мотивира младите и да даде перспектива на кадровия въпрос. Ние трябва да търсим и намерим хората, които искат да работят при нас, защото заплатите никога не са били примамливи.

Да кажете и какво ще е времето в България до края на XXI век според “климатичните сценарии”?

- Автор на модела “Аладин” за прогноза на времето над ограничена територия е заместникът ми доц. Валери Спиридонов, разработи го навремето във Франция. Версията на този модел работи във всички европейски държави, това е нашият оперативен модел за прогнози. Имаме модел, симулиращ развитието на климата 2020-2050 г., а следващата версия е 2050-2100 г. Това, което интересува хората във връзка с глобалното затопляне, е, че температурите през първия период ще се повишат средно с 2 градуса, а през втория с 3-3.5 градуса по Целзий. Методът се съобразява с крупномасштабните модели, а за територи-

ята на страната се прави вграден (телескопизиран), за да можем да отчетем локалните си особености. Нашият модел е съгласуван с тенденциите на глобалния, който показва, че интензитета и честотата на екстремните явления, които ще наблюдаваме през следващите години, ще се увеличи. Ще имаме по-често екстремни метеорологични ситуации - с много интензивни валежи или с много високи температури и тези максимуми постепенно ще се увеличават. Но това ще е резултат от комплексни фактори.

Кое то означава, че богатите страни, както ги определяхте, ще продължат да спекулират с оромната “врега” от човешката дейност и да правят политика от това като ограничават развитието на поизостаналите държави?

- Има такова нещо, попреекспонират се климатичните промени. Богатите искат да се подменят средствата за производство с цел да се намалят т.нар. емисии, изхвърляни в атмосферата, в което няма нищо лошо. Това са инвестиции, разбирате.

Значи и климатичните промени влизат в употреба като политическо оръжие...

- Има и такъв момент.

Брюкселски безсъници

Търговия с гражданство

Георги ГОТЕВ

България е една от страните в ЕС, които раздават гражданство на съседни страни и държави от региона по съкратена процедура. Давайки лесно гражданство на македонци, сме в една компания с Румъния, която прави същото в полза на молдовците, и на Унгария, чието ново дясно правителство има планове, намири-сващи на ревизия на договорите, сложили край на Първата световна война. Словакия неотдавна изрази опасения от новата политика на Будапеща.

Има още една страна от ЕС, не от нашия регион, която дава гражданство на потомците на политическите бежанци от режима на Франко. Около 225 000 души, предимно от Латинска Америка, с основание или без, са подали молби за гражданство, а 117 000 вече станаха испанци. Така че общо страните в ЕС, раздаващи гражданство, са четири.

Евросъюзът няма обща политика в областта на даването и отнемането на гражданство - това си остава строго суверенно право. И макар че по-богатите страни на Запад скърцат със зъби, че дошлите извън ЕС нови европейски граждани се заселват при тях, нищо не могат да направят. Но черна точка определено получаваме.

Общо бъдещите бенефициенти на облекченото раздаване на гражданство се оценяват на пет милиона. Числото е може би по-голямо, защото само молдовците са четири милиона, и според неотдавнашно изявление на румънския президент Бъсеску Букурещ не може да откаже гражданството, което насил-ла им е било отнето от Сталин. От началото на тази година Румъния е дала гражданство на 17 000 молдовци, посочи Бъсеску. Преди година той беше казал, че в румънските консулски служби в Молдова били подадени един милион молби за румънско гражданство.

И ние не изоставаме. Неотдавна министър Божидар Димитров съобщи, че от началото на годината сме дали гражданство на 9000 македонци, а също на граждани на Сърбия, Молдова, Албания... Ако се запазели темповете, щели сме да раздадем гражданство на 18 000-20 000 души до края на годината, посочи той.

Завчера пък Божидар Димитров лансира идеята за придобиване на българско гражданство чрез дарение. Всеки, дарил над 100 хиляди евро на културна институция, можел да се сдобие с български паспорт, каза той, макар че не става ясно на какво законово основание ще става това.

Аз лично имам големи подозрения за мотивацията на кандидатите за гражданство. Сигурно има един неголям процент, които наистина са дълбоко свързани със съответния народ, но повечето го правят за удобство - най-вече, за да пътуват и работят в ЕС и по-късно и в САЩ. Забраните за работа вече отпадат и за българите. Дори Сърбия и Македония да влязат в ЕС, да кажем след десет години, поне още толкова ще важат забрани за работа.

Не съм наясно също с истинските ползи за България от раздаването или разпродажбата на гражданство. Какъв е смисълът да броем за българи хора, които не живеят в страната ни, които нямат намерение да живеят у нас, които нямат планове да се “натурализират” като граждани на държавата, която ги приема? Освен това подозирам, че тези “българи” с дейностите си на Запад само ще натоварват консулските ни служби и ще развалят имиджа на страната ни. Имам също чувството, че САЩ ще откажат да ни дадат безвизов режим точно заради тази политика. Ами че и терорист би могъл да си купи българско гражданство, това поне Бойко Борисов би трябвало да го разбере!

Предпочитам по-малка България, но по-подредена, и в която гражданите ѝ говорят български, а не балкански езици и диалекти.

Скептичен съм относно инициативата да върнем в България тези, които я напуснаха през годините на прехода. Идеи като “Българският Великден” нищо не родиха, освен че отделни юпита си направиха далаверата. Нека всеки се върне по своя преценка, не заради поредната кампания. На този етап прогнозирам, че доста българи ще се върнат, когато се пенсионира. Но само ако условията не се влошат още повече. И ако здравната система може да поеме това застаряващо население.

Бях в София допреди дни и повечето хора, с които се видях, търсиха съвет с какво биха могли да се препитават, ако напуснат страната. Прави ми впечатление, че за българина няма срамна работа, стига да е добре платена. Това не е добър знак. Вместо да се занимава с търговия с гражданство, Божидар Димитров, когото впрочем считам за приятел, би трябвало да се замисли какви съвети да даде на премиера, за да запазим поне това население, което имаме. Може да е лош човешки материал, както казва Борисов, може да е шибан народ, както казва професорът, но на нищо не прилича да изпускате питомното и да гоним дивото.

Култура

очаквайте

Мария Илиева завършва нов сингъл, ще го представи през септември

Лъчезар Ошавков отново в „Кавалет“

Днес известният френски художник от български произход Лъчезар Ошавков открива своята пета поред изложба във варненската галерия „Кавалет“. Експозицията включва 25 платна, сред които 10 големоформатни композиции. Някои от работите на художника като „Скитници“, „Натюрморт“, „Жените от Медина“ са добре познати на българската публика от предишните изложби на художника. Други са съвсем нови, създадени през последните месеци. Сред тях е платното „Недискретен поглед“, посветено на френската постимпресионистка Сюзан Валадон.

Новата изложба е част от проекта „Париж-Варна“ на „Кавалет“, по време на който в популярната варненска галерия досега бяха показани творби на Живко Седларски, Ан Дьо Колбер-Христофорова, Димитър Казаков, Валерий В. Поцаров, Любен Диманов и Лъчезар Ошавков.

Моето изкуство е начин на съпротива срещу дехуманизацията на изкуството, която напоследък се е настанила в литературата, изложбените зали и киното – споделя известният художник в интервю пред „Кавалет“. Организаторите на изложбата предвиждат през октомври в галерията да бъде показана съвместна изложба на Лъчезар Ошавков с френския художник Паскал Курбо, която ще е един от последните акценти на проекта „Париж-Варна“.

„Момиче и синигер“

Апичатпонг Уирасетакул:

„Златната палма“ е резултат от много труд

Всеки ден можеш да станеш свидетел на нещо приятно и красиво, споделя тайландският режисьор

Интервю на Здравко ГРИГОРОВ и Ангел ХАДЖИЙСКИ

Дни преди българската премиера на филма „Състоянието на света“ тазгодишният носител на „Златна палма“ от фестивала в Кан Апичатпонг Уирасетакул отговори на въпроси за българската аудитория. В интервю специално за рубриката „COOLтурно“, предоставено на ДУМА от авторите, режисьорът споделя защо новелата от филма е най-личната му творба, как се работи в Тайланд и защо предпочита да работи с непрофесионални актьори. „Състоянието на света“ ще има прожекция на 23 август от 21 ч. в Дома на киното.

Снимка POZOR LTD.

□ В тазгодишното издание на фестивала „Късо съединение“ е включен филмът „Състоянието на света“, част от който е вашата новела „Светещи хора“. Кои са „светещите“ хора?

- Филмът е за граничната зона между две страни – на истината и на измислицата, на смъртта и на живота. „Светещ“ в случая се отнася както към видимите, така и към невидимите неща. Филмът е посветен на мъртвия ми баща. Представя ритуала, при който се разпръсва пепелта на мъртвеца, когато материалното изчезва и се слива с водата. Лентата също така е портрет на хората от екипа, с които работя, но тук те са пред камерата и са в ролята на членовете на моето семейство.

□ Колко тежи „Златната палма“?

- Много. Тя е резултат от много труд. От друга страна, е изключително лека. Отдыхнахме си, донесе ни много радост след една година усиlena работа.

□ Как приемат филмите ви във вашата родина Тайланд?

- За разлика от предишните ми филми, „Uncle Boonmee Who Can Recall His Past Lives“ беше добре приет и не предизвика спорове. През изминалите няколко години хората в киното, заедно със зрителите, изградиха по-силна независима филмова общност.

□ Предполагаме, че масовите филми в Тайланд са много по-различни от вашите, ще ни опишете ли какво е характерно за тази кинематография?

- Въпреки че държавата ни е малка, филмовата индустрия е доста развита, имайки предвид малкия пазар. Най-разпространените жанрове са хорър, тийнейджърски любовни истории и комедии с псевдотравестити.

□ Къде намирате вдъхновение за вашите филми?

- Живеейки тук, откривам какви ли не начини да се вдъхновявам. В страната властва агресия (физическа и емоционална), политически и социален натиск, пропаганда... Но същевременно всеки ден можеш да станеш свидетел на нещо приятно

и красиво.

□ Как избирате актьорите си? Предпочитате професионални актьори или аматьори, които сте срещнали случайно?

- Това зависи от проекта. Обичам да работя с непрофесионални актьори, защото те не внасят във филмите ми персонажи от техни предишни роли. Винаги правя собствено проучване, за да намеря подходящи хора в града, в който снимаме. В това се крие очарованието на снимачния процес.

□ Знаем, че освен режисьор сте и сценарист на всичките си филми. Готов ли сте да режисирате филм по чужд сценарий?

- Може и да стане. Просто трябва да намеря подходящия сценарий, който да ме вдъхнови.

□ Преди да започнете да се занимавате с кино, сте завършил архитектура. Помага ли ви образованието в създаването на един филм?

- Завършил съм архитектура, но никога не съм работил по специалността. Въпреки това образованието много ми помага, когато конструирам даден филм. Това е опорната ми точка, когато взимам решения и правя анализ на пространството.

□ Кои са режисьорите, от които се учите?

- Режисьорите от френската Нова вълна, в които продължавам да откривам нови неща, както и тайванската, и иранската кинематография.

□ Работите ли върху нов проект след „Uncle Boonmee...“?

- Продуцирам два напълно различни филма на млади режисьори. Единият представя любовна история от 90-те и засяга настоящата финансова криза. Другият е експериментален филм за множество пътешествия с влак. Освен това намирам време и да пиша сценария на новия си филм, който ще бъде посветен на мъртвите животни.

www.duma.bg

кратки

Доброволци чистят тон боклуци преди Беглика фест

Един тон боклуци събраха над 40 доброволци на Беглика фест дни преди откриването на третото му издание. Сред находките се отличава дори цяла тоалетна чиния. Резултатът от криворазбраното кмпипране се извозва благодарение на помощта на община Батак към сметосъбирателните пунктове. Организаторите на феста почистват района на язовир „Голям Беглик“ два пъти годишно, но никога не са се натъквали на такъв „урожай“ в рамките само на една година след последното почистване на фестивалната зона и 2 месеца след масовото почистване на бреговете на язовира от 50 доброволци през юни тази година, съобщиха организаторите. Мощно надсвирване с роговски гайди ще даде начало на Беглика фест 2010, на който тази година се очакват над 2500 души.

107 години от Илинденско-Преображенското въстание

Национално честване по случай 107-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание организират на 21 и 22 август в местността Петрова нива в Странджа община Малко Търново, Съюзът на тракийските дружества в България и Регионалният съвет на тракийските дружества - Бургас. Тържествата се откриват на 21 август от 10 ч. с фолклорна програма, от 20 ч. е заупокойната молитва в памет на загиналите преображенци в храм-костница „Света Петка“. От 20.30 ч. започва официалното честване пред паметника на героите, а от 21 е тържественият концерт. На 22 август от 10 ч. отново е предвидена фолклорна програма.

Серж Танкиан издава солов албум

„Reprise Records“ обявиха новата дата за излизането на албума „Imperfect Harmonies“ - 21 септември. Това е вторият самостоятелен проект на фронтмена на „System of a Down“ Серж Танкиан, предхождан от отлично приетия от критиката „Elect The Dead“. Както и първия албум, изпълнителят отново сам го продуцира в музикалното студио в дома си в Лос Анджелис. Певецът, композитор и политически активист отложи първоначалната дата за разпространение на новия си албум, с цел за обложката му да не бъде използвана дървесина, както е направено и при предишния проект. Танкиан вече започна световното си турне в подкрепа на своя нов албум с участия в европейски фестивали, придружен от бекграунд групата си „The F.C.C.“, както и от редица други музиканти. „Imperfect Harmonies“ предстои да излезе на българския музикален пазар от „Орфей мюзик“, научи ДУМА от Нели Михайлова.

Жив

В РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТОТини Темпа е готов
с трета хитова песен

www.duma.bg

РУМИНА СТАНА ЛЕПА БРЕНА

Визуална прилика на Румина със сръбската икона Лепа Брена откриха нейни фенове в новия ѝ клип "Пий една студена вода". Сходството е със снимки на певицата от началото на кариерата ѝ през 80-те години. Силно впечатление във видеото прави и променената, изцяло обновена визия на Румина, която личи в грима, прическата и стайлинга. Тя е сексапилна и предизвикателна, като това излъчване се подсилва и от горещите сцени със сръбския модел, който ѝ партнира. За видеото на песента Румина се доверява за първи път на топ режисьора Деян Миличевич, като снимките се осъществиха в Белград. Специално за ефектите във водата, които са особено атрактивни, бе построена сложна конструкция. Имало и неприятен момент: водата в басейна била много студена, а на Румина ѝ се наложило да престои в нея повече от 3 часа. Това довело до силна настилка, която я налегнала веднага след връщането ѝ в България.

Търсят кандигати за световен рекорд по четене във Виена

Кампания за поставяне на световен рекорд по четене, който ще се проведе на 26 септември т.г. на Пратера във Виена, започва у нас. По време на опита за регистриране на постижението възрастни ще четат едновременно даден текст на деца в продължение на най-малко 3 минути. За целта в 11 държави, включително и в България, ще бъде изтеглен по един печеливш. Картичките - заявки за участие в "Move & Help" инициативата за поставяне на световен рекорд по четене, ще са на разположение от 23 август до 12 септември на всички OMV бензиностанции в Австрия, България, Босна, Германия, Хърватия, Румъния, Сърбия, Словакия, Словения, Чехия и Унгария. Във всяка държава ще бъде изтеглен победител, който ще спечели уикенд за двама в столицата на Австрия - Виена, включващ разходите за пътуването до там и обратно, две нощувки, дневни и участие в опита за световен рекорд по четене.

Говорят си двама чиновници:
- Да-а, трудно живеят в днешно време честните хора...
- Че теб какво те засяга това?

Д-р БОРИС ДЖИБРОВ, дипломат
ЕКАТЕРИНА КАРАБАШЕВА, писателка, поетеса
ИВАН НИНОВ, художник, график
ИОРДАНКА БОНЧЕВА, бивш национал по волейбол
КАТЕРИНА СЕФЕРИНКИНА, учредителка на клуба „Приатели на ДУМА“ в Пазарджик
ЛОРА КРУМОВА, журналист, ТВ водеща
МОНИКА ПАНАЙОТОВА, народен представител
проф. ИВАН ИВАНОВ, химик-органик, чл. кор. на БАН

Какво харесват хората по света

Филмът „Аватар“, веригата за бързо хранене „Макдоналдс“, футболът, ябълките и бананите обединяват различните народи

Така, както футболът е най-популярният спорт у нас, а в Канада това е хокеят, във всяка една страна хората си имат своите предпочитания - за бирата, за тв програмите, за колите и др. Какво харесват в различните краища на света - коя е най-слушаната песен в момента, как кръщават децата си, кой е любимият им плод - разкрива "Businessweek".

В Китай наблягат на местното производство - цигари "Baisha" на "China National Tobacco", бира "Snow", родна бой група, а любимото тв предаване е исторически сериал за живота на търговци от провинция Шанкси. От плодовете избират ябълки, харесваната кола е BYD F3, предпочитаният филм - "Аватар", а спорт - бадминтон. Китайското правителство обаче не разкрива данни за най-харесваните мъжки и женски имена.

Французите пият бира "Kronenbourg", ядат в "Макдоналдс", пушат "Марлборо", карат Пежо 207, гледат "Д-р Хаус" и "Ава-

тар". Любимият им плод са ябълките, песен - "С а м'е nerve" на Хелмут Фриц, спорт - колоездене. Предпочитаното име на момиче е Ема, на момче - Лукас.

В Германия залагат на бира "Oettinger", обичат ябълки и "Макдоналдс", харесват песента "Poker Face" на Лейди Гага, карат Фолксваген голф, избират цигарите "Марлборо", а любимият спорт е футбол. Кръщават децата си Мия и Леон.

Американците пият "Bud Light", залагат на портокали и "Subway", слушат "Boom Boom Pow" на "The Black-Eyed Peas", гледат "Американски айдъл" и "Аватар", пушат "Марлборо", возят се на Форд F-150, а от спортовете харесват плуването. Любимите имена са Изабела и Джейкъб.

Във Великобритания избират бирата "Carling", хранят се с банани и в "Subway", харесват песента "I Gotta Feeling" на "Black Eyed Peas", тв предаването "Britain's Got Talent" и филма "Аватар", карат Форд фиеста, пушат "Lambert & Butler King Size", а предпочитаният спорт е футбол. Оливия и

Джак са смятани за най-хубави имена от жителите на Острова.

Японците ядат мандарини и ходят на "Макдоналдс", пият "Asahi", слушат "Far" на "GReeeeN", гледат "Ryoma-Den" (японски сериал) и "Аватар", пушат "Mild Seven", карат Тойота Prius, спортуват йога или аеробика. Предпочитаното женско име е Рин (което означава "умна"), мъжко - Хирото ("големи криле").

В Бразилия се търси бирата "Skol" и бананите. Местните се хранят в "Макдоналдс", харесват песента "Halo" на Бионсе, гледат по телевизията "Passione" (сапунен сериал) и "Аватар", пушат "Derby", карат Фолксваген голф, спортуват джогинг. Мария и Жоао са най-любимите им имена.

Бирата "Балтика" на "Carlsberg" е изборът на руснаците. Те обичат банани и "Макдоналдс", харесват цигарите "Winston", колата им е Лада Приора, спортът е футбол. Най-харесваното име на момиче е Анастасия, на момче - Александър.

Сюзън Бойл дава шанс на неизвестна певица

Шотландската леля с ангелски глас, както наричаха в началото Сюзън Бойл, ще даде шанс на талантливата Амбър Стаси. Дамата е победителка от конкурса в YouTube, чрез който Сюзън иска да даде шанс на неизвестен изпълнител и да запише дует за предстоящия ѝ албум "The Gift". От хилядите участ-

ници Бойл избра американката Амбър да лети до Лондон по-късно този месец и да се присъедини към нея в звукозаписното студио. Сюзън лично се обади на 33-годишната жена - майка на 3 деца, за да ѝ съобщи новината и да я поздрави.

Конкурсът в YouTube е най-успешният за всички времена, като след пускането му е имало регистриране на нов участник на всеки 6 минути. "Не съм и предполагала, че толкова много хора ще пожелаат да се включат в това и искам да благодаря на всички. Беше ми изключително трудно да избира победител, защото имаше много талантливи изпълнители от целия свят. Въпреки всичко Амбър се отличаваше. Харесах много клипа ѝ, тя има прекрасен, много красив глас", сподели Сюзън Бойл.

СНИМКА VIRGINIA RECORDS

Децата каратисти с отворена тренировка

По повод премиерата на "Карате кид" деца каратисти ще демонстрират на живо най-добрите техники от филма. Това ще се случи на 4 септември във всеки град, където има кино "Арена", с изключение на Плевен. Всички желаещи ще могат да се включат в отворена тренировка и да научат няколко движения от най-добрите възпитаници на местните клубове по карате.

Официалната премиера на филма ще се състои на 2 септември от 19 ч. пред кино "Арена Запад" в София. Тогава ще е и първата демонстрация, която ще се осъществи със съдействието на карате клуб "ИПОН". Едно от децата ще се превъплъти в главния герой от филма, чиято роля се изпълнява от Джейдън Смит - син на Уил Смит ("Мъже в черно", "Лоши момчета" и др.).

Освен възможността да наблюдават и да се включат в откритите тренировки по карате всички желаещи ще могат да участват и в инициативата "Влез в света на карате"! За целта трябва да регистрират билета си на сайта www.kinoarena.com. 150 души ще спечелят един месец безплатни тренировки по карате в собствения си град.

Кола се превръща в лодка и погвогница

Учени успяха да създадат кола, която е оборудвана с пет двигателя, две перки и няколко реактивни, които позволяват на автомобила да плува над и под водата. Моделите са няколко. Двуместната "Hydra Spyder" е супер бърза и струва 175 000 долара. Досега са продадени 5 коли. Моделът "Hydra Terra" разполага с 49 места и се ползва за превоз на туристи и за разглеждане на крайбрежието.

Биогориво от уиски се смесва с бензин

Новото биогориво, направено от вторични продукти от производството на уиски, трябва да се смесва с 5 до 10% бензин или дизел. Това препоръчват авторите на идеята от университета в Единбург. Учените оползотворили течната утайка, която оставала по медните съдове при производството на уиски. Изследователите искат да патентоват продукта, който може да се използва без специално приспособяване на превозното средство.

90-годишен скочи от самолет за ЧРД

Аржентинецът Карлос Роке Белтран, който през 1944 г. се присъединил към парашутистите в националната армия, отпразнувал 90-ия си рожден ден със скок от самолет. Любителят на екстремни преживявания го сторил без никакви проблеми и бил посрещнат на земята от неговата съпруга, 4-те му деца, 12-те внуци и 10-те правнуци. Решението да скочи от самолет за рождения ден било подтикнато от "духовна нужда".

АРЕСТ ЗА ПОКАНА ВЪВ ФЕЙСБУК

54-годишният Хари Брюдер от Флорида бе арестуван, защото поканил бившата си жена за приятел във фейсбук. Работата е там, че експсбургата му имала ограничителна заповед срещу него. А общуването в социалната мрежа според полицията нарушавала съдебното постановление, забраняващо контактите между двамата. След разпит американецът признал за два свои опита за един месец да се свърже с бившата си жена, както и че променил паролата на електронната ѝ поща. Мъжът е в ареста и дължи \$5000.

Искам гумата

Влюбеният в живота

Той изграждаше територията на справедливостта

Георги СТОЯНОВ

Бачо Ангел, както наричахме Ангел Първанов, не беше равнодушен към проявленията на живия свят. Той се радваше на природата като дете и негодуваше срещу всяко посегателство към нея. За него музиката беше уникална дарба и възшебство на човешкия дух. Нямаше събиране на приятели, на което да не звучи неговият дудук или друг духов инструмент. Той рецитираше, бранеше и разпространяваше с неподозирено вдъхновение словото от народните песни, писаната поезия или проза на авторите, които уважава. Беше влюбен в историята на своя край и на България, вадеше от небитието неизвестни факти и събития - прояви на човешкото достойнство и гражданска доблест. Съвършен събирател и изследовател на архиви, бачо Ангел обогати паметта ни за миналото, направи ни горди наследници на българския корен и на непомерните страдания на хората в името на доброто.

Но над всичко се извисяваше страстта му към социална справедливост. Много са случаите, в които е спасил прекършени съдби, намесил се е там, където другите са предпочели да стоят отстрана. Говореше високо и открито, не се криеше зад ничий гръб, в минути на опасност подлагаше своя. Често без никой да разбере това... Не събираше материални блага, не признаваше царщината и не робуваше на нищо. Години борба за справедливост - немалко и трудни години. Така един човек, една голяма личност е в състояние да изгради територия на справедливостта. И да докаже на всички, че ако трябва да има царство, това ще да е само царството на справедливостта. В борбата за това царство се вписа завинаги името на Ангел Първанов.

** Авторът е режисьор, председател на Съюза на филмовите дейци в България*

Читателям прегу всичко

www.duma.bg

ПАМЕТ ЗА АНГЕЛ ПЪРВАНОВ

Музикантът по душа

Човекът - история за времето и хората, вярваше неизменно в социалистическия идеал

Проф. Иван ХЛЕБАРОВ

Едва ли някога съм си представял, че съдбата ще ме дари с такъв приятел - Ангел Първанов. Какво общо можеше да има между нас? Той - офицер от МВР, човек, който по самата си професия е строг, праволинеен, несклонен да се разкрива пред случайни хора. Аз - граждански, музиковед, изпълнен с фантазмагории, които си представях за "модел на света". А ни оближи действително съдбата - промяната от 90-те години, която ни "връхлетя" като съдбовен знак. Тя разделяше приятели, сближаваше непознати. Спомняте ли си? Тогава на улицата се образуваша групички от хора, които разговаряха, спореха. После се разотиваха, но оставаше усещането, че обществото ни се реструктурира - изчезваше аморфността на "зрелия" псевдосоциализъм и всеки по свой начин търсеше място под слънцето. Някои много бързо го намериха и го измериха с "универсалната" ценност - парите. Бай Ангел не беше между тях. Той търсеше идеите и се занимаваше с "най-безполезното" - пишеше история за времето на хората. За да разбере настоящето и бъдещето. Това ни оближи - ние вярвахме в социалистическия идеал. И аз също се занимавах с история - нищо че тя беше само музикална история: в нея прозираше всичко друго. Често спорехме за различни неща. С него можеше спокойно да се разговаря: той изслушваше събеседника си, отбелязваше слабите му места, предлагаше свои идеи. Той беше пример на активен събеседник - дали това не беше отзвук от работата му в МВР?... Там вероятно също е трябвало да изслушва мнозина... Но в тези разговори се проявяваше и неизтощимото любопитство на бай Ангел към нещата, понякога много далеч от него. Тогава се налагаше да му правя цели лекции за музиката (и може би с това съм му бил интересен?). Защото по душа той беше музикант. Не само защото знаеше много песни и често си пееше: "Шанко си Бонка залюби". И не само защото свиреше на цял набор блокфлейти, които грижливо пазеше и ми ги показваше с гордост. За него те бяха не някакви "дудуци", а път към друг свят, свят с много фантазии. Може би това го предразполагаше към разни мистификации. Тогава се проявяваше и добродушното му лукавство на човек, който е склонен към игра - нещо като homo ludens. Това също ме привличаше към него. По професия историк, аз понякога се отегчавах от задължението си да бъда винаги достоверен, да боравя с "факти и документи" и нищо да не си измислям. Тогава си съчинявах разни "истории", в които освен участващите герои и ставащите събития, всичко друго беше весела "измишльотина". Бай Ангел с удоволствие ги изслушваше, внимателно следеше "бе-

лите конци", с които "съшивах" герои и събития, и дори участваше в тази игра. Например за това как през 1946 г., когато царица Йоанна, малкото царче и сестра му заминават за Египет, Симеончо бил подменен с "наше момче" от Перник, което много приличало на него. И как по-късно то се оказало братче на бъдещия президент Георги Първанов, а истинският Симеончо останал за отглеждане на ул. "Журналист" 12. И как англо-американците с бомбардировките си над София искали да го убият, но тогава не са имали бомби с лазерно насочване и бомбата паднала не на 12, а на номер 16, единственото попадение в квартала (всичко това е абсолютно достоверно - аз живея на този номер!). Бай Ангел слушаше с непроницаем вид на разследващ офицер и аз си мислех дали не съм го прекалил с фантазиите си. И му подхвърлих малък "джокер". Когато са променяли биограмата за състаряване на "нашето момче" (акцията била насочена за след 45 години, които той е трябвало да прилича на дядо си Фердинанд), самият генерал Коста Стоянов, току-що завърнал се от Москва, провеждал тази операция с две момчета, и за да не възникнат недоразумения, заповядал върху лицето на едното момче (за по-голяма "достоверност" добавях, че не помня точно на кое) да сложат маска. Бай Ангел веднага строго ме прекъсна и ми предяви обвинения за съучастие в престъплението: "маската" беше очевиден плагиат от Ал. Дюма. Така си разигравахме "истории" за собствено удоволствие. Малко по-късно, по предложение на бай Ангел, разказах този случай с генерала на нашия общ приятел - кинорежисьора Георги Стоянов. Той реагира буйно и непрофесионално - категорично отрече "историята" с баща му. А той си беше свършил задачата, поставена от КГБ, възможно най-добре: "нашето момче" от тройната коалиция прилича на дядо си повече отколкото той на себе си... Бай Ангел беше десетина години по-възрастен от мен и аз усещах неговия опит, зрялост. Това също ме привличаше към него. Той беше деликатен човек и към всекиго намираше свой, най-добър подход. Неслучайно при нашите "арткопovski" събирания при Снежана Барова на него се предоставяше "председателското място" на масата. А от ляво на него сядаше друг "Ангел", също приказлив и пълен с енергия - Анжел Вагенщайн. Те бяха връстници, много различни хора, с различни съдби, но с общо виждане за света. Беше удоволствие да слушаш техните разговори - за всичко по малко и винаги за най-важното. Анжел величаеше бай Ангел като Енгелс и аз досега не знаех това мистификация ли беше или наистина. ... Това беше чудесно време и "председателското място" на бай Ангел завинаги остана заето от него в нашите души. Той разбираше хората, умееше да ги свързва и всички ние го обичахме.

Справочник

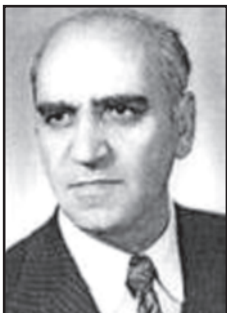
Спешни телефони

Единен номер за спешни повиквания - Телефон: 112
МБАЛ "Н. И. Пирогов" - Телефон: 02/ 915 44 11
ВиК - Повреди Телефон: 02/ 812 21 21; 02/ 920 68 71
Топлофикация - Аварийна служба Телефон: 0 700 17 122; 02/ 951 51 96; 02/ 951 52 58
Електроразпределение - аварийна служба Телефон: 07001 00 10; 02/ 847 01 61; 02/ 847 01 62; 02/ 847 01 63; 02/ 847 01 64;
Гражданска защита Телефон: 0800 20112; 02/ 862 60 75; 02/ 962 04 39, 02/ 962 04 41
Гореща линия за жертви на насилие Телефон: 02/ 981 76 86
КАТ - Автопроизшествия Телефон: 165; 02/ 982 49 01; 02/ 982 49 02
МВР - София - Телефон: 166, 02/ 987 77 77
Планинска спасителна служба Телефон: 963 20 00; 0887 100 237
Пожарна безопасност - Телефон: 160

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 19 август се навършват 6 месеца без проф. д-р НЕДКО ГЕОРГИЕВ КЮЧУКОВ

един от основоположниците на неврохирургията в България

С обич и преклонение пред човека и професионалиста
От семейството

СКРЪБНА ВЕСТ

С дълбока скръб съобщаваме, че на 17 август 2010 г. почина

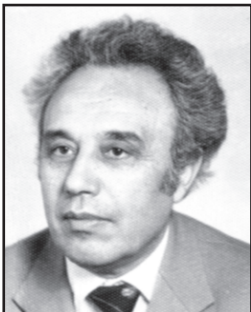
инж. ГАНЮ НИКОЛОВ ГАНЕВ

заслужил миньор, активен борец 1932-2010

Един достойно изживян живот. Гражданска доблест, чист патриотизъм, вяра в социалната справедливост - това бе неговото верую, което отстояваше през целия си живот.

Поклонението ще се извърши на 20.08.2010 г. от 10 часа в Ритуалната зала на Централните софийски гробища.

От семейството

БЯЛА КРЪСТОСЛОВИЦА

На правилните им места са оставени по четири цифри и „черни“ квадратчета. Вашата задача е да откриете местата на останалите и да попълните фигурата:

[illegible]

ВОДОРРАВНО:

1. Ловец на диви животни. 6. Малък кръг върху небесната сфера. 11. Горски хищник. 12. Чешки автомобили. 13. Телефонен повик. 14. Абсолютна превъзходна степен. 15. Член на древно воинстващо тюркско племе. 16. Подаяния. 18. Дърво с черупчести плодове. 21. Лека реактивна артилерия /съкр./. 22. Бразилски футболист от миналото. 24. Детска тротинетка. 26. Келтски племена, населявали древна Британия. 27. Български журналист и издател. 28. Обвинка за предпазване на предмет. 30. Село в Ловешко. 33. Деец на Парижката комуна. 34. Столетие. 36. Американски киноартист - „Програмата“. 37. Испански футболен вратар. 39. Водни бозайници. 41. Град в Перу. 43. Два града в Япония. 44. Град в древна Месопотамия. 45. Комедия от Аристофан. 46. Гласни звуци. 47. Мексикански остров.

OTBECHO:

1. Банков сейф. 2. Шопландски танц. 3. Медно находище край Панагюрище. 4. Остатък от етиловия алкохол. 5. Френски композитор - „Болеро“. 6. Банкова полица. 7. Река в Индия и Пакистан. 8. Тържествени войскови прегледи. 9. Песен на Орлин Горанов. 10. Хора, отглеждащи коне. 17. Накит за пръстите. 19. Литературна творба. 20. Спортен клуб в Пазарджик. 22. Норвежки историк. 23. Музей на открито край Габрово. 25. Стар наш литературен вестник. 26. Белгийски писател. 28. Спортен журналист от Би Ти Ви. 29. Еластична нишка. 31. Дебела хартия. 32. Движение за присъединяване към Гърция. 34. Щети, загуби. 35. Шахматна богиня. 37. Син на Ева и Адам /Библ./. 38. Напредване на забоя в мина. 40. Робство. 42. Жилещо насекомо.

РЕЧНИК: Аренас, Арнау, „Асарел“, Бом, Егеса, Елатив, Еносис, Ервик, Икитос, Лепти, Рави.

СКАНДИ

СУДОКУ

[illegible]

РЕЧНИК: АНГОП, Амен, Влас, Гагаг, Дат, Еди, Леоне, Орлов, Рогос.

Попълнете празните полета с числата от 1 до 9
така, че всяко число да се среща само по
веднъж във всеки ред, всяка колона и всяка от
малките области 3x3:

		2				3		
	9						1	7
				4			9	
					6			
3	7		2		8		5	4
			4					9
	8			5				
7							4	
		1				9		

		8			6	2		
			5		2		9	8
						7		
		5		7	1			
	6						2	
			6			8	7	
	5	3						
	9		4		7			
			3			9		

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ЛЕКОТА - ИСКРЕНОВ - СЕЛИЩЕ -
КАЛМАРИ - ЛЕНИН - РИО - ФИШ - ПАЛКИ - КО - ЛЕИ -
СО - С.Б. - МА - РЕВ - КОСКОЛЕТО - МАНДОЛИНА -
АЕТ - НИ - ДУО - РАЗГРАД - ЛИКО - ТОАН - ЛОЗЕ -
АТМОСФЕРА - ОЛ - БЛАНКА - ТА - ЛВИ - ОС - АРА -
БОТКО - КЛИНИКА - АКРА - ОАР - ЯТАК - БРОНЗ -
УМНИК - ИВА - РАМКИ - ОИТ - УВ - КАПО - АТ -
АГНАТИ - ЕТЕР - ИТА - АОР - КОЛОНИ - ОВНИ - РС -
СОТИРОВ - ИНОЗИТ - СТАТИКА.

ОТВЕСНО: БЕСЕНЕ - АНИ - ЛОКОМОТИВИ КЕН -
ИРНИК - АСЛАНИ - ТИН - МОЛИВ - ЕД - ОАН - ИРИТ -
А И О - ТИН - СВОД - ТКАН - САШ - ПО - ЛУ - МАРИЯ -
УГАРИ - ЕРА - КИТО - АКТИВНОСТ - ПИ - ИЛИОН -
ОСА - ААВ - АР - СКОК - САРАФ - КА - С.С. - ЯКА -
ИСК - АНЕТОЛ - КИКОТ - РЛФ - БОАЗ - РАТ - БРА -
ОТА - ГЕМИЯ - ЛЕГЛА - КАРАПЕЛИТ - НАШ - МЕТРО -
ЛОКОМОТОРИ - БОР - КАТ - АЗОВ - РНК - ЕНОК -
ВИНО - ОТДЕЛИ - АЗИ - РИВА .

СТОЯН СТОЯНОВ

справочник

ОВЕН

С добра нагласа ще възприемате случващото се в живота и това ви помага да излизате победители. Работата ще е свързана с подготовка на предстоящо мероприятие.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

По финансови и други въпроси бихте могли да си помогнете, ако потърсите професионален съвет от съответните хора. Ще ви се даде шанс и за допълнителна работа.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

С практични действия и акцентирайки върху най-важното за вас, ще направите деня си успешен. Пътванията, наблизо или далече, са част от програмата за някои от вас.

22 май - 21 юни

РАК

Хубави новини или други събития ще направят деня ви по-светъл и вълнуващ. Притесненията ви по личен въпрос ще отшумят и дадат път на по-добри възможности пред вас.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

С настроение ще преминете през задачите в днешния ден. Да свършите добре работата си за вас е от първостепенно значение сега, затова няма да жалите сили и време.

23 юли - 23 август

ДЕВА

С подходящи занимания ще балансирайте емоциите, вълненията и чувствата, които бушуват у вас. Придавайте значение и на хората до себе си.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Подкрепата на семейството ви е важна за вас в настоящия момент. Започнатото днес е с добри перспективи за бъдещето ви, разбира се, ако сте последователни и активни.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Прагматично ще се възползвате от познанията си, за да затвърдите позициите си, но и в подкрепа на предстоящите си изяви. Любовта има какво да ви даде точно днес.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Ще върнете настроението и целостта на духа си, ако дадете предпочитание на нещата, които ви доставят наслада. Почивайте активно, като не пренебрегвате приятелите си.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Разумни, премерени и точни, ще пристъпите към поредното предизвикателство, което със все не означава стрес. Ще привлечате интереса върху себе си по хубав повод.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Натовареността на работното място ще ви подтикне да заявите претенциите си за по-високо възнаграждение. Не са неоснователни и имате шанс да ви обърнат внимание.

21 януари - 19 февруари

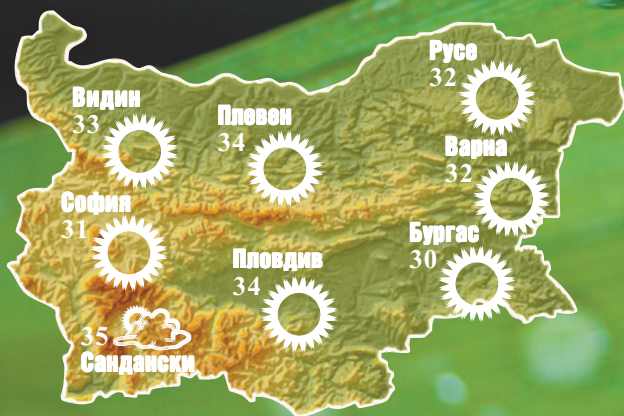

РИБИ

С добри новини ще започнете деня и това допълнително ще подобри настроението ви. Предстоят развития в работата, творческите занимания, както и в личен план.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

Днес ще бъде слънчево, около и след обяд горещо. Максимални температури между 31° и 36°, в София 31°-32°. Атмосферното налягане ще бъде малко по-ниско от средното за август и през деня ще започне бавно да се повишава. Слънчево ще бъде и над планините, след обяд с незначителна купеста облачност. Ще духа слаб, по най-високите части умерен западен вятър. Максимална температура на височина 1200 м около 26°, на 2000 м - около 19°. По Черноморието ще бъде слънчево, топло, след обяд горещо. Ще духа бризов вятър. Максимални температури между 31° и 34°. Температурата на морската вода е 29°-30°. Вълнението на морето ще бъде 1-2 бала.

Изгледи за

Слънчево и горещо ще бъде времето и утре. Максимални температури между 32° и 37°. В събота от североизток ще проникне малко по-хладен въздух и дневните температури ще се понижат с 3°-4°. Ще има временни увеличения на облачността, но само на отделни места, главно в планините ще преваля и прегърми. Ще духа слаб, в Източна България до умерен вятър от североизток. Максимални температури между 28° и 33°.

06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.30 Здраве/п/
10.15 Дързост и красота - 2561 еп.
11.00 Жените с Марта Вачкова /ток-шоу/п/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - /п/
13.00 Сен Тропе - тв филм /236 епизод/
13.55 Най-доброто от... "Бисер Деянов"/2 част/
14.25 Днес и утре - документална поредица
15.05 Песни за преobraженици - фолклор/п/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Сама - тв филм на "Евровизия"
16.35 Симба младши - анимационен филм
17.05 Нова вълна 2010 - документален филм за международния фестивал в Юрмала
17.35 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.00 По света и у нас
18.40 БНТ такси/п/
18.50 Рецептата на Ути/п/
19.00 Самотно дърво на хълма - /5 епизод/
19.45 Лека нощ, деца! Писма от Феликс
20.00 По света и у нас
20.45 Капитанът - тв филм /5 епизод/
22.30 По света и у нас
23.00 Частна практика - тв филм /9, п. епизод/
23.45 Първи младежки олимпийски игри - Сингапур 2010 /дневник/
00.45 Сен Тропе - тв филм /228 епизод/п/

07.00 Новини
07.05 "Добро утро"
10.00 Новини
10.15 "Добро утро"
11.05 "Живей здравословно"
12.00 "Модна присъда"
13.00 Новини
13.20 "Преди всички"
13.50 "Участъкът"
14.35 "Детективи"
15.00 Още новини
15.30 "Да разбереш. Да простиш"
16.00 Новини
16.20 "Искам да знам"
16.45 "Вкусно"
17.20 Сериал: "Годен пръстен"
18.05 "Федералният съдия"
19.00 Новини
19.20 "Следата"
20.05 "Хайде да се оженим!"
21.00 "Нека говорят"
22.00 Време
22.30 Сериал: "Танго с ангел"
23.30 Сериал: "Химикът"
00.25 "Бащи по неволя"
01.20 Игрален филм: "Черният монах"
02.50 "Удоволствието на се храниш"
03.30 "Модна присъда"
04.25 "Детективи"
05.00 Сериал: "Годен пръстен"
06.00 Новини
06.05 Сериал: "Танго с ангел"

05.40 "Мечтатели" /п./ - сериал, еп. 31
07.30 "Тази сутрин" - информационно предаване
09.30 "Кухнята на Звездите" - кулинарно шоу с Иван Звездите
10.00 "Денят е прекрасен" - женско токшоу с водещи Ива и Боги
11.00 "Цената на живота" - сериал, еп. 27
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 "Шоуто на Слави" /п./
13.30 "Непокорно сърце" - сериал, еп. 107
14.30 "Гибелна красота" - сериал, еп. 114
15.30 "Вярна на себе си" - сериал, еп. 35
17.00 "Мечтатели" - сериал, еп. 32
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 "Двама завинаги" - сериал, 51, 52
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 "Щурите съседни" - сериал, еп. 37, 38
01.10 "Цената на живота" /п./ - сериал, еп. 27
02.10 "Море от любов" /п./
03.10 "Денят е прекрасен" /п./
04.00 "Кухнята на Звездите" /п./
04.30 "Семейство Прауд" - детски сериал
05.10 "Малката русалка" - детски сериал

09.55 "Дневниците на великия ловец"
10.45 "Диалози за риболова. Народен проект"
11.00 "Планетата на рибаря"
11.15 "Диалози за риболова"
11.45 "Особености на руския лов"
12.20 "Лов без граници"
12.30 "Ловен минимум"
13.25 "Моторни лодки"
13.55 "От нашия шеф-готвач"
14.10 "Приключения в Казахстан. лов на планински козли и марали"
15.05 "Големият лов"
15.35 "От нашия шеф-готвач"
15.50 "Лов без граници"
16.35 "Ножът"
16.50 "Диалози за риболова"
17.15 "Гордон в засада"
17.45 "Първичен инстинкт"
18.00 "Таините на риболова с Бейб Винкелман"
18.25 "Личен опит"
19.00 "Дивечовство"
19.30 "Таините на лова с Бейб Винкелман"
19.55 "На куката"
20.10 "Светът на подводния лов"
20.25 "За кучетата"
20.55 "Диалози за риболова. Народен проект"
21.10 "Ловни оръжия"
21.40 "Ножът"
21.55 "Риболов в открито море"
22.20 "Риболов в открито море"
22.45 "Анекдоти"

07.00 "Здравей, България" - сутрешен блок на НТВ
09.30 "Робинята Изаура" - сериен филм
11.30 "Къщата на парите" - забавно предаване на НТВ
12.45 "Сделка или не" - телевизионна игра
13.30 "1001 нощ" - сериен филм
15.00 "Ветровете на любовта" - сериен филм
16.00 "Календар" - информационна емисия на НТВ
16.30 "Под липите" - сериен филм
18.00 "Любов назаем" - сериен филм
19.00 "Календар" - информационна емисия на НТВ
20.00 "Незабравима" - сериен филм, 2 сезон
21.00 "Касъл" - сериен филм, 2 сезон
22.00 "От местопрестъплението. Маями" - сериен филм, 7 сезон
23.00 "Календар" - информационна емисия на НТВ
23.30 "Династията на Тюдорите" - сериен филм, 1 сезон
00.40 "Островът на съкровищата" - тв игра
02.00 "Докторът" - сериен филм, 4 сезон

07.00 Атомната Бети - еп2,3
08.00 Антракт - най-доброто
09.00 "Простенът на Нибелунгите 2" - Бено Фурман, Кристиана Локън, Алиша Уит, Джулиън Сандс, Самюел Уест, Макс фон Сюдоф, Ралф Мьолер, Мави Хьорбигер, Робърт Патинсън
10.30 Зайнфелд - с3, еп20
11.00 "Тайната на езерото" - приключенски с Марк Хармън, Джошуа Джаксън, Харли Джейн Козак, Сара Уейн
13.00 Приятели - с1, еп12
13.30 Телестар
14.00 Ловци на митове - с5, еп3
15.00 Лоис и Кларк - Новите приключения на Супермен - еп1
15.50 "Свърхбагаж" - романтичен
17.40 "Хук" - приключенски
20.00 Новините
21.00 "Полицейска академия" - комедия
23.00 Код. Криминално
23.15 Новините
23.30 В неизвестност - с2, еп1
00.20 Новините
01.20 Антракт
02.00 Код. Криминално
02.10 "Полицейска академия" - комедия
04.00 Ловци на митове - с5, еп3
05.00 В неизвестност - с2, еп3
05.50 Приятели - с1, еп12

08.00 "Сутрин с ТВ 7"
09.30 "Какво ви забърка Лео" - кулинарно шоу
10.00 "7-мо авеню" - ток шоу
11.30 "Новите приключения на старата Кристина" - сезон 2, еп. 8
12.00 "На инат" - сатирично ток шоу - повторение
12.30 Новини
13.00 "Мъртвата зона" - сезон 1, еп. 3
14.00 "8 прости правила" - сезон 3, еп. 15
14.30 "Огнен ад" - екшън драма, Германия, 2007
16.30 "Споделено с Камелия" - ток шоу
17.30 "Случаите на Поаро" - сезон 4, еп. 11
18.30 Новини
19.20 "На инат" - сатирично ток шоу
19.30 "Нашенци" - скеч шоу
20.00 "От местопрестъплението. Нью Йорк" - сезон 5, еп. 12
21.00 "Военни престъпления. Лос Анжелис" - сезон 1, еп. 12
22.00 "На инат" - сатирично ток шоу
22.30 Новини
23.00 "Неочаквана печалба" - екшън, трилър, САЩ, 2001
00.40 "Споделено с Камелия" - ток шоу - повторение
01.35 "Нашенци" - скеч шоу - повторение

07.00 "Чудото на Буковския манастир" - док.филм
07.30 Новини /повторение/
08.00 Ранини вести /на живо/
10.00 НОВИНИ
10.15 Китка народни песни
10.30 Директно с Теодор Ангелов /на живо/
12.00 НОВИНИ
12.15 Фолклорни ритми
12.30 "Здравословно" с Христо Деянов /повторение/
13.15 Китка народни песни
13.30 Дискусивно студио /повторение/
15.30 "Бибирон" - предаване в помощ на младите майки /повторение/
16.00 "Облаче ле бяло" - предаване за българите в чужбина /повторение/
17.00 Новини
17.25 "Всички на мегдана" - поздравителен концерт /на живо/
18.15 "Здравословно" с Христо Деянов
19.00 Новини
19.30 "Дискусивно студио" /на живо/
20.30 "Чаеа шукарие" с водещ Найден Рангелов /на живо/
21.30 Новини /повторение/
22.00 "Изгнаници клетки ..." - публицистика за геноцида над арменците /повторение/
22.30 Концерт посветен на арменския геноцид и 200 години от смъртта на Й.Хайдн
23.20 "Цирк Лазар - Добрич" - док.филм
00.00 Новини /повторение/
00.30 "Дискусивно студио" /повторение/
01.30 "Здравословно" с Христо Деянов/п/

Оръжие

www.duma.bg

Пентагонът създава наземна система за управление оръжията на щурмовата авиация

Управлението за перспективни изследователски проекти (DARPA) към Пентагона е започнало разработка на наземен пулт за управление на оръжията на щурмовата авиация, съобщава Aviation Week. Проектът е получил названието Високоточна непосредствена авиационна поддръжка (PCAS) и трябва да увеличи ефективността и точността на въздушните удари, нанасяни за поддръжки на сухопътните войски. Очаква се демонстрацията на технологията да се състои в края на 2014 г. Програмата PCAS се провежда под формата на търг, заявките за участие в който ще се приемат до края на септември т.г. По условията на конкурса през ноември т.г. ще бъдат обявени двата победителя, които ще се заемат със създаването на действащите прототипи на системата. Крайният победител, чиято разработка бе приета за основа, ще бъде обявен след 18 месеца. Благодарение на наземния пулт за управление сухопътните войски ще могат да получат пълен контрол над сензорите и въоръжението както на пилотирувани, така и на безпи-

Снимка MILITARY-TODAY.COM

A-10 Thunderbolt II

лотни самолети. Благодарение на новата система ще стане възможно да се извършва предварителна оценка за използването на определено въоръжение на щурмовата авиация, ще се получава информация за разположението на войските на противника от въздуха, ще се следи за траекторията на полета на ракети или бомби и при нужда ще се внасят изменения в техните системи за насочване.

По оценката на DARPA използването на новата сис-

тема паралелно с традиционния гласов обмен на данни (в случая комуникация с пилотирувания самолет) ще позволи да се съкрати времето за реагиране на щурмовата авиация от 30-60 минути до шест минути. Освен това благодарение на наземния контролер ще може да се избегнат грешки при насочването на оръжията. По предварителни данни в изпитанията на PCAS ще бъде модифициран опционално пилотируваният щурмовик Fairchild A-10

Thunderbolt II. На самолета ще бъдат монтирани устройства за лазерно насочване на целите, 30-милиметрово оръдие, 70-милиметрови ракети със система за насочване чрез лазерен лъч, 113-килограмови авиобомби със система за насочване по GPS, а също и управляеми ракети AGM-56E Maverick. Ако изпитанията на PCAS се окажат успешни, системата ще постъпи в серийно производство и ще се използва на перспективните безпилотни щурмови самолети.

От февруари т.г. DARPA води проект по създаването на безпилотен летателен апарат, който ще може да замени A-10, а също и изстребителите F/A-18 Hornet и F-16 Fighting Falcon. Демонстрационните прототипи на самолетите се планира да се подготвят към 2012-2013 г. DARPA не изключва възможността от разработки на безпилотни версии на пилотирувани бойни самолети - QF-16 вместо F-16 и UA-10 вместо A-10. PCAS ще се използва и на перспективния ударен безпилотник, който се създава в рамките на програмата MQ-X. Апаратът трябва да бъде готов през 2020 г.

Системата за ПВО С-300

Снимка FAS.ORG

Руските С-300 са в Абхазия още от 2008 г.

Системата за ПВО С-300 е била развърната от руските военни в Абхазия още през 2008 г., веднага след завършване на конфликта в Южна Осетия, пише "Коммерсант". Вестникът цитира министъра на отбраната на Абхазия Мераб Кишмария, който заявява, че по въпросите на въздушната безопасност руските и абхазските военни си сътрудничат "отдавна и близко". "Руските системи за ПВО са развърнати в Абхазия не от днес. Тази необходимост е предизвикана от постоянната заплаха от страна на Грузия и във връзка с това, че и до момента Абхазия и Грузия не са подписали съглашение за мир", е разказал Кишмария. Това, че С-300 в Абхазия, не са новост е заявил и представителят на Държавния департамент на САЩ Филип Кроули. "На нас ни е известно, че Русия е разположила ракетите С-300 в Абхазия по-рано. Тези системи са дислоцирани в течение на две години. Ние не можем да кажем, развърнати ли са вече там нови комплекси или не. Ще изясним това. В самата ситуация няма новина, такива системи са били разположени там преди време", цитира РИА "Новости" изявлението, направено от Кроули на брифинг в началото на август. Главният редактор на сп. "Национална отбрана" Игор Коротченко смята, че развъртането на С-300 в региона трябва да послужи за Грузия като фактор, сдържащ нарастването на въздушните ѝ сили. По думите на Коротченко, във ВВС на Грузия в момента се наброява незначително количество от щурмовите Су-25 и бойните вертолети Ми-24. По думите на експерта комплексите С-300 в Абхазия могат да служат за прикритие на олимпийските обекти в Сочи - по-рано най-близката до столицата на Олимпиада 2014 позиция на ПВО се разполагаше под Новоросийск. За разполагането на С-300 в Абхазия съобщи на 11 август и главнокомандващият на ВВС генерал-полковник Александър Зелин. По думите му системата "решава задачи по противовъздушната отбрана на територията на Абхазия и Южна Осетия".

Абхазската страна отначало опроверга, а после потвърди информацията за разполагането на С-300 на своя територия.

BAE ще модернизират 11 американски разрушителя

Американското подразделение на британската компания BAE Systems е получило договор от ВМС на САЩ за ремонт и модернизация на 11 ескадрени миноносца от клас Arleigh Burke, се говори в прессъобщение на компанията. Договорът предполага провеждането на работи в течение на една година с възможност за продължаване на съглашението още за четири години. Сумата по сделката се оценява на 365 милиона долара. Подробности по модернизацията не се разкриват. Известно е, че на американските кораби ремонтът ще бъде извършен в сухия док на Норфолк. Контрактът се отнася за ескадрени миноносци, водещи се към базата на ВМС във Норфолк, и кораби, които ще пристигнат в базата. Изпълнението на контракта ще започне този месец. Първи ще бъде ремонтиран и модернизиран главният кораб от класа - DDG 51 Arleigh Burke. Следва да отбележим, че към базата в Норфолк се водят 22 кораба от клас Arleigh Burke. Но за какиви именно есминци става дума, засега е неизвестно. Не е изключено, ремонтът да се провежда на

съдове, построени в рамките на "Серия I" и "Серия II", от поръчката на Пентагона за строителството на ескадрени миноносци от клас Arleigh Burke. Тези кораби са били включени в състава на военноморския флот на САЩ през 1991-1998 г. Ескадрените миноносци от клас Arleigh Burke развиват скорост до 32 възела, а далечината на плаването им е 4,4 хиляди мили.

Въоръжението на DDG 51 е от две пусковни установки за 29 и 61 ракети, 54-милиметрово оръдие, картечници и две

торпедни установки с калибър 300 милиметра и могат да носят един вертолет SH-60 Sea Hawk.

Снимка MILITARY.COM

DDG 51 Arleigh Burke

Бундесверът закупува допълнително няколко кораба и подводници

Снимка MARINE.DE

Подводница U31

Въпреки обявените мерки за икономии в близките години бундесверът ще се сдобие с няколко кораба и подводници за ВМС. Още повече, че министерството на отбраната има намерение да поддържа немските корабостроители, съобщава Spiegel. През 2012 г. в състава на ВМС трябва да влезе третият пореден кораб за снабдяване "Бон". Освен това през 2012 и 2013 г. ще бъдат придобити две подводници от клас 212 A. От 2016 до 2019 г. на въоръжение ще бъдат приети четири нови фрегати от клас F125. Едновременно с това от 2015 г. се планира да се придобият шест корвети, а от 2017 г. - два танкера. Както отбелязват в министерството на отбраната, бундесверът участва в мисии зад граница, корабите на ВМС трябва да се използват по-активно. Да припомним, че по-рано във връзка с обявената от министъра на отбраната на ФРГ Карл-Теодор цу Гутенберг програма за икономии на средства шест от десетте подводници бяха извадени от състава на ВМС и бракувани. Всичките шест лодки принадлежаха към клас 206 A и както бе планирано по-рано, трябваше да останат в строя до 2015 г. В момента на въоръжение във ВМС стоят четири подводници от клас 212 A.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Обективът не се шегува

Красиви представителки на израелските въоръжени сили

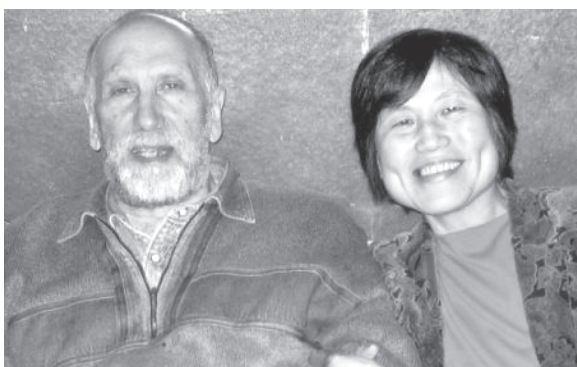

Шахмат

Фишер не е баща на Джънки

Отрицателният ДНК-тест отрици апетитите за наследството на гения

Робърт Джеймс Фишер не е баща на 9-годишната филипинка Джънки Йънг според ДНК-теста, резултатите от който излязоха вчера. Заради твърденията на Мерилин Йънг, майката на момичето, че е имала връзка с американския гротмайстор и от нея се е родило дете през 2001 г., останките на починалия през 2008 г. шахматист бяха ексхумирани преди два месеца. Вчера обаче районният съд в Рейкявик (ще припомним, че Фишер изживя последните си години в Исландия като местен поданик) постанови, че скандалният гений не е биологичен баща на детето. След като вечният покой на екшампиона бе смутен по такъв начин заради

Фишер и японската му жена Миоко Ватай, която отново става основен претендент за наследството му

претенциите на филипинката към наследството му, сега се оказва, че тя и малката Джънки няма да вземат и цент от него. Така двата милиона долара, на колкото се изчислява оставеното от Фишер, отново се превръщат в мишена

на няколко страни. За тях ще спорят двамата племенника на шампиона, деца на сестра му, бишвата му съпруга - японката Миоко Ватай, а също и данъчните власти на САЩ, които настояват, че гротмайсторът има неизплатени задълже-

ния към американската хазна от периода, когато беше поданик на страната. През 2005 г. след кратък престой в японски заговор заради нередовни документи Фишер бе благосклонно приет в Исландия, чието правителство му даде местен паспорт и така го спаси от депортиране в САЩ. По онова време американците го търсеха за нарушаване на т.нар. "югославско барго", тъй като през 1992 г. Фишер игра мач с Борис Спаски в Югославия.

След смъртта на шахматния гений през януари 2008 г. първа претенция към наследството му предяви председателката на японската шахматна федерация Миоко Ватай, която твърдеше,

че е негова законна съпруга. Японката обаче не можеше да представи пред исландските власти валиден брачен договор и в битката за парите се намесиха племенниците. Изведнъж в началото на тази година на сцената се появи филипинката Мерилин Йънг, която сензационно обяви, че Фишер е баща на дъщеря й. Тя представи общи снимки на тримата като щастливо семейство, картички, изпращани от екшампиона до Джънки и подписвани с "татко", както и копия от банкови преводи, удостоверяващи, че той се и грижел финансово за двете. Тези документи обаче не убедиха исландския Върховен съд и той разпореди ексхумация.

Шахматна академия отваря врати в Хантимансийск

Малко преди старта на 39-ата олимпиада в Хантимансийск, града домакин на проявата, ще отвори врати шахматна академия, съобщиха от пресцентъра на олимпиадата. Общата площ на академията е 2845 кв.м и тя няма аналог в Русия. Самата сграда изглежда доста нестандартно - тя няма нито един остър ъгъл, а удължените прозорци приличат на гигантски усмивки. Шахматният център представлява здание на три нива с игрални зали, зали за пресконференции и компютърен център. Обектът е предвиден за провеждане на състезания от всякакъв мащаб, като едновременно там могат да играят до 300 шахматисти.

Академията е построена по проект на световноизвестния холандски архитект Ерик ван Егераат. Най-значимите негови здания са Музеят на естествената история в Ротердам, Университета Ихтус в същия град, Националната банка на Кралство Холандия и художествената галерия в Корк (Ирландия). Холандецът е разработил и главния архитектурен план на Хантимансийск, според който градът се позиционира като регионален център, привличащ междуна-

Сградата на шахматната академия очаква тържественото си откриване

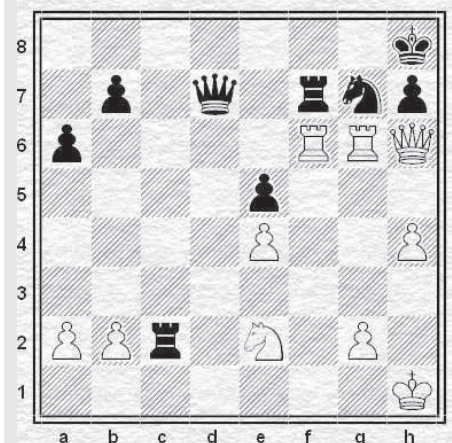
Хотел "Олимпийски" ще бъде готов навреме за олимпиадата, уверяват организаторите

родни инвестиции, както и като център на развитието на туризма в Сибир.

Освен шахматната академия до края на август в Хантимансийск трябва да отвори врати и хотел "Олимпийски", който ще приеме по-голямата част от участниците в започващата на 10 септември олимпиада.

Загадка

Известно е, че световните първенства за юноши и девойки до 20 г. са сред най-силните международни турнири, като победителите в тях обикновено се радват на успешно шахматно развитие. През шампионския трон на тези надпревари са минали Борис Спаски, Анатолий Карпов, Гари Каспаров, Вишванатан Ананд. За наша гордост сред носителите на тази престижна титла е и Кирил Георгиев, който побеждава в първенството през 1983 г. Тазгодишният първенец Дмитрий Андрейкин също има добри изгледи да продължи традицията за блестяща шахматна кариера. След като през последните две години спечели най-силното национално първенство в същата възрастова група - руското, той все по-усилено се налага като един от най-силните съвременни млади шахматисти. През юли т.г. студентът в Саратовския икономически университет спечели откритите първенства на Швейцария по ускорен шах и блиц. Като част от отбора на "Икономист" - Саратов, той спечели купата на европейските шампиони в края на миналата година. Специалисти определят играта му като "свежа и непринудена" и това често води партиите му до комбинационни завършеци. Като този:

Д. АНДРЕЙКИН - А. ЛАНИН, С. ПЕТЕРБУРГ, 2007 Г.

В тази позиция белите започват и дават мат в три хода.

Отговор:

1. d7g7+ 2. f8g8 3. f8g8

СВЕТОВНИЯТ ШАМПИОН ВИШВАНАТАН АНАНД, дългогодишната №1 при жените Юдит Полгар, водачът в ранглистата на ФИДЕ Магнус Карlsen, както и подгласникът му в норвежката листа Йон Лудвиг Хамер ще участват в демонстративен турнир, в който всеки от тях ще изиграе по две партии с останалите. Надпреварата ще е по правилата на ускорения шах и ще се провежда в Кристиансунд, Норвегия, в края на месеца. Успоредно на демонстративната проява ще има и 6-кръгов открит турнир с над 100 участници, сред които и нашите Владимир Георгиев и Деян Божков. Напоследък Норвегия развива много силна шахматна дейност, основната цел на която е спечелването на домакинството на шахматната олимпиада през 2012 г. от Трьомсо. Ще припомним, че за тази възможност се бори и България чрез курорта Албена.

□ □ □

ДМИТРИЙ АНДРЕЙКИН (РУСИЯ) И АННА МУЗИЧУК (СЛОВЕНИЯ) станаха световни шампиони за юноши и девойки до 20 г. на първенството в Тарнов, Полша. Двамата бяха поставени под щ1 в своите групи, като руският гротмайстор се пребори за златото в конкуренцията на 122 шахматисти, а словенката изпревари 80 съпернички, за да грабне титлата с 11 т. от 13 партии. Андрейкин финишира с 10/13, колкото събра и сънародникът му Санан Сюгиров, което наложи допълнителен показател да определи шампиона. Освен титлата победителят при юношите взе 4000 евро, при девойките - 3000 евро.

Д. Андрейкин

А. Музичук

Спорт

Йовов отпадна за АИК

Левски отлетя за Стокхолм с трима вратари

Халфът на Левски Христо Йовов ще пропусне днешния първи мач от плейофите в Лига Европа срещу шампиона на Швеция - АИК. Националът не попадна в групата на "сините" за гостуването в Стокхолм, тъй като не е възстановен от травма, получена на двубоя от III предварителен кръг срещу Калмар (5:2) преди две седмици.

"Йовов беше с контузия. Въпреки всички мерки, които взехме - лечения, дори и в Сърбия, той не е готов да играе. На нас ни трябва здрави хора, които да дадат всичко от себе си. Не делим играчите на опитни и неопитни. Ние сме едно цяло и всеки може да се справи", заяви при заминаването на отбора спортният директор на Левски Георги Иванов. Той допълни, че е разго-

варял с всички футболисти след загубата от Черноморец (1:2) в "А" група. "Водих разговор с отбора и казах на всеки какво мисля. Ако трябва да бъда честен, даже се радвам, че паднахме в Бургас, защото самочувствието на играчите се беше вдигнало прекалено", каза още Гонзо.

За шведската столица отлетяха 20 футболисти, между които и трима вратари. "Имаме проблем при предното гостуване с Георги Петков, който беше с температура. Презастраховаме се, защото ако стане нещо, искаме да имаме минимум двама здрави вратари на разположение", обясни старши треньорът на "сините" Ясен Петров. Наставникът не пожела да оцени шансовете за успех на своя отбор, но призна, че се надява на добър резултат в Стокхолм.

Христо Йовов

ГРУПАТА НА ЛЕВСКИ:

Георги Петков, Божидар Митрев, Цветан Димитров, Дъстли Мулдер, Стефан Станчев, Иво Иванов, Йордан Милиев, Веселин Минев, Шакиб Бензукан, Сержиньо Грийн, Александър Александров, Мариан Огнянов, Дарко Тасевски, Владимир Гаджев, Жоазиньо, Даниел Младенов, Александър Киров, Георги Христов, Исмаил Иса, Гара Дембеле.

Трагедия изпрати Литекс за Унгария

В лошо настроение замина отборът на Литекс за Унгария, където днес ще играе с Дебрецен в първи мач от 4-ия квалификационен кръг в Лига Европа. Вчера сутринта вследствие на масивен инфаркт почина членът на Управителния съвет на "оранжевите" Радослав Димитров. Всички в лагера на шампионите бяха потресени от трагичната вест, а собственикът Гриша Ганчев, който беше близък приятел на 48-годишния Димитров, въобще не се появи на летище София, за да пътува с отбора. За Дебрецен отлетяха 18 играчи, сред които не попадна защитникът Пламен Николов, който до последно се надяваше да се възстанови от изкълчен глезен.

Ивелин Попов на проби в Блекбърн

Капитанът на Литекс Ивелин Попов е на проби в английския елитен Блекбърн, събщи в. "Ланкашър Телеграф". Нападателят, който отпадна от състава на "оранжевите" за гостуването на Дебрецен заради наказание, ще бъде тестван от мениджъра на "синьо-белите" Сам Алърдайк в следващите няколко дни. 22-годишният български национал може да играе като втори нападател или като дясно крило, пише още изданието.

На проби в Блекбърн се очаква да пристигне и колумбийският нападател Едисон Переа. С отбора тренира и бившият играч на Манчестър Сити Бенжани Мваруари.

Блекбърн следи изявите на Попов още от 2008 г., когато тимът беше воден от Марк Хюз. През януари 2008 г. Валери Домовчийски също изкара пробен период в клуба от Ланкашър. След това обаче нападателят премина в германския Херта Берлин.

Шеридън на линия за ТНС

Ирландецът Килиън Шеридън беше картотекиран в УЕФА за мачовете на ЦСКА в Лига Европа. Нападателят ще носи фланелка с №26 и още днес може да вземе участие в първия мач от плейофите в турнира срещу уелския ТНС. В групата за двубоя беше включен и юношата на "червените" Мартин Василев. Срещата с ТНС ще се играе по програ-

ма, след като от УЕФА отхвърлиха жалбата на северноирландския Клифтънвил за нередовна картотека на Спас Делев. Играчите на "армейците" призоваха феновете за подкрепа, като определиха мача с островитяните като "най-важен за годината". Те припомниха, че отборът е постигал най-големите си успехи, когато зад него е стояла публиката.

Защитникът на Тотнъм Себастиен Басонг (вторият от ляво на дясно) се разписва с глава след центриране от корнер при загубата с 2:3 от Йънг Бойс в първи мач от 4-ия квалификационен кръг в Шампионската лига, игран на ст. "Стад де Суис Ванкдорф" в швейцарската столица Берн

СНИМКИ БГНЕС

ШАМПИОНСКА ЛИГА

Плейофи, първи срещи

Шампионски поток:

Розенборг (Нор) - Копенхаген (Дан) 2:1
Спарта Прага (Чех) - Жилина (Слвк) 0:2
КЪСНО СНОЩИ:
Залцбург (Ав) - Апоел Тел Авив (Израел)
Базел (Швейц) - Шериф (Молд)
Партизан (Сър) - Андерлехт (Белг)

CHAMPIONS LEAGUE

Нешампионски поток:

Йънг Бойс (Швейц) - Тотнъм (Анг) 3:2
Зенит (Рус) - Оксер (Фр) 1:0
Динамо Киев (Укр) - Аякс (Хол) 1:1
КЪСНО СНОЩИ:
Брага (Португ) - Севиля (Исп)
Вердер (Гер) - Сампдория (Ит)

* Реваншите са на 24 и 25 август.

www.duma.bg

гледайте

ФУТБОЛ
ЛИГА ЕВРОПА
по Филм+
от 20.00 ч.
АИК - ЛЕВСКИ
по ТВ+
от 21.30 ч.
ЦСКА - ТНС

кратки

Банско бие кипърци в контрола

Банско победиха с 2:0 кипърския Отелос Никозия в контрола. Головете за втородивизионния български отбор вкараха Кирил Михайлов (15) и Вайс Кьосов (25). Старши треньорът Воин Войнов даде почивка на по-голямата част от титулярите, за да ги запази за съботното дерби срещу Пирин ГД.

Нефтохимик прогаде 120 абонаментни карти

Третодивизионният Нефтохимик прогаде общо 120 абонаментни карти за новия сезон. Сезонните билети осигуряват достъп до всички мачове на отбора във "В" група, за Купата на аматьорската лига и за Купата на България. Стойността на всяка карта е 20 лева. На сесия на Общинския съвет в Бургас през септември пък ръководството на клуба ще поиска парцел за изграждане на нови тренировъчни игрища.

Халфът на Реал Мадрид Кристиано Роналдо (в средата) е преследван от двама противникови футболисти при равенството 1:1 срещу Стандард в контрола, играна в белгийския град Лиеж

Йозил подписа за 6 г. с Реал

Германският национал Месут Йозил подписа 6-годишен договор с испанския гранд Реал Мадрид. 21-годишният халф преминава на "Сантьяго Бернабеу" от Вердер за трансферната сума от 15 млн. евро. Полузащитникът призна, че лично Жозе Моуриньо го е убедил да предпочете офертата на "белия балет". Йозил е шестото ново попълнение на мадридчани след Сами Кедира, Рикардо Карвальо, Педро Леон, Серхио Каналес и Анхел Ди Мария.

Сър Алекс взел Бебе без да го гледа

Мениджърът на Манчестър Юнайтед сър Алекс Фъргюсън призна, че е привлякъл португалеца Бебе, без да е наблюдавал играта му. "Червените дяволи" платиха 7,4 млн. лири на Витория Гимареш за 20-годишния нападател, чието истинско име е Тиаго Мануел Диаш Корейя. Шотландският наставник допълни, че е изумен от изразходването на средства за трансфери от другите отбори в Англия и ги нарече "камикадзе". През този сезон сър Алекс похарчи общо 20 млн. лири.

ДУМА www.duma.bg Издател: „ДУМА 2008“ ЕООД

Главен редактор
Ивелин Николов

Първи зам. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Основател
СТЕФАН ПРОДЕВ

БЪЛГАРИЯ: Александър Симова - 230; Ауга Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА:** Мая Калпачка - Йовановска - 246; Иван Аладжов - 246; **СВЯТ:** Галина Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА:** Вилана Семерджиева - 240; Надежда Ушева - 240; Аълана Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО:** Велана Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; **ЧЕТИВО:** Пегас: Борис Данков - 244; Неделник: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гергана Алексова; Пардон: Чавдар Шинов; **СПОРТ:** Владимир Николов - 245; Таньо Василев - 245; **ФОТО:** Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Арагирев; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаса Винева; Снежана Христова; **ОФИС МЕНИДЖЪР:** Ели Мишева - 200; 226; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ:** Дея Йорданова - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233; Петрана Сомлева - 205; Георги Томов - 221, факс - 975-26-04; e-mail - reklama@duma.bg; **Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: mediabg2002@yahoo.com; **Експонат:** 919758. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул. "Цариградско шосе" 113а **Номератор** - 9752; **Дистрибутори:** ОБВ "Разпространение" ЕООД - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:** Мислава Александрова, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: abonament@duma.bg; **PR:** Велислава Хубавуй - 201, Каса - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТОВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА. ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР, "ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията:
София - 1784,
бул. "Цариградско шосе" 113 А.
Факс: 975 26 04
Автоматичен номератор 97 05
+ вътрешен номер
E-mail: **duma@duma.bg**

за читатели
97 05 200

Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа

Баскетболистките губят с 3 т. от Турция

Мъжете разгромиха със 103:64 Португалия

Женският национален отбор по баскетбол на България допусна трета загуба в квалификациите за Евро 2011. В 6-ия кръг в група С "триколюрките" отстъпиха с 60:63 на Турция, въпреки че на почивката водеха с 18 т. Най-резултатна от нашите беше Жаклин Златанова с 18 т. и 7 борби, а Доника Ходжис добави 14 т. За гостенките с 18 т. и 12 борби се отличи Неврие Йълмаз. Така националките сведоха до минимум шансовете си за класиране на първенството на Стария континент. Те останаха на трето място в групата със 7 т., а утре ще гостуват на Унгария. Първите две места, даващи право на участие на еврошампионата, заемат Черна гора с 10 т. и Турция с 9 т.

"Тъжни сме, защото загубихме, след като изиграхме едно от най-силните полувремени на българския национален отбор от години на-

сам. Ние имаме млад състав и липсата на опит се прояви с огромна сила в този момент. Сега трябва да гледаме напред. Да приемем предизвикателството и да изиграем следващите мачове по най-добрия възможен начин, да продължим да израстваме", заяви селекционерът Хосе Мария Бусета.

Мъжкия ни национален отбор пък постигна трети успех в евроквалификациите в група С. Възпитаниците на Росен Барчовски прегазиха със 103:64 Португалия пред 1500 зрители в столичната зала "Универсиада". Шестима от нашите завършиха с двуцифрен резултат, като Филип Виденов вкара 15 т. за 19 мин. на терена. Топреализатор с 16 т. стана Хешиму Еванс от тима на гостите. С този успех българите оглавиха класирането в групата с 8 т., колкото имат още Полша и Грузия, но "триколюрите" са с по-добра точкова разлика.

Капитанът на мъжкия национален отбор по баскетбол Стефан Георгиев-Торо (в средата) е фаулиран от двама съперникови играчи при успеха със 103:64 над Португалия в София

Цветанов отпадна за турнира в Полша

Централният блокировач Христо Цветанов ще пропусне мачовете на волейболния национален отбор от приятелския турнир в полския град Бидгощ. Той получи контузия в коляното по време на тренировка във Варна и беше изпратен спешно в Париж. Там ветеранът ще бъде прегледан в клиниката на известния професор Филип Дюпон. Цветанов ще бъде заместен от младия Светослав Гоцев, който преди няколко дни отпадна от състава.

"Надявам се да направим добри мачове с Полша, Бразилия и Чехия, за да проверим на какво ниво сме. В добър състав сме, въпреки проблемите в последно време", заяви при заминаването на "лъвовете" Матей Казийски. След турнира националите ще изиграят няколко контроли със "скаудра адзура". Световното първенство в Италия започва на 25 септември. Съперници на България в груповата фаза са отборите на Франция, Чехия и Китай.

Второ злато за България в Сингапур

България спечели втори златен медал от първите младежки олимпийски игри в Сингапур. 17-годишният щангист Георги Шиков извоюва титлата в кат. до 85 кг. Пловдивчанинът завърши на първо място с резултат в двубоя от 335 кг (152 кг в изхвърлянето и 183 кг в изтласкването). Втори остана руснакът Алексей Косов с 334 кг (154 кг и 180 кг), а трети се класира украинецът Константин Рева с 320 кг (145 кг и 175 кг).

Галина Николова се класира за финала в сектора за скок на височина при девойките. В квалификацията тя изравни от трети опит личното си постижение от 176 см. Преди това младата ни надежда преодоля без проблеми 170 см и 173 см. За финала в неделя Николова си пожела да скочи 180 см.

В гребането Тери Георгиев и Веселин Русinov спечелиха финал "Б" и завършиха 7-и в крайното класиране. При девойките Теодора Гешева и Петя Маврова се наредиха 10-и.

В плуването Лъчезар Шумков отпадна на 200 м брус, след като финишира четвърти в своята серия за 2:21,34 мин.

Руският щангист Артем Окулов (в средата) спечели златото в кат. до 77 кг на игрите в Сингапур. Втори се класира тайландецът Чатумфун Чинавонг (вляво), а трети се нареди казахстанецът Рустем Субай

Снимка БГНЕС

В Лондон изгадоха наръчник за посрещане на гости

Наръчник за посрещане на гости беше издаден в Лондон по повод на предстоящата лятна олимпиада през 2012 г. Националната туристическа агенция "Визит-Бритън" смята, че актуализираните насоки за поведение са необходими за "подобряване на културната информираност и

избягване на недоразумения" в периода преди игрите. В изданието се обяснява, че японците се усмихват, дори когато не са щастливи, китайците не обичат да им се благодарят за комплимент, а индийците са склонни да избягват физически контакт при запознаване. Чрез по-топло и уместно

отношение ще се повишат приходите от чуждестранните посетители, които ежегодно носят на британската икономика \$25 млрд.

Междувременно в английската столица беше обявен конкурс за отдаване под наем на олимпийския стадион след края на олимпиадата.

Съоръжението, което все още не е напълно построено, е с капацитет от 80 000 места и струва на домакините \$840 млн. През последните три месеца има над 100 заявки за дългосрочно стопаниване на стадиона, като сред заинтересованите е и футболният клуб Уест Хем.

МАЛЕЕВА ЩЕ ИГРАЕ НА ДВОЙКИ С БЕКЕР

Магдалена Малеева ще бъде партньор на бившия №1 в мъжкия тенис Борис Бекер (Гер) в демонстрационен мач на двойки, с който ще се закрие 15-ото юбилейно издание на "Загорка къп". Веригата от турнири ще завърши през уикенда на 28 и 29 август на кортовете на ТК "Левски", като финалът ще се играе в неделя от 17.00 ч. Два часа по-късно победителите в надпреварата ще премерят сили с Малеева и Бекер.

"Поканихме Малеева за партньор на Бекер, защото искаме да създадем едно наистина уникално преживяване за любителите на тениса в България", заяви генералният мениджър на "Загорка" Рууд ван ден Ейнден. "Много се радвам, че ще участвам в този демонстрационен мач. Ще бъде голямо удоволствие да съм в един отбор с Борис. Надявам се да дойдат много хора и да се забавляваме", каза Малеева.

ПОЗИТАНО 20 02/ 810 73 78

Информационен център за реклама и обяви

www.duma.bg

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ

всички малки обяви

/ поздравления, възпоменания, скръбни вестии /

се приемат и в

ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР ДУМА

Приетите обяви до 13.00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13.00 часа в следващите броеве.